

Na Luuk

A Lagasai Roxo Na Luuk A Xaleie

A Ferawaian Paamua

Lana Lagasai Roxo na Luuk fo xaleie i taxa faxalit netaara o na Yesus ve a mataa ina siak fa'uli a mu Israel e mu rabuna aava ri waan la pabung patak sait. Layaan na Yesus rao i fatamasiak a faisok sina, nane xuus a mu rabuna o a Vovau Xaradak a fatamasiaxe xena kuusan fasavat a ferawaian sina Piran xe sina mu valagof (4:18). E tuuna paaliu, lana lagasai aanabe' na Luuk a ferawai o na Yesus a muluk a mu rabuna aava ri taxa yaas a maana buk matafanan xaves e nane xavang nari.

A maana mo aava na Yesus a vile a fafaama-maas a mu rabuna sina. Layaan na Maria a luxe a mu rabuna ri faamamaas faagut paaliu pana (1:42-48 e 2:10). E la fataxapiak ina lagasai, ri faamamaas faagut paaliu (24:25) layaan na Yesus a laak xe la xunavata.

Saxano mo aava na Luuk a kuusane se Yesus a xasanu Lagasai Roxo ri pife kuus pana. Na Luuk sang mon a ferawai pana maana mo xaves aava savat layaan na Yesus a savat la xavala. Lana palagasai 10 na Luuk a xalei a ferawaian paap aava na Yesus a ferawai pana sena mataa ti Sameria aava xavang a saxa Juda aava sipan la salan, e lana palagasai 15 a ferawai paap pana lak aava ta'ulan na tamana e femilung xolai, e saxano ferawaian paap fulaa maan vaxa. Na

Luuk sang vaxa a xalei a xuuskuus pa Sekias aava mataa ina siak taakis.

Na Luuk a ferawai faaxaves pana vilaana ina fenung faagut, a faisok sina Vovau Xaradak e a vilaana sina Piran xena lamon tapin a faasaan sina rabuna. Nane ferawai faaxaves vaxa pana maana mo aava lutefin ri fo vile.

A ferawaian si Luuk pife taxapus naboxo lana lagasai aanabe', piau. Nane xalei vaxa a lagasai taara xalie pana Faisok Sina Mu Yaamut aava kuusan a maana mo aava mu yaamut ri vile lamina yaan na Yesus fo laak xe la xunavata.

A Fasisian

¹ A maana rabuna xaves ri fo kala sena maana mo aava Piran fo fasavate la matavas la palou itaara. ² A maana mo aave a mu rabuna aava ri fefeng sina Piran ri xuus fatexaas netaara pana senaso ri xalume ti la tangpat. ³ Naboxo a toxan a maana xakalayan xaves. E nenia na Luuk, ne fo fi ai faaxaves pana maana mo xapiak aava fo savat ti la tangpat e voxo ne lamon rao ne taa kala xena faxuvul faroxoi a maana xuuskuus aave xena lisanaana xe siim, matalava Tiofilas. ⁴ E layaan no taa kate, no taa texaas sena tuunayan ina maana mo ri fo fapiti nano pana.

Na Gebriel A Lisan A Lagasai Xe Si Sekaraia

⁵ Lana yaan si Herot aava paamua lava pe Judia, a toxan a saxa priis a isina na Sekaraia. Nane a saxa bu Eron ti la pabung si Abiya. A mu bu Eron ri fuuna vil a faisok ina priis lana lifu ina nangusaana Piran. A tefin si Sekaraia, isina na Elisabet, nane vaxa a bu Eron. ⁶ Nare xapiak re

waan fatak la matana Piran senaso re usi faroxoi a maana fefasaian e mu vuputkai sina Memai e re piau ta lalosaat. ⁷ Taasaxa re piau ta lak senaso na Elisabet ve a tefin mala. E nare xapiak vaxa re fo vaiak xo.

⁸ Saxa yaan layaan a parabuna priis si Sekaraia ri taxa vil a faisok ina priis siri la lifu lotu, na Sekaraia taxa sisiak la matana Piran. ⁹ E pana vilaana ina tapin a faat ri siak fati na Sekaraia xena laak la lifu lotu sina Memai talo i taa faram a vulut pana lasan roxo. ¹⁰ La yaan ina faramaana xo a savat e mu rabuna aava ri savat xena nangus a Piran, ri taxa faxuvul lamalei e ri taxa fenung.

¹¹ E lana yaan fatak aave a angelo sina Memai moxo a savat xe si Sekaraia e a tigma la pamuaan ina nobina ina faramaana vulut aave. ¹² Layaan na Sekaraia a xalume, nane ipul marasaxa e femataut faagut. ¹³ Taasaxa angelo aave a xuuse, “Muta mataut, Sekaraia. A Piran a langai a fenungan siim e na naasaam, na Elisabet, i taa luk a lak tomexaan e no taa fa'isine pa Jon. ¹⁴⁻¹⁵ I taa vil fafaamamaas name. E maana rabuna xaves ri taa faamamaas sena luluuxan sina senaso i tafe lava la matana Memai. E i taa pi nunum a raarum tateak o xasano mo malaan e i tafe bas pana Vovau Xaradak ti la yaan ina luluuxan sina. ¹⁶ I taa lisan fa'uli a maana rabuna ti Israel xe sina Memai aava Piran siri. ¹⁷ E i taa falet paamuin a Memai lana vilaana e gutan si Ilaija. I taa puk fa'uli a vubuxanan sina mu tamana rafulak xe sina mu rafulak siri e a rabuna aava ri langai pesalai xe sina texaasan ina mu vilaana fatak. Nane taa vil malaane xena faigotanaana rabuna aava ri taa bang a savatan sina Memai.”

¹⁸ Na Sekaraia a fin a angelo aave, “Ne taa texaas sena tuunayan ina malaafaa? Nenia, ne mataa vaiak e a tefin siak sait a toxan a mariaas xaves.”

¹⁹ A angelo xo a suie, “Nenia ve na Gabriel e ne fuuna tigina la matana Piran. Nane xa a fengau xena xuus fatexaas nano pana lagasai roxo aanabe! ²⁰ E naboxo, senaso no pife namkai sena ferawaian siak, no taa po. No taa pife ferawai fefexaxaas a yaan aave fo savat. E i taa savat tuuna lana yaan fatak ina.”

²¹ Lavaxa, a mu rabuna pe lamalei si, ri taxa lo waan bang na Sekaraia. Ri taxa lalamon pana senaso fo waan a yaan modus paaliu lana lifu lotu. ²² Layaan nane savatmaan xe lamalei ri texaas o nane xalum a saxa mo lana lifu lotu senaso pife fexaxaas sena ferawai taasaxa fakalimaan mon pana mana.

²³ Lamina fulun saxa, layaan a yaan ina faisok sina xo a taxapus, nane ulaa xe la lifu sina. ²⁴ E mui lamina, a tefin sina, na Elisabet moxo fetiva e pana fulun pama a waan fufunai mon pe la lifu sina. ²⁵ Na Elisabet a kuus, “A Memai fo vil a mo aanabe! xaanak. Lana yaan aanabe! nane faxalitau pana xakaavangan xatam sina. Nane siak tapin a mangilan siak la matana mu rabuna.”

Na Gabriel A Savat Si Maria

²⁶⁻²⁷ La fapisaxayaana fulun si Elisabet, a Piran a feng a angelo naang, na Gabriel, xe pe Nasaret, a saxa bina pe Galili. Nane fe savat sina saxa tefin palau aava ri fakalimaane rao i taa tamai si Yosep aava bu Devit. A tefin aave a isina na Maria. ²⁸ A angelo aave xo a savat sina e a xuuse, “A luaian

xulum. A Piran a waan xuvul pama e a xafut nano pana roxoyan sina.”

²⁹ Na Maria a mamaxus sena ferawaian sina e a lalamon faaxaves pana so ta buk fasusuian va malaan. ³⁰ Taasaxa, a angelo a xuuse, “Muta mataut Maria, a Piran a faamamaas paaliu pama. ³¹ No taa tiva e no taa luk a lak tomexaan. E no taa fa'isine pa Yesus. ³² Nane tafe lava e ri taa xalie pana Lak Tomexaan sina Piran pana Isin Molava Paaliu. E a Memai Piran i taa faneie la vena naian lava si buna lava, na Devit. ³³ I taa tagan vulan a matafetama si Yaakop. E a fatataganan sina i taa pife taxapus.”

³⁴ Na Maria a fin a angelo, “I taa savat malaafaa senaso nenia, ne tefin palau.”

³⁵ A angelo aave a suie, “A Vovau Xaradak i taa savat siim e a gutan sina Piran pana Isin Molava Paaliu i taa xafut nano. E no taa luk a Lak Xaradak e ri taa xalie pa Natuna Piran. ³⁶ A tauma, na Elisabet, i taa luk a lak e nane ve a tefin vaiak. Nane piau ta lak lunai, taasaxa i taxa waan xo lana fulun pisaxa sina. ³⁷ Piau ta mo a Piran pife fexaxaas sena vile.”

³⁸ Na Maria a suie. “Nenia xa ne sisiak sina Memai. E ne kuus turoxo pana ferawaian siim.” E a angelo xo a ta'ulane.

Na Maria Fe Xalum Na Elisabet

³⁹ La yaan aave xo na Maria tamasiak e fe laak fataapus xe la bina put pe Judia. ⁴⁰ Pave nane fe laak la lifu si Sekaraia e fesuai se Elisabet. ⁴¹ Layaan na Elisabet a langai a ferawaian si Maria, a popo la xuna a lalaas marasaxa. E na Elisabet febas paaliu pana Vovau Xaradak ⁴² e

a ferawai falava paaliu e kuus, “Nano, no faamamaas paaliu sena maana lutefin e a roxoyan i taa xafut a lak aava no taa luxe. ⁴³ Taasaxa, xenaso nano, nina Memai siak, no filimaan xena xalumau? ⁴⁴ Layaan ne langai a ferawaian siim a lak la xuak a lalaas pana faamamaasan. ⁴⁵ Nano, no fo namkai o a lagasai sina Memai xe siim i taa savat tuuna e voxo no taa faamamaas.”

A Yanganan Si Maria

- ⁴⁶ E na Maria a yangan e a kuus,
 “A xunus iga a nangus a Memai
⁴⁷ e a vovau siak a faamamaas pana Piran aava
 Nges Ina Vil Fatato siak.
⁴⁸ Nane fo lamon fa'uliau, ne sisiak palau sina.
 E naboxo a mu rabuna aava ri taa savat mui,
 ri taa xaliau pana tefin pana faama-
 maasan.
⁴⁹ A Piran pana Maana Gutan Xapiak fo vil a
 maana mo roxo paaliu paga
 e a isina a taap e xaradak.
⁵⁰ Nane tiuan a mamaaluxan sina xuluna mu
 rabuna aava ri suai faagut sena,
 a mu rabuna xapiak lana mu yaan xapiak.
⁵¹ Pana mana, nane fo vil a maana buk faisok ina
 gutan:
 nane fo tapalan xolan a mu rabuna aava ri vil
 falavai nari xa lana lamonan fufunai siri.
⁵² Nane fo fapoxoi a mu paamua la venanai
 piranan siri
 e a fa'isin a mu rabuna palau pana isin lava.
⁵³ Nane fo famasi a rabuna aava ri lagai pana
 maana mo roxo

taasaxa feng tapin a mu rabuna piran
malaan sena valagof.

⁵⁴⁻⁵⁵ E malaan sena kuus fanaian sina,
nane fo xavang a sisiak sina aava na Israel.

E nane lamon fa'uli na Abraham e mu
buna xapiak pana mamaaluxan sina.”

⁵⁶ Lavaxa, na Maria a waan xuvul pa Elisabet
pana fulun talatul e mui nane ulaa xe la lifu sina.

A Luluuxan Si Jon Ina Fasufan

⁵⁷ A yaan ina luluuxan xo a savat si Elisabet
e nane luk a lak tomexaan. ⁵⁸ A mu fesing sina
e mu tauna ri langai o a Piran fo faxalite pana
mamaaluxan molava e ri faamamaas xuvul pana.

⁵⁹ La fapisiktulaana yaan sina lak aave ri savat
xena putuxaana e ri buk fa'isine sait pana isi
tamana, na Sekaraia. ⁶⁰ Taasaxa na ninana a
kuus, “Piau, a isina na Jon.”

⁶¹ Ri fi ai, “Xenaso? Piau ta tauma pana isin
malaan.”

⁶² E ri talangai pana mari xe sina tamana lak
xena fine pana so ta isin rao i vubuk fa'isin a
lak pana. ⁶³ Nane fi ai pana mo ina kala e nane
fa'ipul nari xapiak layaan a kala malaan, “A isina
ve na Jon.” ⁶⁴ Fataapus paaliu a valana talakas e a
xalemana tamulus e nane tangpat pana kuus fati
a isina Piran. ⁶⁵ A mu fesing siri, ri ipul marasaxa.
E pe Judia, lana bina put aave, a mu rabuna ri
taxa lo ferawai pana maana mo aanabe'. ⁶⁶ Nase'
ta mataa a langai pana mo aanabe' a lalamon
pana e a fi ai, “A lak aanabe' i taa so ta buk
mataa?” Senaso ri texaas o a gutan sina Piran a
waan xuvul pana.

A Yanganan Si Sekaraia

⁶⁷ A tamana lak, na Sekaraia, a bas pana Vovau Xaradak e a kuus fatuxai malaan:

⁶⁸ “Nangus a Memai aava Piran sina mu Israel senaso nane fo filimaan xena maraan fa'uli a mu rabuna sina.

⁶⁹ Nane fo fasavat a Saxa ina Gutan xena fakaxup netaara,

a saxa aave a bu Devit aava sisiak sina.

⁷⁰⁻⁷¹ Lokavai mupiis nane kuus, la ngusuna rabuna ina kuus fatuxai,

o nane taa fakaxup netaara xasena mu xaiyaas sitaara

e xasena gutan siri xapiak aava ri baian netaara.

⁷²⁻⁷⁵ Nane xa a kuus o i taa muluk a mu butaara

e i taa lamon fa'uli a turoxoian taap sina aava nane kuus fanai pana xe sina butaara, na Abraham.

Nane kuus o i taa fakaxup netaara xasena xaiyaas sitaara

talo taara taa savat sisiak sina lana roxoyan e xaradaxan

la maana yaan xapiak sitaara e taara taa pife mataut.

⁷⁶ E nano xanatuk, ri taa xali nano pana mataa ina kuus fatuxai sina Piran pana Isin Molava Paaliu

senaso no taa falet paamuin a Memai xena faigotanaana salan xana.

⁷⁷ No taa fapiti a rabuna sina pana fakaaxupan aava savat sena lamon tapinaana mu faasaalan siri.

78-79 A Piran sitaara a bas pana mamaaluxan e fananapan.

Nane vil famatavas a texaasan ina fakaaxupan

talo nari aava ri taagul lana bina ina maatan, ri taa tamulus sena, xena sangas la matavas aava savat ti laa'ui la xunavata.

Nane taa vil malaane xena paamuian netaara xe lana salan ina luaian.”

Nabe' ve a yanganan si Sekaraia.

⁸⁰ E a lak aave a palak e fesavat tateak lana vovau ina vaxa. E nane taagul la bina vingil fefexaxaas a yaan nane savat la matavas xe sina mu Israel.

2

A Luluuxan Si Yesus

¹ Lana mu yaan aapave, na Sisaa Agastas a lisan a fefasaian fa'ui xe la mu bina. Nane kuus o a mu rabuna xapiak la mu bina ri taa timin a isiri lana buk ina xakatan. ² (A xakatan aanabe' a savat la yaan na Kwirinius taxa paamua ina bina Siria.)

³ A mu rabuna xapiak ri taxa paan xe la fufubina siri talo ri taa fakat nari.

⁴ E voxo na Yosep sait a ta'ulan a bina Nasaret pe Galili e fe laak xe la bina Betlehem, a bina si Devit, pe la bina Judia senaso nane waan lana pabung si Devit. ⁵ Nare Maria re paan xe pave xena timin a isire lana buk. Na Maria i taa tefin sina e a tiva. ⁶ Layaan re taxa waan pave a yaan ina luluuxan sina a savat. ⁷ E nane luk a lak tuaan sina, a lak tomexaan. Nane xafute pana marapi e

famatie lana nobina ina fanganan sina bulmakau senaso piau ta nobina xare lana lifu saxong.

A Mu Angelo Ri Savat Sina Mu Rabuna Ina Faxatangaana Sipsip

⁸ E la vung a mu rabuna ina faxatangaana sipsip ri waan pe la vangana bina lana yi e ri taxa faxatang a mu sipsip siri pave. ⁹ A angelo sina Memai a savat siri e a miridingan molava piis sina Piran a xafut nari e ri femataut faagut. ¹⁰ Taasaxa angelo a xuus nari, “Muta mataut. Ne lisanmaan a lagasai roxo pana faamamaasan molava paaliu xe simi e mu rabuna xapiak. ¹¹ Tanin, lana bina si Devit, a Nges Ina Vil Fatato simi fo luxan. Nane ve a Mataa Failai e a Memai simi. ¹² A mo aanabe! ve a fakalimaan xe simi: Na ninana a xafute pana marapi e mi taa tingine lana nobina ina fanganan sina bulmakau.”

¹³⁻¹⁴ Fataapus paaliu a mu angelo xaves ti laa'ui ri maa savat xuvul pana matalava angelo aave e ri kuus fati a isina Piran malaan, “A Piran aava waan laa'ui paaliu, nane xa a toxan a isin molava piis e lapi la xavala, a luaian i taa waan xuluri aava ri waan lapaana roxoyan sina.”

¹⁵ Layaan a mu angelo ri fo ta'ulan nari, a mu rabuna ina faxatangaana sipsip ri fexuus, “Taara taa falet xe Betlehem xena xalum a mo aanabe! aava Piran fo xuus netaara pana.”

¹⁶ E voxo ri falet fataapus e ri fe tingin na Maria narie Yosep e a lak popo aava i taxa mati lana nobina ina fanganan sina bulmakau. ¹⁷ Layaan ri fo xalume ri xuus fatexaas a mu rabuna pana ferawaian sina mu angelo sena lak aave. ¹⁸ E

layaan a rabuna xapiak ri langaie ri ipul faagut sena. ¹⁹ Taasaxa na Maria a fawaan fatateak a mu ferawaian xapiak la xunus ina e lamon fatie. ²⁰ A mu rabuna ina faxatangaana sipsip ri ulaa. E ri fe kuus fati a isina Piran pana maana mo ri fo xalume e ri fo langaie senaso a maana mo aave fo savat fatak malaan sena matalava angelo fo kuusane.

Ri Fa'isine Pa Yesus

²¹ A fapisiktulaana yaan lamina luluuxan sina, a yaan ina putuxaana e re fa'isine pa Yesus. A isin aave a angelo fo fa'isine pana paamuina luluuxan sina.

²²⁻²³ Re usi a vuputkai si Moses e layaan a mu yaan ina vil tapinaana lalosaat sire a taxapus, na Yosep nare Maria re lisan na Yesus xe Jerusalem xena tatavai xe sina Memai Piran pana senaso a vuputkai si Moses a kuus malaan: “A mu rafulak tuaan xapiak aava ri tomexaan, mi taa noxol nari xana Piran.”

Tln 13:2,12

²⁴ E re laak vaxa xena tatavai pana mo aava vuputkai sina Memai Piran a kuus pana; “A ro Vaalus o a ro Titibu fa'ui.”

Vlp 12:8

²⁵ A toxan a saxa mataa pe Jerusalem a isina na Simeon. Nane ve a mataa xaradak e a vubuxan xasingit a Piran. Nane taxa waan bang a Mataa Failai sina Memai. E a Vovau Xaradak a fabase. ²⁶ A Vovau Xaradak aave a faxalite o i taa xalum a Mataa Failai sina Piran paamuina maatan sina. ²⁷⁻²⁸ A Vovau xo a paamuian na Simeon xena laak la tang lifu lotu. Layaan na nina Yesus e na tamana re lisanmaane xena vilaana malaan sena

vuputkai a kuus pana, na Simeon a favavol a lak aave la mana e a kuus fati a isina Piran malaan:

²⁹ “Memai aava paamuian a maana mo xapiak, no fo fasavat famatavas a mo no fo kuus fanai pana.

Naboxo a yaan ina maatan siak fo savat. Feng tapinau pana luaian.

³⁰⁻³¹ A ro mataak re fo xalum a fakaaxupan siim aava no fo faigot pana la matana mu rabuna xapiak. ³² A malang xena famatavas a mu rabuna aava ri pife Juda e xena tavai a mu rabuna siim aava mu Israel, pana isin lava.”

³³ Na tamana e ninana re ipulan a ferawaian aava na Simeon a kuusane pana lak. ³⁴⁻³⁵ Na Simeon a fenung xe sina Piran pari e a xuus na Maria, a ninana lak, malaan, “A lak aanabe' a Piran a siak fatie xena kawaasanaana saxanofuna ti Israel e xena fakaxup a saxanofuna. Nane ve a fakalimaan aava maana rabuna ri taa tisuie e voxo a lamonan fufunai siri taa savat la matavas. E a matafanan malaan sena pinis modus i taa xi a viuma.”

³⁶ A toxan a tefin ina kuus fatuxai, a isina na Ana. Nane a lak si Fanuel lana pabung si Aasur e nane a tefin vaiak. Nane waan xuvul pa lavana pana mariaas pisiguak mon e na lavana maat tapine. ³⁷ E mui a waan a tefin nakmaal fefexaxaas a mariaas sangafilu pisiktul pana talafaat. Nane pi ta'ulan a tang lifu lotu aave, nane naangus la maana vung e la maana yaan xapiak pana falfaalan e fenungan. ³⁸ Monabe' mon nane maa savat xe sire e kuus faasiroxo xe sina Piran

pana roxoyan sina e a ferawai pana lak aave xe siri xapiak aava ri taxa waan bang pana mulus tapinaana mu rabuna ti Jerusalem.

³⁹ Layaan na Yosep nare Maria re vil xapin a mo aava vuputkai sina Memai a kuus pana, re ulaa xe pe Galili, xe la nobina sire, na Nasaret. ⁴⁰ E a lak aave a palak e fetateak: nane bas pana texaasan e a xakaavangan xatam sina Piran a waan xuluna.

Na Yesus A Waan La Lifu Lotu Pe Jerusalem

⁴¹ La maana mariaas xapiak a tamana e ninana re fuuna laak xe pul Jerusalem la Fenamo ina Paaliuan. ⁴² Layaan nane xo toxan a mariaas sangafilu saxa pana taragua, rutul usi a vilaana sire e rutul laak xe la fenamo aave. ⁴³ A fenamo fetaxapus e na tamana nare ninana re taxa ulaa xo xe la bina sire. A lak aave, na Yesus, a waan soxo mui pe Jerusalem taasaxa ninana nare tamana re pife texaas sena waanan sina. ⁴⁴ Re lamon o i taxa waan xuvul pari e re falet pana yaan saxa. E mui re tangpat pana sengaana la palou ina mu taure e mu fesing sire. ⁴⁵ Re seng maat e re fe ulaa fulaa xe Jerusalem xena sengaana. ⁴⁶ Lamina yaan talatul re tingine pe la tang lifu lotu. Nane xo taxa irimai xuvul pana mu rabuna ina fepitaian. Nane langai siri e fin nari pana saxano mo. ⁴⁷ Nari aava ri taxa langaie ri ipul faagut paaliu pana masaman e susuaa sina. ⁴⁸ Layaan a tamana nare ninana re xalume re ipul vaxa. Na nina lak a xuuse, “Natuk, xenaso no vilai malaave xasemaame? Nemaame tamaam, maame fo seng nano pana matautan.”

⁴⁹ E nane fine, “Senasou me taxa sengau? Me pife texaas o ne taa waan la lifu si tamaang, bo?”

⁵⁰ Taasaxa re pife masam sena fufuna ferawaian sina.

⁵¹ E mui nane sivi xe puaa Nasaret xuvul pare e a langai faroxo paaliu sire. Taasaxa na ninana a fawaan a maana mo aanabe¹ la xunus ina. ⁵² E na Yesus a palak e felava pana texaasan e a Piran xuvul pana maana rabuna xapiak ri vubuxan faagutane.

3

Na Jon Ina Fasufan A Faigotan A Salan Xana Memai

¹ Layaan na Taibirius Sisaa fo paamuian a rabuna ti Rom pana mariaas sangafilu saxa pana pama e na Ponsus Pailat a paamua pe Judia e na Herot a paamua pe Galili e na tina, na Filip, a paamua pe Ituria e Trakonitis e na Lisantias a paamua pe Abilene ² e vaxa lana yaan na Aanas nare Kaiafas re memai priis, lana yaan aave xo a ferawaian sina Piran a savat si Jon aava lak si Sekaraia pe la bina vingil. ³ Nane falet xolai pe la nu bina la vangana Raarum Jordan. E lana sangasan sina nane kuus fasavat o a mu rabuna ri taa mamaxus e ri taa puk tapin nari xa xasena vilaana saat siri e ri taa fasufan talo a Piran i taa lamon tapin a vilaana saat siri. ⁴ A xakalayan si Aisaia, a mataa ina kuus fatuxai, a kuus malaanabe!:

“A ling ina saxa mataa pe la xobingil i
taxa kel
‘Faigotan a salan xana Memai,

Vil faxaradak a salan sina.

⁵ Raful a mu matana mui
e faxaradak a mu put lava e modak.
A mu salan xaxoling, vil faxaradak nari
e tifi a mu vaa'ul lana salan.

⁶ E a mu rabuna xapiak ri taa xalum a fakaaxupan
sina Piran.” *Ais 40:3-5*

⁷ E na Jon a xuus a malila aava ri maa savat
sina xena fasufan malaan, “Nami ve, mi tiui pana
neng! Nase! pebukan nami o mi taa sinuf sena
fakasanaman lava i taa savat? ⁸ Tamo mi fo
puk tapin nami xa xasena maana vilaana saat
simi lavaxa, fasavat a maana faisok roxo xena
faxalitaana. E muta lamon o mi taa xuus nami
xa, ‘Na Abraham ve na Tamataara.’ Ne xuus nami
o a Piran a fexaxaas sena fasavat a rafulak xa
Abraham pana mu faat aanabe! ⁹ A yaamu i taxa
waan xo la funa wai e a wai aava pife fasavat a
xalana roxo, a Piran i taa tei tapine xe lana fata.”

¹⁰ A malila ri fine, “Maam taa vil a so?”

¹¹ E na Jon a sui nari, “A mataa pana marapi
taragua i taa tavai a saxa aava piau, pana saxa e
a saxa pana fanganan vaxa i taa vil malaane.”

¹² A mu rabuna ina siak taakis vaxa ri savat
xena fasufan e ri fine, “Mataa ina fepitaa, maam
taa vil a so?”

¹³ Nane xuus nari, “Siak faxuvul fatak a faat
ina taakis taasaxa muta siak ta faat a moxaves
temasaat sena vuputkai a kuus pana.”

¹⁴ E mui a saxano rabuna ina rawen ri fine, “E
maam taa vil a so?”

E nane sui nari, “Muta famataut a rabuna pana
sipaana nari xena siaxaana mo siri e muta bit tifi
a mataa e vaxa mi taa faamamaas pana faat mi
siaxe sena faisok simi.”

¹⁵ A maana rabuna ri taxa falim fatateak na Jon senaso ri lamon o naak na Jon a saxa aava Piran a siak fatie xena fakaxup a mu Israel, a Mataa Failai sina. ¹⁶ Na Jon a sui nari xapiak, “Nenia, ne fasuf nami pana raarum. Taasaxa saxa pana gutan aava molava sena gutan siak i taa filimaan e nenia, ne pife fexaxaas sena mulus a ‘slipa’ sina senaso ne mataa palau mon. Nane xo i taa fasuf nami pana Vovau Xaradak e fata. ¹⁷ A toxan a gagala la mana e i taa gon a bina sina, i taa faxuvul a fanganan lana nobina ina fawaanaana fanganan e a xawa i taa farame pana fata aava piau ta taxapusan ina.” ¹⁸ E pana maana saxano ferawaian fulaa na Jon a fagut a rabuna e kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe siri.

¹⁹ Taasaxa na Jon a baras na Herot aava paa-mua lava ti Rom senaso nane fo tamai xuvul pa Herodias aava tefin si tina. E na Herot fo vil a maana vilaana saat fulaa e layaan na Jon a barase pana ²⁰ nane falavai a vilaana saat sina pana pisaan na Jon.

A Fasufaan Na Yesus

Mt 3:13-17; Mk 1:9-11

²¹ Layaan na Jon taxa fasuf a mu rabuna, na Yesus maa savat sina e na Jon a fasufe vaxa. E layaan na Yesus i taxa fenung, a xunavata a talakas ²² e a Vovau Xaradak a sivimaan xuluna lana vipin ina vaalus. E a ling a ferawai ti laa'ui la xunavata, “Nano, no natuk, ne vubuxan xasingit nano e a xunus iga a roxoian nano.”

A Sising Ina Mu Bu Yesus

Mt 1:1-17

²³ Layaan na Yesus a toxtan a mariaas sangafilu talatul nane tangpat pana faisok sina. A maana rabuna ri lamon o nane a lak si Yosep e na Yosep a lak si Heli e

²⁴ na Heli a lak si Matat e na Matat a lak si Livai e na Livai a lak si Melki e na Melki a lak si Yanai e na Yanai a lak si Yosep e na Yosep

²⁵ a lak si Matatias, e na Matatias a lak si Emos, e na Emos a lak si Nahum e na Nahum a lak si Esli, e na Esli a lak si Nagai e na Nagai

²⁶ a lak si Maat, e na Maat a lak si Matatias, e na Matatias a lak si Semen e na Semen a lak si Josek, e na Josek a lak si Joda e na Joda

²⁷ a lak si Joanan e na Joanan a lak si Resa e na Resa a lak si Serubabel e na Serubabel a lak si Seltiel e na Seltiel a lak si Neri e na Neri

²⁸ a lak si Melki e na Melki a lak si Adi e na Adi a lak si Kosam e na Kosam a lak si Elmadam e na Elmadam a lak si Er e na Er

²⁹ a lak si Jaasua, e na Jaasua a lak si Eliesar e na Eliesar a lak si Jorim e na Jorim a lak si Matat, e na Matat a lak si Livai e na Livai

³⁰ a lak si Simeon e na Simeon a lak si Juda e na Juda a lak si Yosep e na Yosep a lak si Jonam e na Jonam a lak si Eliakim e na Eliakim

³¹ a lak si Melea e na Melea a lak si Mena e na Mena a lak si Matata e na Matata a lak si Natan e na Natan a lak si Devit e na Devit

³² a lak si Jesi e na Jesi a lak si Obet e na Obet a lak si Boas e na Boas a lak si Salmon e na Salmon a lak si Naason e na Naason

³³ a lak si Aminadap e na Aminadap a lak si Ram e na Ram a lak si Esron e na Esron a lak si Peres e na Peres a lak si Juda e na Juda

³⁴ a lak si Yaakop e na Yaakop a lak si Aisaak e

- na Aisaak a lak si Abraham e na Abraham a lak si Teraa e na Teraa a lak si Neor e na Neor
 35 a lak si Seruk e na Seruk a lak si Reu e na Reu a lak si Pelek e na Pelek a lak si Eber e na Eber a lak si Selaa e na Selaa
 36 a lak si Kainan e na Kainan a lak si Arfasat e na Arfasat a lak si Sem e na Sem a lak si Noye¹ e na Noye¹ a lak si Lemek e na Lemek
 37 a lak si Metusalaa e na Metusalaa a lak si Inok e na Inok a lak si Jaaret e na Jaaret a lak si Mahalalel e na Mahalalel a lak si Kenan e na Kenan
 38 a lak si Inos e na Inos a lak si Set e na Set a lak si Adam e na Adam a lak sina Piran.

4

A Valamaan Na Yesus Mt 4:1-11; Mk 1:12-13

1-2 Na Yesus xo aava bas xapiak pana Vovau Xaradak, a ta'ulan a Raarum Jordan e lapaana paamuian sina Vovau Xaradak nane sangas xolai la bina vingil. Nane waan pave a yaan sangafilu talafaat e lana mu yaan aanabe¹ ve na Setan a valame. Nane pi fafangan la maana yaan aave e lamina nane lagai.

³ Na Setan a ferawai xe si Yesus e a kuus, “Tamo no lamon o nano, no Lak sina Piran lavaxa, fasavat a bret pana faat aanabe¹.”

⁴ Na Yesus a suie, “Lana Ferawaian sina Piran a kuus ‘A mataa i taa pife siak a gutan sena bret sang mon.” *Vpt 8:3*

⁵ Na Setan a lisan falaxe xe la nobina laa'ui e lana yaan aava malaan sena yaamit, a faxalite pana maana mu bina xapiak. ⁶ E nane xuus na Yesus, “A maana mu bina aave ri siak e ne

paamuiane. Ne fexaxaas sena tavai nase' ta mataa ne vubuxane, pana maana mu bina aave. ⁷ Tamo no taa fa'isinau pana Piran siim ne taa pisingan nano pana.”

⁸ Na Yesus a suie, “Lana Ferawaian sina Piran a kuus, ‘Nangus a Memai, a Piran siim, e no taa sisiak sina mon.” *Vpt 6:13*

⁹ Na Setan a lisane xe Jerusalem e fatigineie laa'ui paaliu xuluna tang lifu lotu e a kuus, “Tamo nano, no Natuna Piran, no taa tapin fasivi nano xa. ¹⁰ Senaso lana Ferawaian sina Piran a kuus, ‘Nane taa feng a mu angelo sina xena faxatang faroxoi nano. ¹¹ Ri taa yaas nano xe laa'ui pana mari talo a kaam i taa pife du sui a faat.” *Yng 91:11,12*

¹² Na Yesus a suie, “A Ferawaian sina Piran a kuus, ‘Muta valam a Memai aava Piran siim.” *Vpt 6:16*

¹³ Layaan na Setan fo fataxapin a mu valaman aanabe' nane ta'ulane fefexaxaas a yaan fa'ui ina valaman i taa savat.

A Rabuna Pe Nasaret Ri Tisui Na Yesus

¹⁴ E voxo, na Yesus a ta'ulan a bina vingil e ulaa xe pe Galili lapaana gutan sina Vovau Xaradak e maana rabuna lana mu bina pave ri ferawai sena. ¹⁵ Nane fepitaa lana lifu ina faxuvulan sina mu Juda e a mu rabuna xapiak ri faatulane.

¹⁶ Nane falet xe puua Nasaret, a bina aava nane a lak dak lana, e malaan sena vilaana sina, lana Yaan ina Fangaafusan a laak lana lifu ina faxuvulan e nane tigina xena kat. ¹⁷ Ri tavaie pana xakalayan si Aisaia. Nane siaxe e a muluse

e layaan a tingin a xakalayan aava kuus malaan a kate:

¹⁸ “A vovau sina Piran a xafutau senaso nane fo noxolau xena kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe sina mu valagof.

Nane fengau xena kuus fatexaas o nari aava ri vipis ri taa mulus tapinan;

a mu mata piif ri taa kaalum fulaa

e a mu rabuna aava ri waan lapaana gutan sina xaiyaas siri ri taa ta'ulai xaseri

¹⁹ e xena kuus o lana mu yaan aanabe'

a Piran i taa faxalit netaara pana rox-oyan sina.”

Ais

61:1,2

²⁰ Lamina kataana, nane fulus a Lagasai aave e a tavai a saxa fefeng la lifu ina faxuvulan pana. E bak a nai xena fepitaa. A mu rabuna xapiak lana lifu ina faxuvulan ri kaalum fatateak xe sina. ²¹ Nane tangpat pana fepitaian sina malaan, “Tanin xo, a Ferawaian sina Piran aanabe' aava mi fo langaie, fo savat la matavas.”

²² A mu rabuna ri ferawai faroxo sena fepitaian sina e ri ipul pana ferawaian marafut aava savat la valana. E ri fia, “Nane a lak si Yosep, bo?”

²³ Na Yesus a kuus xe siri, “Tuuna paaliu, mi taa xususau pana ferawaian paap aanabe', 'Mataa ina i'irin, vil faroxoi nano xa' e mi taa kuus fulaa, 'Maam fo langai o no fo vil a maana mo fa'ipul pe Kapanam lavaxa, fasavat a mo malaan, nabe' la fufubina siim.”

²⁴ Nane ferawai fulaa e a kuus, “Ne kuus tuuna, a mataa ina kuus fatuxai xo, a mu rabuna ti la

fufubina sina, ri taa tisuie. ²⁵ Ne xuus tuunei nami, lana yaan si Ilaija, layaan piau ta raafui pana mariaas talatul e xavil e a song molava a savat pe Israel, a toxan a maana lutefin nakmaal xaves. ²⁶ Taasaxa Piran pife feng na Ilaija xe siri, piau, nane fenge xe sina saxa tefin pe Serafet la bina Saidan. ²⁷ E vaxa, a rabuna xaves pe Israel a tari tapak lana yaan si Ilaisa, a xasa mataa ina kuus fatuxai, taasaxa pi ta mataa tapak ti Israel a savat roxo fa'ulaa, piau, na Neman ti Siria mon.”

²⁸ Layaan a rabuna lana lifu ina faxuvulan ri langaie ri marala faagut. ²⁹ Ri fasangas na Yesus xe laa'ui xuluna put la nobina aava masasaaf xena tapin faduie lapi la matana mui. ³⁰ Taasaxa nane sangas fatak la palou iri e ta'ulan nari.

Na Yesus A Gei Tapin A Vovau Saat

Mk 1:21-28

³¹ E bak nane sivi xe kol Kapanam, saxa bina pe Galili e la Yaan ina Fangaafusan a tangpat pana fapitiaana mu rabuna pave. ³² Nari, ri ipul pana fepitaian sina senaso a toxan a gutan.

³³ Pave lana lifu ina faxuvulan, a toxan a saxa mataa aava vovau saat a vawe. Nane xukulai faagut pana matautan malaan, ³⁴ “Yesus ti Nasaret, no taa vil a so xe simaam? No savat xena kawaasan xapin nemaam, bo? Ne texaas sema, nano, no Mataa Failai sina Piran.”

³⁵ Na Yesus a sui faagutane, “Kasam! Ta'ulane!” E a vovau saat moxo a tapin fasivi a mataa aave la matari e a ta'ulane taasaxa pife fasope.

³⁶ A mu rabuna xapiak ri ipul faagut e ri fia, “A so ta buk ferawaian va nabe!? Pana gutan e texaasan nane fuuna fasei faagutan a mu vovau

saat e ri savat ta'ulan a mataa.” ³⁷ E lana maana nu bina aava faasilak se Kapanam a rabuna ri langai pana mu faisok si Yesus.

*Na Yesus A Vil Faroxoi A Maana Rabuna Xaves
Mt 8:14-17; Mk 1:29-38*

³⁸ Na Yesus a ta'ulan a lifu ina faxuvulan aave e a falet xe la lifu si Saimon. Na imu Saimon a giis pana tana lalagaf e ri fin na Yesus rao i taa xavange. ³⁹ Nane tigina la tana e a baras a giisan e a giisan a ta'ulane. A tefin aave a tamasiak fataapus e a faigotan a kas xari.

⁴⁰ Layaan a ngaas i taxa rul e a Yaan ina Fangaafusan a taxapus, a rabuna ri lisan a mu rabuna aava ri giis xe si Yesus. Nane tao nari saxa saxa pana mana e ri feroxo fa'ulaa. ⁴¹ E vaxa, a mu vovau saat ri ta'ulan a maana rabuna xaves. Ri ta'ulan nari e ri xukulai faagut malaan, “Nano, no Lak sina Piran.” Taasaxa nane baras nari talo ri taa pife ferawai senaso ri texaas o nane ve a Mataa Failai sina Piran.

*Na Yesus A Kuus Fasavat Lana Mu Lifu Ina
Faxuvulan*

⁴² La paanen lolof na Yesus a falet xe la bina gof talo i taa waan nane sang. A rabuna ri senge e layaan ri tingine ri rao ri tivotane o i muta ta'ulan nari. ⁴³ Taasaxa nane kuus, “Ne taa kuusan fasavat a Lagasai Roxo sena fatataganan sina Piran la xasano bina sait. Nabe! ve a faisok aava Piran a fengau xena vile.” ⁴⁴ E nane sangas xolai e a ferawai lana maana lifu ina faxuvulan xaves pe Judia.

5

*Na Yesus A Xel A Mu Yaamut
Mt 4:18-22; Mk 1:16-20; Jn 1:40-42*

¹⁻² Saxa yaan layaan na Yesus taxa tigena la itina raarum Genasaret, a malila ri maa fakaliuane xena langaiaana ferawaian sina Piran. I taxa tigena pave e a xalum a ro xaati re taxa nai la vangana raarum. A mu rabuna ina faadinan ri ta'ulan fanei a xaati pave xena xamaxaana mu vana siri. ³ Nane laak xuluna saxa aava si Saimon e a xuuse rao i taa sasagen famodaxe sena gun. E bak nane nai lana xaati xena fapiti a rabuna.

⁴ Layaan nane fataxapin a fepitaian sina, nane xuus na Saimon, “Falet la nobina aava tu e mi tapin fasivi a mu vana xena siak din.”

⁵ Na Saimon a suie, “Matalava, maam fo faisok faagut la vung xurul e piau ta din. Taasaxa nano, no ferawai e ne taa langai siim e ne taa tapin fadui a vana.”

⁶ Layaan ri vil malaane, a mu din aava ri siaxe a matafan temasaat e a mu vana siri rao ri tiririk. ⁷ Re talangai pana mare xe sina saxano taure aava re taxa waan la xasa xaati e re maa savat xena xakaavang. Lana ro xaati aave a matafanan ina din a molava paaliu e faasilak a ro xaati aave re taa lus.

⁸ Layaan na Saimon Pita a xalum a mo aanabe! nane bukaak la ka Yesus e a kuus, “Faapalau sega Memai, nenia, ne mataa mosaat.” ⁹ A ferawai malaan senaso nane e mu tauna ri ipul faagut paaliu pana maana din ri fo siaxe. ¹⁰ Na Jems e na tina Jon, a ro lak si Sebedi aava re faisok xuvul pa Saimon, nare vaxa re ipul. E na Yesus a xuus

na Saimon, “Muta mataut. Ti la yaan aanabe' no taa pataas a rabuna.” ¹¹ E voxo ri yuuf falak a ro xaati siri xe xuluna gun e ri ta'ulan faneie su' xuvul pana maana mo siri e ri fe usie.

*Na Yesus A Vil Faroxoi A Mataa Tana Tapak
Mt 8:2-4; Mk 1:40-44*

¹² Layaan na Yesus a waan la saxa bina, saxa mataa tana tapak xapiak a savat sina. Layaan a xalum na Yesus, nane poxo pana nonau ina xe lapia e a nunge, “Memai, tamo no vubuxane no fexaxaas sena vil faroxoiau.”

¹³ Na Yesus a talangai xe sina, a tawe e a kuus, “Ne vubuxane. Savat roxo.” E fataapus paaliu a giisan tapak a ta'ulane.

¹⁴ E na Yesus a xuuse, “Muta xuus a rabuna pana. Falet e no fe faxalit a mu priis pana taam e tatavai xe sina Piran sena roxoyan siim pana mo aava na Moses a kuus pana. A tatavai aanabe' i taa faxalit a mu rabuna pana roxoyan siim.”

¹⁵ Taasaxa maana rabuna xaves fulaa ri langai pana e a malila ri maa savat xena langaiaana talo i taa vil tapin a maana giisan siri. ¹⁶ Na Yesus a ta'ulan nari e a falet xe la bina vingil xena fenung.

*Na Yesus A Vil Faroxoi A Mataa Maalapen
Mt 9:2-8; Mk 2:3-12*

¹⁷ Saxa yaan layaan i taxa fepitaa, a mu Ferasi e rabuna ina fepitaa pana vuputkai, ri maa savat ti la maana mu bina pe Galili e ti Judia. E a gutan sina Memai a waan xuluna xena vil faroxoiaana rabuna pana giisan. ¹⁸ Saxano rabuna ri yaasmaan a saxa mataa maalapen xuluna ivin xena lisan falaxe xe la lifu aava na Yesus i taxa waan

lana. ¹⁹ Taasaxa ri pife fexaxaas senaso a malila ri fabas a lifu aave. E voxo ri laak xe laa'ui la putuna lifu e ri ngas a xavil ina putuna lifu aave xena faduiaana xe lapia xuvul pana ivin sina. E ri timine la no Yesus la palou ina rabuna. ²⁰ Layaan na Yesus a xalum a mo ri fo vile sena namkaian siri, a kuus, “Fesing, a mu vilaana saat siim fo lamon tapinan.”

²¹ A mu Ferasi e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai, ri ilisai, “A mataa aanabe' aava ferawai fasaat sena Piran, nane a so ta buk mataa? Nase' fexaxaas sena lamon tapin a vilaana saat? A Piran sang mon.”

²² Na Yesus a texaas sena lamonan siri e a fiafai, “Xenaso mi taxa lo lalamon malaan lana xunus imi? ²³ A so ta vapaling a peraroxo xena kuu-sanaana, ‘A vilaana saat siim fo lamon tapinan’ o ‘Tamasiak e no sangas?’ ²⁴ Ne vubuk rao mi taa texaas o a Natuna Mataa a toxan a gutan nabe' la xavala xena lamon tapinaana vilaana saat.” E voxo nane kuus xe sina maalapen, “Ne xuus nano, tamasiak, siak a ivin siim e no falet xe la lifu siim.” ²⁵ Fataapus paaliu nane tigena la matari e a siak a ivin sina e fe paan xe la lifu sina e taxa lo faatulan a Piran. ²⁶ Nari xapiak ri ipul e ri faatulan a Piran sait. Ri bas pana matautan e ri kuus, “Tanin, taara fo xalum a maana mo fa'ipul roxo.”

Na Yesus A Xel Na Matiu Livai
Mt 9:9-13; Mk 2:14-17

²⁷ Lamina mo aanabe' na Yesus a savat xe lamalei e fe xalum a mataa i taxa nai la lifu ina taakis, a isina na Matiu Livai. E na Yesus a xuuse,

“Usiau.” ²⁸ Nane tamasiak e ta'ulan a maana mo xapiak aave xena usiaan na Yesus.

²⁹ Na Livai moxo a vil a saxa matafanganai molava la lifu sina xena faxalitaana suaian sina se Yesus. A mu rabuna ina siak taakis e xasano rabuna fulaa aava nane xel nari vaxa, ri maa fangan xuvul pare. ³⁰ Taasaxa mu Ferasi e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai aava ri taxa waan lapaana mu Ferasi, nari xapiak ri fefinaas xe sina mu fefeng si Yesus e ri kuus, “Xenaso mi taxa fangan e num xuvul pana mu rabuna ina siak taakis e nari aava ri fuuna vil a saat?”

³¹ E na Yesus a sui nari, “A rabuna aava ri giis sang mon ve ri vubuxan a mataa xena irin faroxoi nari taasaxa rabuna aava ri pi ta giisan ve, piau. ³² Ne pife savat xena xelaana rabuna roxo, piau. Ne savat xena xelaana rabuna pana vilaana saat talo ri taa puk tapin nari xa xasena vilaana saat siri.”

Ri Fin Na Yesus Pana Vilaana Ina Falfaalan

Mt 9:14-17; Mk 2:18-22

³³ E ri fine, “A malaafaa mu rabuna aava ri usi na Jon ri fuuna fenung e ri falfaal e mu rabuna aava ri usi a mu Ferasi vaxa ri vivil malaane. Taasaxa mu rabuna aava ri usi nano va sou ri fuuna fangan e num?”

³⁴ E na Yesus a sui nari, “A mu fesing sina mataa aava tamai, ri pi falfaal la yaan ina maraan tefin senaso a yaan aave ve a yaan ina faamamaasan. ³⁵ Taasaxa yaan i taa savat layaan a mataa aava tamai i taa siak tapinan seri e bak ri taa falfaal.”

³⁶ Nane xuus nari pana ferawaian paap aan-abe', “Piau ta mataa i taa ririk a marapi fa'ui xena

kap a marapi xavai. Tamo a vil malaane i taa kawaasan a marapi fa'ui e a xavil aave i taa pife fexaxaas sena marapi xavai. ³⁷ E piau ta mataa i taa xapis a fanganan lana vaafa xavai. Tamo i taa vil malaane a vio i taa laak lana e i taa kawaasan a vaafa xuvul pana fanganan xapiak lana. ³⁸ Piau, nane taa xapis a fanganan lana vaafa fa'ui. ³⁹ E saxanofuna ri taa kuus, 'Ne vubuxan a fanganan ti lana uma xavai, a fanganan aave a fexaxaas sega."

6

A Fiaian Pana Yaan ina Fangaafusan

Mt 12:1-8; Mk 2:23-28

¹ La saxa Yaan ina Fangaafusan na Yesus xuvul pana mu fefeng sina, ri sangas lana uma baali e a mu fefeng sina xo ri taxa lo vuak a putuna baali e ri ruruxe la mari xena nganaana. ² Saxano Ferasi aava ri taxa waan pave ri fia, "Xenaso mi taxa vil a mo aava mu vuputkai ina Yaan ina Fangaafusan a kuus votai pana?"

³ Na Yesus a sui nari, "Mi pife kat lunaian a vilaana si Devit layaan nane xuvul pana mu fesing sina ri lagai, bo? ⁴ Nane laak la lifu sina Piran e siak a bret taap aava fanganan sina mu priis sang mon e a ngane e tavai vaxa mu fesing sina pana."

⁵ Na Yesus moxo a xuus nari, "A Natuna Mataa ve a Memai ina Yaan ina Fangaafusan."

A Mataa Mana Maat

Mt 12:9-14; Mk 3:1-6

⁶ La xasa Yaan ina Fangaafusan nane laak la lifu ina faxuvulan e i taxa fepitaa. E lana lifu

aave a toxan a mataa aava mana muaan a maat.
⁷ A mu Ferasi e mu rabuna ina fepitaian pana vuputkai aava ri taxa waan pave, ri taxa seng ta mo xena gel tifaan na Yesus. E voxo ri falim fatateaxe tamo i taa vil faroxoi ta mataa la Yaan ina Fangaafusan. ⁸ Taasaxa, na Yesus fo texaas sena lamonan siri e a kuus xe sina mataa aava mana maat, “Tamasiak, e no tigina la matari.” Nane tamasiak e fe tigina.

⁹ E na Yesus xo a kuus xe siri, “Ne fin nami, la Yaan ina Fangaafusan taara taa usi a vuputkai sitaara malaafaa: taara taa vil a mo roxo o a mo mosaat, taara taa fakaxup a mataa o taara taa kawaasane?”

¹⁰ Nane kaalum xolai xe siri xapiak e a kuus moxo xe sina mataa aave, “Faxaradak a maam.” Nane langai e a mana moxo roxo fa'ulaa.
¹¹ Taasaxa nari, ri marala faagut e ri fefiai la palou iri o ri taa vil malaafain na Yesus.

Na Yesus A Siak Fati A Mu Yaamut Sangafilu Saxa Pana Taragua

Mt 10:2-4; Mk 3:16-19; Fk 1:13

¹² Lana yaan aanabe' na Yesus a laak xe xuluna put xena fenung xe sina Piran. A fenung pave la vung xapiak. ¹³ Layaan a bina xo paanen a xel faxuvul a mu fefeng sina e siak fati a sangafilu saxa pana taragua siri e a fa'isin nari pana yaamut sina: ¹⁴ na Saimon aava fa'isine pa Pita, na Endru aava ti Pita, na Jems, Jon, Filip, Baatalamiu, ¹⁵ Matiu, Tomas, a xasa Jems aava lak si Elfias, Simon aava xasa isina na Selot ¹⁶ na Judas a lak si saxa Jems fulaa e na Judas Iskeriot aava pet lisan na Yesus.

A Maana Faamamaasan E Maana Lagafan

Mt 5:3-12

¹⁷ Nane sivi xuvul pari e fe tigena la bina xaradak. A malila aava ri usie ri waan e maana rabuna xaves ti la mu bina pe Judia, ti Jerusalem, Tair e na Saidan vaxa ri waan. ¹⁸ Ri fo savatmaan xena langaie e talo i taa vil faroxoi a maana giisan siri. Nari aava ri giis pana vovau saat nane vil faroxoi nari vaxa. ¹⁹ E a mu rabuna rao ri tawe senaso a gutan ina faroxoiaan nari a waan la tana. ²⁰ Nane kaalum xe sina mu fefeng sina e a kuus,

“Faamamaas, nami aava mi valagof
senaso mi waan lana fatataganan sina Piran.

²¹ Faamamaas, nami aava mi lagai naboxo
senaso mi taa maasi.

Faamamaas, nami aava mi taangiis
naboxo
senaso mi taa nangan.

²² Faamamaas nami aava rabuna ri baian nami
e ri feng tapin nami e ri ferawai fakasal nami
e ri gilis a isimi malaan sena isin saat
senaso mi usi fatak a Natuna Mataa. *Ais 51:7*

²³ A mu bumi, ri rabuna saat e ri vil malaane
xe sina mu rabuna ina kuus fatuxai sina Piran
vaxa. E voxo mi taa lalaas pana faamamaasan
layaan a maana mo aanabe' a savat la taagulan
simi senaso a sepirigus molava taxa waan bang
nami laa'ui la xunavata.

²⁴ Taasaxa kaari, nami aava mi toxan a fafanaian
xaves
senaso mi fo siak xapin xo a maana mo roxo.

²⁵ Kaari, nami aava mi fo maasi pana maana buk
fanganan naboxo
senaso mi taa lagai.

Kaari, nami aava mi faamamaas e nangan naboxo

senaso mi taa taangiis e mi taa mamaaluk.

²⁶ Layaan a mu rabuna xapiak ri suaian nami kaari, senaso a mu buri, ri vil malaane xe sina mu rabuna ina kuus fatuxai bit.

Vubuxan Xasingit A Mu Xaiyaas Simi

Mt 5:39-42

²⁷ “Taasaxa ne xuus nami aava mi langaiiau: vubuxan xasingit a mu xaiyaas simi e bilai faroxo xe sina rabuna aava ri baiian nami. ²⁸ Ferawai faroxo sena rabuna aava ri fatutul nami e fenung pari aava ri bilai fasaat xe simi. ²⁹ Tamo mataa taa sip nano la yaavaam lavaxa, puk lisanet a xasa payaavaam. Tamo mataa taa siak a marapi ina vupungan simi, muta ti votane sena siaxaan ta saxa marapi simi fulaa. ³⁰ Tamo rabuna ri fin nami pana mo, tavai nari pana so ta buk mo ri vubuxane. E tamo mataa a siak a mo simi, muta nung fa'ulie. ³¹ Bilai xe sina xasanofuna malaan se' mi vubuk o ri taa bilai xe simi.

³² “Malaafaa mi taa siak a roxoyan tamo mi vubuxan xasingit mon nari aava ri vubuxan xasingit nami? Senaso a mu ‘rabuna saat’ vaxa ri fuuna vubuxan nase' aava vubuxan nari. ³³ E tamo mi bilai faroxo xe siri aava ri bilai faroxo xe simi, malaafaa mi taa siak a roxoyan? Senaso a mu ‘rabuna saat’ vaxa ri fuuna vil malaane. ³⁴ E tamo mi taa tavai a mataa pana mo e nane fexaxaas sena suie, malaafaa mi taa siak a roxoyan. Senaso a mu ‘rabuna saat’ vaxa ri fuuna vil malaane. ³⁵ Taasaxa nami, mi taa vubuxan xasingit a mu xaiyaas simi, vil a faisok roxo xe siri, tavai nari

pana mo e muta lamon pana yaan ri taa lisan fa'ulie. Tamo mi taa vil malaane a sepirigus simi i tafe molava e mi taa savat rafulak sina Piran Laa'ui Paaliu, senaso nane vaxa fangasik nari aava ri vil a saat e ri pife kuus faasiroxo. ³⁶ Nami, mi taa muluk a rabuna malaan se Tamami a muluk nari.

A Tiisaana Saxanofuna

Mt 7:1-5

³⁷ “Muta tiis a mataa e no taa pife waan lapaana tiisan. Muta xalum fasivi a saxa mataa e pi ta saxa i taa xalum fasivi nano. Lamon tapin a mu vilaana saat sina xasano rabuna e a mu vilaana saat simi ri taa lamon tapinan. ³⁸ Tatavai e no taa saaxam. Tamo no taa tifi fasoliu a bi pana maana mo xena tatavai e no pife faxarang ta mo, no taa saaxam malaan sait. Pana vilaana aava mi tatavai pana mi taa saaxam malaan.”

³⁹ E nane ferawai paap xe siri, “A mataa piif vaxa fexaxaas sena paamuian a xasa mataa piif, bo? Piau, nare xapiak re taa poxo lapi la vaa'ul.

⁴⁰ A lak aava nai lapaana saxa mataa ina fepitaa, pife lava sena saxa aava fapitie, taasaxa nase' ta mataa a toxan a texaasan xapiak a malaan sena mataa ina fepitaa sina.

⁴¹ “Xenaso no xalum a pof la mata tiam e no pife lamon pana wai lava aava i taxa waan la mataam? ⁴² Malaafaa no taa xuus na tiam, “Tiak, ne taa siak tapin a fomirak xawa la mataam’ layaan nano xa no pife xalum a wai lava la mataam? Nano, no xalema maranga, paamua no taa siak tapin a wai lava la mataam e mui no

taa kaalum faroxo xena siak tapinaana fomirak xawa la mata tiam.

*A Wai E Xalana
Mt 7:16,18,20*

⁴³ “Pi ta wai roxo a fufuain a xalana wai saat e pi ta wai saat a fufuain a xalana wai roxo. ⁴⁴ Mi taa texaas sena mu wai roxo e saat pana xalana. Pi ta mataa i taa murul a xakaap xuluna yeis tuturuk o siak a xalana wain xuluna yeis tuturuk. ⁴⁵ E malaan, a mataa roxo i taa lisan fasavat a maana vilaana roxo aava waan la xunus ina. E a mataa saat i taa fasavat a maana vilaana mosaat aava waan la xunus ina. E voxo a mataa i taa ferawai pana maana mo aava fabas a xunus ina.

*A Mataa Ina Texaasan E Mataa Vungut Re
Vesan A Lifu Sire
Mt 7:24-27*

⁴⁶ “Senasou mi xaliau pana ‘Memai, Memai.’ taasaxa mi langai pesalai? ⁴⁷ A mataa aava savat siak xena langaiu e a usi a ferawaiian siak, nane malaan sena ⁴⁸ saxa mataa aava vesan a lifu. Nane kaaf fasivi talo a fufuna lifu i taa nai xuluna faat. Layaan a raafui e reref molava savat, a gutan ire a fiit faagutan a lifu naang e a tigna fatateak paaliu senaso nane vesan faroxoie. ⁴⁹ Taasaxa saxa aava langaiu e pife usi a ferawaiian siak a malaan sena mataa aava vesan fatapusan a lifu sina e a fufuna pife Tateak. Layaan a ulim a vaxe, a poxo e a kawaasan xapinan.”

7

*Na Yesus A Vil Faroxoi A Sisiak Sina Saxa
Paamua Ina Fevisan Ti Rom*

Mt 8:5-15

¹ A maana rabuna xaves ri langai a ferawaian aanabe' si Yesus e layaan fetaxapus nane laak xe pe la bina Kapanam. ² E pave a sisiak sina saxa matalava ina rawen a giis fasaat e faasilak rao i taa maat. E a sisiak aave, a mataa tafuna a lalamon faroxo pana. ³ E a mataa naang a langai se Yesus e a feng a saxano matalava sina mu Juda xe sina xena fine o i taa filimaan xena vil faroxoi a sisiak sina. ⁴⁻⁵ Layaan ri savat si Yesus ri nung faagutane e ri kuus, "A mataa aanabe' a vubuxan xasingit a mu Juda e fo vesan a lifu ina faxuvulan sitaara. E voxo i taa roxo paaliu tamo no taa xavange." ⁶ E voxo na Yesus a falet xuvul pari.

Nane taxa waan lasuun famodak lunai sena lifu e a mataa ina rawen aave a feng a mu fesing sina xe si Yesus xena xuuse, "Memai, nenia, ne mataa palau mon, muta laak la lifu siak. ⁷ Ne pife savat xe siim senaso ne texaas o nenia, ne mataa palau. Taasaxa no kuus mon e a sisiak siak i taa roxo fulaa. ⁸ Ne texaas sena tateaxan senaso nenia xa ne waan lapaana tateaxan ina paamua siak e vaxa ne toxan a xasanofuna fulaa aava ri waan lapaana tateaxan iga. Ne xuus a saxa 'Falet!' e nane falet e xe sina xasafuna, 'Filimaan!' e nane filimaan. Ne xuus a sisiak 'Vile!' e nane vile."

⁹ Layaan na Yesus a langaie nane ipul sena e a puk nane xe sina malila aava ri taxa usie e a kuus, "Ne pife tingin ta mataa pe Israel pana namkaian aava molava sena namkaian aanabe'." ¹⁰ E a mu

fefeng sina paamua ti Rom ri ulaa xe la lifu e ri fe tingin xo a sisiak naang a roxo mon.

Na Yesus A Fatatoi Fa'uli A Lak Sina Tefin Nakmaal

¹¹ Na Yesus a ta'ulan a bina aave e fe paan xe la bina Nein e mu fefeng sina xuvul pana malila ri falet xuvul pana. ¹² I taxa waan lunai la nonamalei e a rabuna ti pave ri taxa yaas fasavat a saxa mamaat e nane ve a lak tomexaan saxa mon sina saxa tefin nakmaal. E a malila ti la bina ri waan xuvul pana. ¹³ Layaan a Memai a xalume, nane muluxe e a kuus, “Muta taangiis.”

¹⁴ Nane fe tao a ivin ina mamaat e nari aava ri taxa yaase, ri tigina. Nane kuus, “Mataa fa'ui, ne xuus nano, tamasiak!” ¹⁵ E a mamaat naang moxo nai saa e i taxa ferawai. E na Yesus a lisan fa'ulie xe si ninana.

¹⁶ Nari xapiak, ri bas pana ipulan e ri kuus fati a isina Piran e ri kuus, “A mataa ina kuus fatuxai fo savat la palou itaara. A piran fo filimaan xena xavang a rabuna sina.” ¹⁷ A lagasai aanabe' pa Yesus a falet xolai pe Judia e la nu bina faasilak.

A Ro Fefeng Si Jon Ina Fasufan Re Savat Si Yesus Mt 11:2-19

¹⁸⁻¹⁹ A mu fefeng si Jon ri kuusan a maana mo aanabe' xe si Jon layaan nane taxa vipis. E nane xel a xasa rovaat e a feng nare xe si Memai xena finaana, “Nano va no saxa aava maam taxa waan bange o maam taa kaalum sena xasafuna?”

²⁰ Layaan a rovaat aave re savat si Yesus re xuuse, “Na Jon ina Fasufan a fengmaan nemaame xena fin nano o nano ve no saxa aava i taa filimaan o maam taa waan bang a xasafuna?”

²¹ Lana yaan naang na Yesus a vil faroxoi a maana rabuna aava ri giis o maasak o nari aava vovau saat a vao nari. E a vil faroxoi a rabuna matari piif. ²² E voxo nane sui a mu fefeng aave, “Ulaa xe si Jon e mi fe xuuse pana maana mo mi fo xalume e mi fo langaie: a rabuna piif ri kaalum fulaa, a rabuna kari tapil ri sangas fulaa, nari pana tari tapak ri toxan a vipin fa'ui fulaa, a rabuna vaang ri langai fulaa, nari aava ri maat ri to fa'ulaa e a mu rabuna valagof ri langai a Lagasai Roxo. ²³ A rabuna aava ri pife puk tapin nari xa xasega ri taa faamamaas.”

²⁴ Lamina faletan sina ro fefeng si Jon, na Yesus a ferawai xe sina malila pa Jon. “Layaan mi falet xe la xobingil mi lamon o mi taa xalum a so ta buk mo? A yi aava reref taxa falep xolane, bo? ²⁵ E tamo piau, mi fe xalum so ta buk mo? A mataa pana marapi roxo paaliu? Piau, nari aava ri falak a marapi pana mamareiai molava e ri toxan a maana mo xaves, ri fuuna taagul lana lifu sina mu piran king. ²⁶ Taasaxa, mi fe laak xena xalum a so ta buk mo? A mataa ina kuus fatuxai? Aang, ne xuus nami a mataa aave, na Jon, a pelalava sena mu rabuna ina kuus fatuxai xapiak. ²⁷ Lana Xakalayan sina, a Piran a kuus pa Jon layaan a kuus malaanabe!:

‘Paamuina savatan siim ne taa feng a fefeng siak xena faigotan a salan xaanum.’ *Mlk 3:1*

²⁸ Ne xuus nami o a lutefin ri fo luuk a maana rafulak xaves taasaxa na Jon a pelalava seri. E fulaa, a saxa xiufamaak lana fatataganan sina Piran a pelalava se Jon.”

²⁹ (A mu rabuna ina siak taakis e xasanofuna

layaan ri langai a ferawaian si Yesus, ri turoxo o a vilaana e lamonan sina Piran, re roxo. Ri turoxo pana senaso na Jon fo fasuf nari. ³⁰ Taasaxa mu Ferasi e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai ri tisui a vubuxanan sina Piran xari senaso ri baian a fasufan si Jon.)

³¹ E na Yesus a kuus, “A mu rabuna aava ri taxa to naboxo, ri malaafaa? Ne taa ferawai paap pari malaafaa? ³² Nari, ri malaan sena rafulak aava ri taxa nai la bina ina faasot e ri taxa felingai malaan:

‘Maam piif a tungaal xe simi e mi pife tia. Maam tangiis a mamaat e mi pife taangiis.’

³³ Naak piau ta mo i taa fafaamamaas nami, bo? Senaso na Jon ina Fasufan pife ngan a bret o num a wain e nami, mi kuus o a vovau saat a vawe. ³⁴ E a Natuna Mataa maa fangan e num e mi kuus, ‘Nane a mataa ina fangan e num vulai e a fesingan a mu rabuna ina siak taakis e xasanofuna pana vilaana saat. ³⁵ Taasaxa mu rafulak pana texaasan tuuna ri taa turoxo pana mu vilaana roxo.”

A Tefin Pana Vilaana Saat A Noxol Na Yesus

Mt 26:6-13; Mk 14:3-9; Jn 12:1-8

³⁶ A saxa Ferasi xo a fin na Yesus rao i taa fangan xuvul pana e nane falet xe la lifu sina Ferasi aave e fe mati fapet la ivin. ³⁷ Pe la bina aave a toxan a saxa tefin aava fo taagul lana vilaana saat. E layaan a langai o na Yesus taxa fangan la lifu aave nane siakmaan a wel aava lasan ina a roxo paaliu e a mamareiai ina vaxa a molava temasaat. ³⁸ Nane maa tigina taangiis

la ka Yesus e a xamak a kana pana raarum ti la matana. E a fapagalaye pana fui sina e a nguse e mui tiuan a mo lalas aave xuluna kana. ³⁹ Layaan a Ferasi naang aava fo xel na Yesus xe la lifu sina, a xalum a vilaana aanabe' nane ilisai, "Tamo a mataa aanabe' a mataa ina kuus fatuxai tuuna i taa texaas se' nase' taxa tawe e nane a so ta buk tefin- a tefin pana vilaana saat."

⁴⁰ Na Yesus fo texaas sena lamonan sina e a xuuse, "Saimon, a toxan a mo ne buk xuus nano pana."

E nane suie, "Ferawai saa, Mataa ina Fepitaa."

⁴¹ E na Yesus a kuus, "A mataa taragua re toxan a faat re siaxe sina saxa mataa ina faasot pana faat. Saxa fo siak a faat fexaxaas sena K2,000 e a xasa siak K200. ⁴² Nare xapiak re piau ta faat xena sui fa'uli a faat re fo siaxe e voxo a mataa ina faasot pana faat a fataxapin a faat re siaxe sena. E naboxo, a vubuxanan sise' i taa pelalava?"

⁴³ Na Saimon a suie, "Naak a saxa aava fo siak a faat moxaves."

Na Yesus a kuus, "No fo lamon faroxo."

⁴⁴ E nane puk nane xa xe sina tefin aave e a kuus xe si Saimon, "No xalum a tefin aanabe'? Nenia, ne laak la lifu siim e no pife tavaiau pana raarum xena xamaxaana kaak taasaxa nane xamak a kaak pana raarum ti la matana e fapagalaye pana fui ina. ⁴⁵ Layaan ne laak la lifu siim no pife ngusau. Taasaxa tefin aanabe' taxa lo ngus faxavesan a kaak. ⁴⁶ No pife timin a wel la putok taasaxa nane fo tiuan a wel pana lasan roxo la kaak. ⁴⁷ E voxo ne xuus nano o a maana vilaana saat sina ri fo lamon tapinan. E a vubuxan xasingitan molava sina a faxalit nami

pana. Taasaxa saxa aava fo lamon tapinan pana mo modak mon, a vubuxan xasingitan sina i taa modak mon.”

⁴⁸ E na Yesus moxo a kuus xe sina tefin aave, “A mu vilaana saat siim ri lamon tapinan.”

⁴⁹ A xasanofuna aava ri taxa waan la lifu, ri fefiaian nari xa, “Nane a so ta buk mataa aava lamon tapin a vilaana saat?”

⁵⁰ E na Yesus a kuus xe sina tefin aave, “A namkaian siim fo fakaxup nano, falet lana luaian.”

8

A Ferawaian Paap Pana Mataa Tatara'uma

Mt 13:2-15; Mk 4:1-12

¹ Lamina, na Yesus taxa falet xolai la mu bina xena kuusan fasavat a Lagasai Roxo sena fatataganan sina Piran. E a mu yaamut sangafilu saxa pana taragua ri falet xuvul pana. ² E saxano lutefin vaxa aava nane vil faroxoi nari sena giisan e sena vovau saat aava vao nari, ri doxote: Maria (a xasa isina na Mekdala) aava toxan a mu vovau saat pisiguak e ri fo ta'ulane, ³ na Joaana, a tefin si Susa aava paamuian a maana mo la lifu si Herot, na Susaana e xasanofuna. A lutefin aanabe' ri xavang na Yesus e mu yaamut sina e ri tavai nari pana mu faat.

⁴ Layaan a malila ti la mu bina xaves ri maa faxuvul xena langaiaan na Yesus, nane xuus nari pana ferawaian paap aanabe': ⁵ “A mataa ina tara'uma a falet xena xapis a mu kam sina. Layaan nane taxa tapalan a mu kam la uma, saxano kam ri poxo la salan; a rabuna ri paasane

e mu maanu ri ngane. ⁶ Saxano kam ri poxo la nobina toxai faat e layaan ri boak ri femaiyang senaso piau ta raarum. ⁷ Xasano kam ri poxo lana yeis tuturuk aava boak fataapus e fexafut nari e ri pife fuua. ⁸ Xasanofuna ri poxo la xavala roxo e ri palak faroxo paaliu e ri fuua faroxo. Ri fasavat a kam xaves paaliu liu nari aava xapisan.”

Layaan nane fo kuus malaan, a xukulai, “Nami aava mi pife rabuna vaang, lalamon pana mo mi fo langaie e mi taa masame.”

⁹ A mu yaamut sina ri fine pana malasuf ina ferawaian paap aave. ¹⁰ E nane sui nari, “A texaasan sena mo fufunai sina fatataganan sina Piran ne taa xuus famatavas nami pana taasaxa xe sina xasanofuna ne taa ferawai paap mon talo:

‘Ri fexaxaas sena xalume taasaxa ri taa pife taraxalie, ri fexaxaas sena langaie taasaxa ri taa pife masam.” *Ais 6:9*

A Fufuna Mu Ferawaian Paap

Mt 13:18-23; Mk 4:13-20

¹¹ “Nabe' ve a malasuf ina ferawaian paap aave: a kam a malaan sena ferawaian sina Piran. ¹² Nari aava la salan, ri langai taasaxa na Setan i taa siak tapin a Ferawaian la xunus iri e ri taa pife namkai xena fakaxupan. ¹³ Nari aava la bina faat, ri langai e ri faamamaas pana Ferawaian aave taasaxa ri piau ta xarei. Ri namkai pana lou modak mon e mui layaan a vavalam a savat ri poxo lana namkaian siri. ¹⁴ A kam aava poxo lana yeis tuturuk a malaan seri aava ri langai e ri usie taasaxa mu mamaxusan, fafanaian e a vubuxanan siri, ri punuk a namkaian e ri pife

palak. ¹⁵ Taasaxa mu kam aava la xavala roxo ri malaan seri aava xunus iri a xaradak e roxo. Ri langai a Ferawaian e ri tao fatateaxe e ri faisok faagut vulai xena fasavat a maana vilaana roxo.

A Laam Aava Tofai La Xok

¹⁶ “Pi ta mataa i taa faram a laam e fune lana xariu o timine lapaana ivin, piau, i taa fatofane la xok talo nari aava ri laak la lifu ri taa xalum a malang ina. ¹⁷ A maana mo aava xaweian ri taa talakas e a maana mo aava fufunai ri taa waan la matavas e mu rabuna ri taa texaas sena. ¹⁸ E voxo lamon faroxo pana so ta mo no fo langaie. A mataa aava toxan a maana mo xaves i taa tavaian pana maana mo fulaa e a mataa aava pi ta mo, a so ta mo modak aava nane toxane, i taa siak tapinan xasena.”

Na Nina Yesus Xuvul Pana Mu Tina *Mt 12:46-50; Mk 3:31-35*

¹⁹ A malila ri kaliuan na Yesus e layaan na ninana e mu tina xo ri savat xena xalumaana ri pife fexaxaas sena laak soxote. ²⁰ E saxa mataa xo a xuuse, “Na ninaam e mu tiam ri taxa tigina pe lamalei, rao ri xalum nano.”

²¹ E nane suie, “Na ninaang e mu tiak movoxo nari aava ri langai a Ferawaian sina Piran e ri usie.”

Na Yesus A Faluai A Xaing Molava *Mt 8:23-27; Mk 4:36-41*

²² Saxa yaan na Yesus a xuus a mu fefeng sina, “Taara taa falet xe la xasa paxasing ina raarum.” E voxo ri xawas xuluna xaati e ri fepaan. ²³ La fena faletan siri nane matef. A reref a sivimaan ti

xuluna put e a fasavat a xaing molava. A raarum a laak lana xaati e faasilak paaliu ri taa lus.

²⁴ A mu fefeng ri faparaye e ri kuus, “Memai, Memai, taara taa xarak.”

Nane tamasiak e baras a reref e xaing e re feluai e a raarum femararol. ²⁵ E nane fin a mu fefeng sina, “A namkaian simi faa?”

Lana matautan e ipulan siri, ri fefiaian nari xa, “Nane ve a so ta buk mataa? Nane kuus faagut e a reref e raarum re langaie?”

Na Yesus A Vil Faroxoi A Mataa Pana Vovau Saat

Mt 8:28-34; Mk 5:1-20

²⁶ Ri falet xe la nobina sina mu Gerasin aava waan la paxasing ina Laman Galili. ²⁷ Layaan na Yesus a ung, a mataa ti la bina aave aava bas pana mu vovau saat, maa savat sina. Pana mariaas xaves nane pi falak ta nemarapi e pife taagul lan' ta saxa lifu. Nane fuuna taagul si pe la matana xawaa. ²⁸ Layaan a xalum na Yesus, a taangiis falava e bukaak la kana e xukulai faagut, “Rao no sivinau Yesus, Lak Tomexaan sina Piran Laa'ui Paaliu? Ne nung nano o no muta fakasanamau.” ²⁹ A ferawai malaan senaso na Yesus a xuus faagutan a mu vovau saat rao ri taa ta'ulan a mataa aave e ri savat lamalei. A maana yaan xaves a vovau saat a yote naapalaan a mu rabuna ri fo bugut a mana e kana pana ‘sein’ e ri faxatange. Taasaxa layaan a mu vovau saat aave ri fagute nane fuuna piit a ‘sein’ sina e mu vovau saat aave ri xupe xe pe la bina vingil.

³⁰ Na Yesus a fine, “A isaam nase!”

E nane suie, “Aami” senaso maana vovau saat ri fo vawe. ³¹ E ri nung faxavesane rao i muta feng tapin nari xe lana vaa'ul aava piau ta taxapusan ina.

³² A toxan a tagaan vio ri taxa fangan pave la xasing ina put. E mu vovau saat ri nung na Yesus rao i taa feng falak nari xe lana mu vio aave e nane turoxoian nari. ³³ Layaan a mu vovau saat ri ta'ulan a mataa aave ri felaak lana mu vio e nari, ri fala ti laa'ui xuluna put xe lapi la raarum e ri fexarak.

³⁴ Layaan nari aava ri fuuna faxatang a mu vio, ri xalum a mo aava fo savat ri sinuf e ri fe kuusane lana maana mu bina faasilak. ³⁵ E a maana rabuna ri falet xena xalumaana so ta buk mo fo savat. Layaan ri savat si Yesus, ri maa tingin xo a mataa aava mu vovau saat ri fo ta'ulane. E nane fo mawas pana marapi e i taxa nai la ka Yesus e a lamonan sina fo roxo fa'ulaa. E nari, ri mataut. ³⁶ Nari aava ri fo xalum a vil faroxoiaana mataa aave ri kuusane. ³⁷ E a mu rabuna xapiak ti la bina sina mu Gerasin ri xuus na Yesus o i taa ta'ulan nari senaso a matautan molava fo siak nari. E voxo nane fe xawas xuluna xaati e ri fe paan.

³⁸ A mataa aava mu vovau saat ri fo ta'ulane, a nung na Yesus o i taa falet xuvul pana taasaxa na Yesus a feng fa'ulie e xuuse, ³⁹ “Ulaa xe la bina siim e no fe kuusan a maana mo roxo aava Piran fo vile sema.” E voxo a mataa aave a falet e fe kuusan xolan a maana mo roxo na Yesus fo vile sena.

*A Lak Tefin Si Jairus E Tefin Pana Giisan Molava
Mt 9:18-26; Mk 5:22-43*

⁴⁰ Layaan na Yesus a savat fulaa pe Galili a malila ri maa fesuaiane senaso ri texaas o i taa savatmaan. ⁴¹ A saxa paamua ina lifu ina faxuvulan, a isina na Jairus, maa poxo la ka Yesus e nung faagutane o i taa falet xe la lifu sina ⁴² senaso nane toxan a lak tefin saxa mon pana mariaas sangafilu saxa pana taragua e nane giis fasaat e faasilak i taa maat.

Layaan na Yesus i taxa falet xuvul pana, a malila ri fakaliuane. ⁴³ E la palou iri a toxan a saxa tefin aava toxan a lagafan pana ragei lava pana mariaas sangafilu saxa pana taragua e pi ta mataa a fexaxaas sena vil faroxoie. ⁴⁴ A tefin aave a sangasmaan lami Yesus e maa tao a itina marapi sina e a giisan aave moxo malit paaliu et sena.

⁴⁵ Na Yesus a fiiai, “Nase' fo tawau?”

Layaan nari xapiak ri faaxolus, na Pita a kuus, “Memai, a rabuna xaves ri taxa fakaliuan nano e ri taxa sot la taam.”

⁴⁶ Taasaxa na Yesus a kuus, “Saxa fo tawau. Ne texaas o a gutan fo falet xasega.”

⁴⁷ Layaan a tefin aave a texaas o a pife fexaxaas sena fufunai sena, a radakuimaan e maa tapiit turung la kana. E la matana mu rabuna xapiak a kuusan fasavat a giisan sina e a vil faroxoiaana. ⁴⁸ E na Yesus a xuuse, “Xalak tefin, a namkaian siim fo vil faroxoi nano. Falet pana luaian.”

⁴⁹ Layaan na Yesus i taxa tigma ferawai lunai saxa mataa a savatmaan ti la lifu si Jairus e maa xuuse, “A lak tefin siim fo maat. Muta lo fisorak a mataa ina fepitaa.”

⁵⁰ Layaan na Yesus a langai a mo aanabe' nane xuus na Jairus, “Muta mataut, namkai mon e i taa roxo fa'ulaa.”

⁵¹ Layaan nane savat la lifu si Jairus, na Pita, Jon e na Jems xuvul pana ninana lak e tamana, nari sang mon ri laak xuvul pa Yesus. ⁵² E lana lifu aave xo, a mu rabuna ri taxa lo tangiis a mamaat e na Yesus a kuus, “Mi muta taangiis, mi nai kasam, a tefin a pife maat, i taxa matef mon.”

⁵³ Ri nangan xuluna senaso ri texaas sena maatan sina lak aave. ⁵⁴ Taasaxa nane tao a mana lak e a kuus, “Xalak, no tamasiak!” ⁵⁵ A vovau sina lak aave a ulaamaan fulaa e nane tigina fa'ipul. E na Yesus a xuus nari o ri taa tavaie pana fanganan. ⁵⁶ A ninana lak e tamana re ipul faagut taasaxa nane xuus faagutan nare o re muta kuusan a mo aanabe' xe sina mu rabuna.

9

Na Yesus A Feng Xolan A Mu Yaamut Sina Mt 10:9-15; Mk 6:8-11

¹ Layaan na Yesus fo xel faxuvul a mu yaamut sangafilu saxa pana taragua nane tavai nari pana gutan sina e a tateaxan xena gei tapin a mu vovau saat e xena vil faroxoiaana maana rabuna aava ri giis. ² Nane feng fepatoxan nari xena kuusan fasavat a fatataganan sina Piran e xena vil faroxoiaana mu giisan. ³ Nane xuus nari, “Muta siak ta mo xena faletan simi, muta siak ta xipa o ta bi, e muta siak fanganan o faat o xasa marapi, piau. ⁴ A so ta lifu no laak lana, matef pave fefexaxaas no ta'ulan a bina aave. ⁵ Tamo pi ta rabuna ri suai sema, layaan no ta'ulan a

bina siri lavaxa, saf tapin a pof la kaam. I taa malaan sena gel tifaan nari.”⁶ E voxo nari aave ri tamasiak e ri fe kuusan fasavat a Lagasai Roxo e ri vil faroxoi a rabuna la mu bina xaves.

Na Herot A Langai Se Yesus

Mt 14:1,2; Mk 6:14-16

⁷⁻⁹ A maana rabuna xaves ri ferawai se Yesus e vilaana sina. E saxanofuna ri kuus o nane ve na Jon aava fatatoi fa'ulian ti la mamaat. E xasanofuna ri kuus o nane ve na Ilaija aava fo savat fulaa e xasanofuna fulaa ri kuus o nane ve a mataa ina kuus fatuxai ti kawai aava to fa'ulaa. E layaan na Herot aava paamua ti Galili, a langai pana maana mo aanabe¹ a lamonan sina a tavanat e a kuus, “Nenia, ne fo patal tapin a putu Jon. Naboxo ne taxa langai pase’?” E nane vubuk xalum na Yesus.

Na Yesus A Fafangan A Mu Rabuna 5,000

Mt 14:13-21; Mk 6:32-44; Jn 6:5-13

¹⁰ Layaan a mu yaamut ri fo ulaa, ri kuusan a maana faisok siri xe si Yesus. E nane lisan nari xe la bina Betsaida xena fangaafus. ¹¹ Taasaxa malila ri langai sena e ri usie. Nane fasmusi nari e a ferawai xe siri pana fatataganan sina Piran e a vil faroxoi nari aava ri giis. ¹² La leaaf xo a mu yaamut ri savat sina e ri kuus, “Feng tapin et a maana mu rabuna aanabe¹ talo ri tafe seng fanganan e ta nobina xena matefan siri la maana nu bina faasilak senaso taara waan nabe¹ la bina xobingil.”

¹³ E nane sui nari, “Mi tavai nari pana fanganan.”

E ri suie, “Maam toxan a fomirak bret pama e din taragua mon nabe!. Naak maam taa fe maraan bret xari xapiak, bo?” ¹⁴ (Faasilak a mu rabuna tomexaan 5,000 ri taxa waan pave la noyaan aave.)

Taasaxa nane xuus a mu fefeng sina, “Fanei fepatoxan nari lana maana xuvulaian ina rabuna sangafilu pama.” ¹⁵ A mu fefeng ri vil malaane e nari xapiak ri nai su!. ¹⁶ Nane siak a fomirak bret pama e a ro din e a kaalum xe laa'ui la xunavata e kuus faasiroxo xe sina Piran pana e viaxe. E a tavai a mu fefeng sina pana, xena fepatoxanaana la palou iri. ¹⁷ Nari xapiak ri fangan e ri maasi. A mu fefeng sina ri siak faxuvul a maana xavil ina fanganan aava waan e ri tifi a maana bi titifai sangafilu saxa pana taragua pana.

Na Pita A Kuus Famatavas Se Yesus

Mt 16:13-16; Mk 8:27-29

¹⁸ Saxa yaan, layaan na Yesus taxa fenung e mu fefeng sina ri taxa waan xuvul pana, nane fin nari, “A mu rabuna ri kuus o nenia nase!?”

¹⁹ Ri suie, “Saxanofuna ri kuus o na Jon ina Fasufan, xasanofuna ri kuus o na Ilaija e xasanofuna fulaa ri kuus o a mataa ina kuus fatuxai ti kavai aava fatatoi fa'ulian ti la mamaat.”

²⁰ E na Yesus a fin nari, “E nami, mi lamon malaafaa? Nenia nase!?”

E na Pita a suie, “Nano, no Krais, a Mataa Failai sina Piran.”

²¹ Na Yesus a pebukan faagutan nari o ri muta xuus a rabuna pana. ²² E a kuus, “A Natuna Mataa i taa maasak faagut pana maana mo xaves e mu paamua priis, mu matalava e a mu rabuna ina

fepitaa pana vuputkai, ri taa tisuie e punuxe. E la fatalatulaana yaan i taa fatatoi fa'ulian.”

²³ E nane kuus xe siri xapiak, “Nase' ta mataa i taa usiau i muta lamon paamuin a taagulan sina e la maana yaan xapiak i taa yaas a bolo sina e i taa usiau. ²⁴ Nase' ta mataa a vubuk tao fatateak a toyan sina, a toyan aave i taa malit taasaxa nase' ta mataa i taa ta'ulan a toyan sina xena usiau, i taa fakaxupan. ²⁵ A mataa i taa toyan a so ta malangiis tamo i taa siak faxuvul a maana mo xaves lana taagulan sina la xavala e mui a toyan tuuna sina i taa malit? ²⁶ Tamo mataa taa mangil sega e sena ferawaian siak, a Natuna Mataa i taa mangilane vaxa layaan i taa filimaan lana malang molava piis sina e na Tamana e mu angelo xaradak. ²⁷ Ne kuus tuuna xe simi, saxanofuna aava ri taxa tigina nabe' ri taa pife maat paamuina yaan ri taa xalum a fatataganan sina Piran.”

A Puxaan Na Yesus
Mt 17:1-8; Mk 9:2-8

²⁸ Na Yesus a ferawai malaanabe' e lamina mu yaan pisiktul fo falet a xel faxuvul na Pita narutul Jems e na Jon e ri fe laak xuluna put talo na Yesus i taa fenung. ²⁹ Layaan i taxa fenung a xakaaluman ina nonau ina a puk e a marapi sina ferarapak faagut malaan sena yaamit. ³⁰ A rovaat tomexaan aava na Moses nare Ilaija ³¹ re sivimaan lana malang molava ti laa'ui la xunavata e re maa ferawai xuvul pa Yesus. Rutul ferawai pana faisok sina aava i taa fataxapine pe Jerusalem layaan i taa ta'ulan a xavala. ³² Na Pita narutul xo, rutul matef maat taasaxa layaan rutul para

fa'ulaa rutul xalum a malang molava sina e rovaat aava re taxa waan xuvul pana. ³³ Layaan a rovaat aave re taxa ta'ulan na Yesus, na Pita a kuus xe sina, “Memai, a mo roxo maatul taxa waan nabe'. Maatul taa vesan a sawat talatul; saxa xanum, saxa xa Moses e saxa xa Ilaija.” (Nane ipul faagut sena maana mo aava savat e pife ferawai pana masaman.)

³⁴ Layaan i taxa ferawai a vata a savat e maa xafut nari. E ri mataut layaan ri laak lana vata aave. ³⁵ Saxa ling a ferawai ti lana vata aave e a kuus, “Nabe' ve a Lak Tomexaan siak. Ne fo siak fatie, langai sina.” ³⁶ Layaan a ling fo ferawai xapiak ri xalum na Yesus sang mon i taxa waan. A mu fefeng talatul aave, rutul waan kasam sena e lana yaan aave ri pife xuus fatexaas a rabuna pana maana mo ri fo xalume.

Na Yesus A Vil Faroxoi A Lak Tomexaan Pana Vovau Saat

Mt 17:14-18,22,23; Mk 9:14-27,30-32

³⁷ A yaan mui xo, layaan ri sivi ti xuluna put, a malila molava ri fefasusuie. ³⁸ E saxa mataa la palou iri a kuus falava, “Mataa ina Fepitaa, ne nung nano o no taa xalum a lak tomexaan siak, ne pi ta saxa fulaa, nane sang mon. ³⁹ A vovau saat a vawe e nane fuuna xukulai fa'ipul; a fuuna tapin fasivie e nane fuuna gaga e a reng fuuna savat ti la valana. I taxa lo waan xuvul pana e i taxa kawaasane. ⁴⁰ Ne nung a mu fefeng siim o ri taa vil tapine taasaxa ri pife fexaxaas.”

⁴¹ E na Yesus a suie, “Aa, nami ve mu rabuna aava mi pife namkai e mi fuuna fatavanat a lamonan simi, ne taa waan xuvul pami pana yaan

talavisan? Ne taa yaas a matafanan simi pana yaan talavisan? Lisanmaan a lak siim.”

⁴² E layaan a lak aave taxa filimaan, a vovau saat a tapin fasivie xe lapia pana radakuian. Taasaxa na Yesus a baras a vovau saat aave e a vil faroxoi a lak e lisan fa'ulie xe si tamana. ⁴³ E nari xapiak ri ipul faagut pana gutan lava sina Piran.

Layaan a mu rabuna ri taxa ferawai pana maana mo aava na Yesus a vile, nane xuus a mu fefeng sina, ⁴⁴ “Langai faroxoi a maana mo ne taxa xuus nami pana: a Natuna Mataa xo, saxa i taa pet lisane xe sina mu rabuna saat.”

⁴⁵ Taasaxa mu fefeng ri pife masam sena malasuf ina ferawaian sina senaso a funan seri talo ri pife fexaxaas sena lamon texaasane. E ri mataut sena fin fulane.

Nase' A Pelalava

Mt 18:1-5; Mk 9:33-40

⁴⁶ A mu yaamut xo ri taxa lo fegagelai o nase' ve a pelalava. ⁴⁷ E na Yesus fo texaas sena lamonan siri e siak fatiginei a saxa lak la tana ⁴⁸ e xuus nari, “Nase' ta mataa i taa fakas a lak modak aanabe' lana isaak a fakasau e nase' ta mataa a fakasau, a fakas nane aava fengau. Senaso nane aava sisiak xe simi xapiak, nane xo a pelalava.”

⁴⁹ E na Jon a kuus, “Memai, maam xalum a saxa mataa i taxa gei tapin a mu vovau saat lana isaam e maam pebukane senaso nane pife waan xuvul pamaam.”

⁵⁰ Na Yesus a suie malaan, “Muta pebukane senaso nari aava ri pife faisok patak semi ri taxa faisok xuvul pami.”

Saxano Rabuna Ti Sameria Ri Tisui Na Yesus

⁵¹ A yaan ina laaxan sina xe laa'ui la xunavata i taxa savatmaan faasilak e na Yesus a lamon fatateak o i taa laak xe Jerusalem e a falet xo. ⁵² E nane feng paamuin a mu fefeng sina e ri fe laak xe la saxa bina pe Sameria xena faigotan a maana mo xana. ⁵³ Taasaxa mu rabuna pave ri bai fakase senaso i taxa laak xe Jerusalem. ⁵⁴ E layaan a ro yaamut, na Jems nare Jon, re xalum a vilaana aanabe', re fine, "Memai, no vubuk o maame taa xel fasiyi a fata ti laa'ui la xunavata xena kawaasan xapin nari?" ⁵⁵ Taasaxa na Yesus a tapuk e baras nare ⁵⁶ e ri falet xe la xasa bina.

*Saxano Rabuna Aava Ri Vubuk Usi Na Yesus
Mt 8:19-22*

⁵⁷ Ri taxa sangas la salan e saxa mataa a kuus xe sina, "Ne taa usi nano tamo no falet xe faa."

⁵⁸ E na Yesus a xuuse, "A mu vupung ri toxan a mu liing siri e mu maanu laa'ui la tavegof ri toxan a mu singa siri taasaxa Natuna Mataa a pi ta nobina xena mati lana."

⁵⁹ Nane kuus xe sina xasafuna, "Usiau."

Taasaxa mataa aave a xuuse, "Memai, ne tafe xaafan na tamaang xalak e mui ne taa usi nano."

⁶⁰ Na Yesus a xuuse, "Nari aava ri maat lana namkaian siri, ri taa xaafan su' a mamaat. E nano, no fe kuusan fasavat a fatataganan sina Piran."

⁶¹ E a xasafuna a kuus, "Ne taa usi nano, Memai, taasaxa paamua ne ulaa xalak ne xuus a matafetama siak pana faletan siak."

⁶² Na Yesus a xuuse, "Tamo Piran fo xel a mataa xena vil a faisok sina e nane kaalum fa'ulaa xe sina maana mo sina ti la xavala, nane

pife fexaxaas sena faisok lana fatataganan sina Piran.”

10

Na Yesus A Feng Xolan A Mu Rabuna 72

Lk 9:3-5

¹ E mui lamina a Memai a siak fati a sangafilu pisiguak pana taragua fulaa e a feng tapin nari, taragua pa taragua. Ri falet paamuine xe la mu bina aava nane buk laak lana. ² Nane xuus nari, “A maana mo la uma ri fo matoxol taasaxa piau ta rabuna xena siak faxuvule. Fin a Memai ina uma o i taa feng a mu rabuna ina faisok sina xena siak faxuvulaana maana mo sina. ³ Falet! Ne taxa feng tapin nami. Mi taa malaan sena sipsip la palou ina mu piu kai. ⁴ Muta siak ta bi o faat o marapi; falet fataapus e muta fasusui ta mataa la salan.

⁵ “Layaan mi laak la saxa lifu mi taa kuus, ‘A luaian xe simi xapiak.’ ⁶ Tamo mataa ina luaian taxa waan pave a luaian simi i taa waan xuluna. Tamo piau, i taa ulaa xe simi. ⁷ Taagul pave la lifu ina luaian, fangan e num a so ta mo ri tavai nami pana senaso a mataa ina faisok i taa siak a mamareiai ina faisok sina. Muta falet xolai xe la lifu xaves.

⁸ “Layaan mi laak la bina e a rabuna ri fakas nami, ngan a so ta mo ri tavai nami pana. ⁹ Vil faroxoi a mu rabuna aava ri giis pave e xuus nari malaan, ‘A fatataganan sina Piran fo filimaan faasilak paaliu.’ ¹⁰ Taasaxa layaan mi laak la bina e rabuna ri pife fakas nami, savat xe lamalei la mu salan siri e mi kuus, ¹¹ ‘A pof la salan simi aava doxot la kamaam, maam taa saf tapine

malaan sena fakalimaan xe simi. Taasaxa texaas faroxo: a fatataganan sina Piran fo waan faasilak xo.’ ¹² Ne xuus nami, lana yaan ina tiisan a mu rabuna ti Sodom, ri taa pife siak a fakasanaman aava molava sena rabuna ti la bina aave.

A Rabuna La Mu Bina Ri Pife Namkai

Mt 11:21-23,25-27; Mt 13:16,17

¹³ “Kaari, nami mu Korasin, kaari, nami mu Betsaida, senaso tamo maana mo fa'ipul aava ri savat simi ri tafo savat xapiak pe la ro bina Tair nare Saidan, re taa puk tapin fatapusan nare xasena mu vilaana saat sire e re taa nai lana vebit ina fata pana marapi ina mimilisaatan.

¹⁴ Taasaxa mu rabuna ti Tair nare Saidan, a fakasanaman xari i taa pife molava semi lana yaan ina tiisan. ¹⁵ E nano, bina Kapanam, naak a isaam i taa laak xe laa'ui la xunavata vulai, bo? Piau, a bina siim i taa kawaasanan e a isaam lava i taa taxapus.

¹⁶ “Nase' ta mataa a langai simi, a langai siak sait. E nase' ta mataa a tisui nami a tisui vaxa, taasaxa nane aava tisui a tisui nane aava fengau.”

A Mu Sangafilu Pisiguak Pana Taragua Ri Ulaa

¹⁷ A mu fefeng sangafilu pisiguak pana taragua ri ulaamaan pana faamamaasan e ri kuus, “Memai, layaan maam ferawai lana isaam a mu vovau saat xo ri langai nemaam.”

¹⁸ E nane sui nari, “Ne xalum na Setan a poxo ti laa'ui la xunavata malaan sena yaamit. ¹⁹ Langai, ne fo tavai nami pana gutan xena paasan a mu tiui e pungup e xena fa'onam a gutan xapiak sina

mu xaiyaas sitaara, pi ta mo i taa kawaasan nami.
²⁰ Taasaxa, muta faamamaas o a mu vovau saat ri langai nami, piau, faamamaas senaso a mu isimi fo xaleian laa'ui la xunavata.”

Na Yesus A Faamamaas

²¹ Lana yaan aapave xo a Vovau Xaradak a fabas na Yesus pana faamamaasan e a kuus, “Ne nangus nano, Tamaang aava Memai ina xunavata e xavala, senaso no fo fun a maana mo aanabe' xasena mu rabuna ina texaasan ti la xavala e no kuusan famatavase xe sina rafulak modak. Aang, Tamaang, nabe' ve a vubuxanan siim.

²² “Na Tamaang a tavaiau pana maana mo xapiak. Pi ta mataa a texaas faroxo paaliu sena Lak Tomexaan taasaxa na Tamana sang mon. E pi ta mataa texaas faroxo paaliu vaxa se Tamana taasaxa na Natuna sang mon, e nari aava na Natuna a buk xuus famatavas nari pana.”

²³ E nane titapuk xe sina mu fefeng sina e a xuus kasam nari, “Mi taa faamamaas sena maana mo mi fo xalume. ²⁴ Senaso ne xuus nami o a maana rabuna ina kuus fatuxai e maana piran king, ri vubuk o ri taa xalum a maana mo aava mi taxa xalume taasaxa piau. E ri buk langai a maana mo aava mi taxa langaie taasaxa piau.”

A Ferawaian Paap Sena Mataa Roxo Ti Sameria Mt 22:34-40; Mk 12:28-31

²⁵ Saxa yaan a saxa mataa aava texaas faagut sena vuputkai a tigma xena valam na Yesus e a fine, “Mataa ina Fepitaa, a so ta mo ne taa vile xena siak a toyan xe vulai, vulai?”

²⁶ E na Yesus a suie, “A so ta mo a waan la vuputkai? No lamon malaafaa pana?”

²⁷ E a mataa aave a suie, “Vubuxan xasingit a Memai aava Piran siim, pana xunus xapiak siim, pana gutan xapiak siim e pana lamonan xapiak siim e vubuxan xasingit a mu tauma malaan se¹ no vubuxan nano xa.”

²⁸ Na Yesus a suie, “No fo sui faroxoi paaliuane. Vil malaane e no taa to.”

²⁹ Taasaxa mataa aave a vubuk rao a mu rabuna ri taa lamon faroxo pana e voxo a fin na Yesus, “E nase¹ ve a mu tauga?”

³⁰ Na Yesus a suie pana xuuskuus aanabe¹, “A toxaan a saxa mataa pe Jerusalem i taxa sivi xe puua Jeriko. La fena faletan sina a mu rabuna ina fenau ri faloue. Ri turirik tapin a marapi sina, ri sip fasaate e ri ta'ulan faneie su¹ e nane faasilak i maat. ³¹ Saxa priis xo, i taxa sangas sivi xe puua la salan naang e layaan a xalum a mataa aave a sangas liue la xasa paxasing. ³² E vaxa a Livai aava faisok la lifu lotu, layaan a xalum a mataa aave nane vaxa a sangas liue la xasa paxasing. ³³ Taasaxa mataa ti Sameria, lana faletan sina xo, a savat sina mataa aave e layaan a xalume a muluxe. ³⁴ Nane falet xe sina e a irine pana wel e wain. E a yaas faneie xuluna ‘donki’ sina e lisane xe la lifu sasaxong e fe faxatang faroxoie. ³⁵ A yaan mui nane siak a K20 e tavai a mataa ina lifu sasaxong pana e a xuuse, ‘Faxatang faroxoie. Layaan ne ulaamaan ne taa sui fa'uli a faat aava no fo fataxapine xena faxatangaana.’

³⁶ Fetaxapus e na Yesus a kuus, “No lamon malaafaa? Nase¹ ve a tauna mataa aava rabuna ina fenau ri sipe?”

³⁷ A mataa ina texaasan xo a suie, “A saxa aava muluxe e fangasixe.”

Na Yesus a xuuse, “Falet e no fe vil malaane.”

Na Yesus A Ti Xulum A Rofetinan, Na Marta Nare Maria

³⁸ Na Yesus e mu yaamut sina ri taxa sangas falet e ri fe savat la saxa bina. E pave a saxa tefin, a isina na Marta, a fakas nari la lifu sina. ³⁹ A tefin aave a toxan a saxa tina, a isina na Maria. E nane fe nai faasilak la ka Yesus xena langai a maana ferawaian sina. ⁴⁰ Taasaxa na Marta a mamaxus pana faigotanaana maana mo ina matafanganai. Nane maa savat si Yesus e a fine, “Memai no pife muluxau, bo? Na tiak pife xavangau e nenia sang mon ne taxa faisok. Fengmaane i xavangau!”

⁴¹ A Memai a suie, “Marta, Marta, no taxa mamaxus faagut pana maana mo xaves ⁴² taasaxa saxa mo mon a molava. Na Maria fo siak a mo peraroxo paaliu e ne taa pife siak tapine xasena.”

11

*Na Yesus A Fepitaa Pana Vilaana Ina Fenung
Mt 6:9-13; Mt 7:7-11*

¹ Saxa yaan na Yesus taxa fenung pe la saxa bina. E layaan a fataxapin a fenungan sina, saxa mataa aava fuuna usie, a fine, “Memai, fapiti nemaam pana vilaana ina fenungan malaan se Jon a fapiti a mu rabuna aava ri fuuna usie.”

² E nane xuus nari, “Layaan no fenung, no taa ferawai malaan:

Tamamaam, a isaam a pelalava sena mu
isin
e maam suai faagut sena;

a fatataganan siim i taa savatmaan.

³ Tavai nemaam pana fanganan a fexaxaas xe tanin.

⁴ Lamon tapin a mu vilaana saat simaam
senaso nemaam vaxa maam lamon tapin
nari aava ri bilai fasaat xasemaam.
E no tivotan nemaam sena mu vavalam.”

⁵ E nane moxo xuus nari, “Tamo mataa a toxan a fesing e a falet xe sina la xunavung e fe xuuse, ‘Ka fesing, tavaiau pana bret talatul ⁶ senaso saxa fesing siak, i taxa falet xe la saxa bina e monabe! mon maa savat siak e ne pi ta fanganan xena tavaiaana.’

⁷ “E nane lana lifu aave a suie, ‘Muta fatatalau. Ne fo xawei a matana lifu xo e nemaam, mu rafulak siak, maam taxa mati la ivin. Ne pife fexaxaas sena tamasiak fulaa xena tavaiaan nano.’ ⁸ Ne xuus nami o a mataa aave i taa pife tamasiak xena tavaiaana fesing sina pana bret taasaxa i taa tamasiak e i taa tavaie pana so ta mo nane vubuxane senaso a mataa aave taxa lo famasasaafe.

⁹ “E voxo ne xuus nami, fi ai e mi taa siaxe, seseng e mi taa tingine, vipit la matana lifu e i taa talakas xe simi. ¹⁰ Senaso nase! ta mataa aava fenung i taa siaxe, nane aava seseng, i taa tingine e nane aava vipit la matana lifu, i taa talakas xe sina.

¹¹ “Nami mu tamana rafulak, tamo ta lak tomexaan siim i taa fi ai pana din, naak no taa tavaie si pana tiui, bo? ¹² O tamo a fin nano pana xatuluk, naak no taa tavaie si pana piraksoxomaat, bo? ¹³ Tamo nami, naapalaan mi rabuna saat, mi fexaxaas sena tavai a mu rafulak simi

pana tatavai roxo, mi lamon o na Tamami la xunavata i taa pife tavai nami aava mi fuuna fenung xe sina, pana Vovau Xaradak?”

Na Yesus Nare Bilsibul

Mt 12:22; Mk 3:23-27

¹⁴ Na Yesus taxa gei tapin a masalai aava pife fexaxaas sena ferawai. Layaan a masalai aave a ta'ulai, a mataa aava tamu po moxo a ferawai e a malila ri ipul faagut. ¹⁵ Taasaxa saxanofuna ri kuus, “Pana gutan si Bilsibul aava memai ina mu masalai, nane taxa gei tapin a mu masalai.”

¹⁶ Xasanofuna ri tafange pana i taa faxalit nari pana saxa mo fa'ipul ti laa'ui la xunavata.

¹⁷ Na Yesus fo texaas sena lamonan siri e a xuus nari, “Tamo a gavamen a pife tigma faxuvul, a gavamen aave i taa pife waan xe kavai e tamo a saxa matafetama o pabung ri tigma fepatok a matafetama o pabung aave i taa kawaasanan.

¹⁸ Tamo na Setan a fepatoxanan, a gutan sina i taa tigma malaafaa? Ne ferawai malaanabe' senaso mi kuus o nenia, ne taxa gei tapin a mu masalai pana gutan sina memai siri, na Bilsibul. ¹⁹ Tamo nenia xa, ne taxa gei tapin a mu masalai pana gutan si Bilsibul lavaxa mu rabuna simi ri fuuna gei tapine pana gutan sise'? Lavaxa, pana faisok siri mi taa tiis a faisok siak. ²⁰ Taasaxa tamo ne taxa gei tapin a mu masalai pana gutan sina Piran, a fatataganan sina Piran fo savat naboxo la palou imi.

²¹ “Layaan a saxa mataa tateak pana tol e pinis sina, i taxa faxatang a lifu sina, a maana mo sina ri taa waan faroxo e pi ta mataa i taa fenoue.

²² Taasaxa, layaan a xasa mataa aava petateak sena, i taa faloue e fa'oname i taa siak tapin a maana mo aava mataa tafuna lifu i taxa lisan tuunei a lamonan sina xuluna xena xavangaana e i taa fepatoxan a maana mo sina.

²³ “Nane aava pife waan xuvul paga, i taxa tisuiou e nane aava pife faxuvul xuvul paga, nane, i taxa tapalai.

A Ulaian Sina Vovau Saat

Mt 12:22,24-29,43-45

²⁴ “Layaan a vovau saat i taa ta'ulan a mataa, i taa sangas falet la bina pagala xena seng a maagusan e seng maat e kuus, ‘Ne taa ulaa xe la lifu aava ne fo ta'ulane.’ ²⁵ E layaan a savat pave a tingin a lifu naang fo roxo e pife vusiit. ²⁶ E nane fe xel faxuvul a xasano vovau saat pisiguak aava ri pemamosaat paaliu sena e nari xapiak, ri fe laak la lifu naang e ri fe taagul pave. E naboxo a toyan sina mataa aave xo a pesasaat paaliu sena waanan sina paamua.”

A Faamamaasan Tuuna

²⁷ Layaan na Yesus taxa ferawai malaanabe' a saxa tefin la palou iri moxo kuus falava malaan, “A tefin aava luk nano e fasus nano, nane i taa faamamaas.”

²⁸ E nane suie, “Piau, nari aava ri langai a ferawaian sina Piran e ri usie, nari xo, ri taa faamamaas.”

Ri Fasoraxe Pana Mo Fa'ipul

Mt 12:39-42

²⁹ A malila ri taxa ivungmaan na Yesus e nane kuus, “A mu rabuna saat ti tanin, ri fiaf fatoraak

pana mo fa'ipul taasaxa i taa piau, ri taa toxan a fakalimaan an aava na Jona mon. ³⁰ Malaan se Jona ve a fakalimaan an xe sina mu Ninive', a Natuna Mataa ve a fakalimaan an xe sina mu rabuna ti tanin. ³¹ La yaan ina tiisan a matalava tefin ti paa, i taa tigina xuvul pana mu rabuna ti tanin e i taa gel tifi nari. Senaso nane filimaan ti lasuun paaliu xena langaiaana fepitaian roxo si Solomon e naboxo saxa aava pelalava se Solomon i taxa waan e nami, mi pife langaie. ³² E a mu rabuna ti Ninive' vaxa ri taa tigina la yaan ina tiisan xuvul pami e ri taa gel tifi nami senaso nari, ri puk tapin nari xa xasena vilaana saat siri layaan ri langai a ferawaian si Jona e naboxo saxa aava pelalava se Jona i taxa waan nabe'.

A Malang La Tana Mataa

Mt 6:22,23

³³ “Pi ta mataa i taa faram a laam e timine la bina fufunai o lapaana piing ina maiyang, piau. I taa fatofane laa'ui xuluna xok talo nari aava ri filimaan, ri taa xalume. ³⁴ A mataam ve a malaan sena laam ina taam. Layaan re kaalum famatavas, a taam xapiak i taa bas pana malang. Taasaxa layaan a mataam re kaalum fasaat a taam xapiak a bas pana suk. ³⁵ Faxatang faroxo! Pife roxo tamo a malang ina taam i taa suk. ³⁶ E voxo tamo taam xapiak a bas pana malang e pi ta suk modak fe votane, lavaxa i taa bas xapiak pana malang malaan sena yaan a malang ina laam a lang xulum.”

Na Yesus A Kuus Favupunoi A Mu Ferasi

³⁷ Layaan na Yesus a fataxapin a ferawaiian sina, saxa Ferasi fine o re taa fe fangan xuvul. E voxo nane laak e fe nai fangan xuvul pana.

³⁸ Taasaxa Ferasi aave a xalum na Yesus pife xamak a mana paamuina fanganan e a ipul.

³⁹ E a Memai a kuus xe sina, “Nami mu Ferasi xo mi fuuna xamak faroxoi a tana maana mo taasaxa xunus imi va bas pana saatan e naixaa-man. ⁴⁰ Nami mu lamavaang! Nane aava vesan a tana mo, a vesan a lana vaxa, bo? ⁴¹ Tavai a mu valagof pana so ta mo i taxa waan lana fafanaian siim e maana mo xapiak i taa piau ta lalosaat xe siim.

⁴² “Nami mu Ferasi, faxatang! Senaso mi fuuna tatavai xe sina Piran pana fasangafiluaana maana mo modak ti la uma taasaxa mi pife lamon faroxo pana vilaana ina tiisan roxo e vilaana ina vubuxan xasingitaana Piran. Muta lamon pana mu tatavai simi mon, piau, mi taa tapal pana mu vilaana xapiak aave.

⁴³ “Nami mu Ferasi, faxatang! Senaso mi vubuk nai lupaamu lana lifu lotu talo mu rabuna ri taa xalum nami. E mi vubuxan a mu rabuna aava ri falet la maana nobina ina faasot e lana lifu ina faxuvulan, ri taa fasmusi nami.

⁴⁴ “Faxatang! Senaso nami, mi malaan sena mu bina ina mamaat aava ri piau ta fakalimaan xuluna e mu rabuna lana vungutan siri, ri vaa-paas xolai xuluna.”

⁴⁵ Saxa mataa aava texaas sena vuputkai a suie, “Mataa ina Fepitaa, layaan no ferawai malaan no fakasal nemaam sait.”

⁴⁶ E na Yesus a suie, “E nami aava mi texaas sena vuputkai, faxatang nami xa senaso mi fuuna

fayaas a mu rabuna pana faisok lalagaf aava ri pife fexaxaas sena yaasaana e nami xa mi pife xavang fadak nari, piau paaliu.

⁴⁷ “Faxatang! Senaso mi vesan a maana nobina roxo paaliu ina mamaat xana mu rabuna ina kuus fatuxai aava kawai a mu bumi ri fo punuk nari. ⁴⁸ E layaan mi vil malaane mi turoxo pana mo a mu bumi ri vile: ri punuk a mu rabuna ina kuus fatuxai e nami, mi vesan a bina ina mamaat xari. ⁴⁹ Mi fo vil malaane e a Piran, lana texaasan sina, a kuus, ‘Ne taa feng a mu rabuna ina kuus fatuxai e mu yaamut xe siri. Ri taa punuk a saxanofuna e saxanofuna ri taa vil pangan nari.’ ⁵⁰ E voxo, a mu rabuna ti tanin, ri taa waan lapaana vupunoian ina maatan sina mu rabuna xapiak ina kuus fatuxai, ti la tangpat ina xavala ⁵¹ layaan na Kein a punuk na tina, na Ebal, fefexaxaas a yaan ri punuk na Sekaraia la palou ina ivin ina faraaman e nobina taap sina Piran lana lifu lotu. Tuuna ne xuus nami, a mu rabuna ti tanin ri taa waan lapaana vupunoian ina maana mo aanabe’.

⁵² “Faxatang! Nami aava mi texaas faagut sena mu vuputkai senaso mi fo siak tapin a fufuna texaasan. Nami xa mi pife texaas faroxo e mi tivotan nari aava ri taxa xaveak texaas.”

⁵³ Na Yesus a ta'ulan a lifu aave e a mu Ferasi e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai ri marala faagut e ri tisui a fepitaian e faisok sina. E ri fine pana maana fiaian bit ⁵⁴ senaso ri lamon o i taa milung lana susuaa sina.

A Mu Pebukaan E Mu Fagutan

Mt 10:26-33

¹ Lana yaan aanabe' a tang malila ri maa faxuvul. Ri malila temasaat e ri taxa fepaasan xolan a kari. Lana yaan aave na Yesus a ferawai xe sina mu fefeng sina e kuus, "Faxatang votan nami xa sena vilaana ina lalama maranga sina mu Ferasi. ² A maana mo xapiak aava fufunai naboxo a mu rabuna ri taa texaas sena e maana mo aava xafutan ri taa savat la matavas. ³ A so ta mo mi ferawai pana la suk a mu rabuna ri taa langaie la paanaas e so ta buk ferawaian mi fefinaasan kasame la lifu, a mu rabuna ri taa texaas sena malaan se' ri taxa xukulaiane laa'ui xuluna putuna lifu.

⁴ "Ne xuus nami kamu fesing, muta matautan a rabuna aava ri fexaxaas sena punuxaana tana mataa mon e ri pife fexaxaas sena vil ta mo fulaa. ⁵ Piau, ne taa faxalit nami o nase' mi taa mataut sena: mi matautan mon a saxa aava lamina punuxaana mataa a fexaxaas sena tapin fasiviaana xe la bina ina fata aava i taxa raam vulai. Langaiau, suai faagut sena saxa pana gutan malaan. ⁶ A Piran a lamon fa'uli a maana miraxana maanu mi maraane, a mamareiai iri va 2 toea lapaana pama. Tuuna, a maana maanu aanabe' ri modak paaliu taasaxa Piran pife maluf paaliuan ta saxa. ⁷ E voxo mi lamon o a Piran i taa maluf nami, bo? Piau. Nane texaas sena fui talavisan xapiak i taxa waan la putumi. Muta mataut, i taa faxatang faroxoi nami. Nami, mi pelalava sena maana maanu la matana.

⁸ "Ne xuus nami o nase' i taa kuusan famatavasau la palou ina mu rabuna, a Natuna

Mataa vaxa i taa kuusan famatavase sait la matana mu angelo sina Piran. ⁹ Taasaxa, nane aava faaxolusanau la palou ina mu rabuna, a Natuna Mataa sait vaxa i taa faaxolusane la matana mu angelo sina Piran. ¹⁰ E nase' ta mataa a ferawai fasaat sena Natuna Mataa, a Piran i taa lamon tapin a saatan sina, taasaxa nase' ta mataa a pet pengan a Vovau Xaradak e pife suai fatak sena, a Piran taa pife lamon tapin a saatan sina.

¹¹ “E layaan ri lisan nami xe sina mu paamua ina lotu o mu matalava o paamua ina bina, muta mamaxus pana so ta mo mi taa ferawai pana o malaafaa mi taa kuusan famatavas a namkaian simi ¹² senaso lana yaan fatak aave a Vovau Xaradak i taa fapiti nami pana susuaa roxo.”

A Ferawaian Paap Sena Mataa Piran Ngong

¹³ Saxa la palou iri a kuus xe sina, “Mataa ina Fepitaa, xuus na tiak o i taa fepatoxan a maana mo si tamamaame e i taa tavaiau pana xavil xanak.”

¹⁴ Na Yesus a suie, “Matuvaat, nase' fo siak fatiau xena mataa ina tiisan la palou ime?” ¹⁵ E mui nane xuus nari, “Faxatang faroxo! Muta lamon fati vulan a maana mo mi vubuxane talo mi taa pife naixaam; a toyan tuuna sina mataa pife waan lana maana mo sina.”

¹⁶ E nane xuus nari pana ferawaian paap aanabe': “A saxa mataa piran a toxan a xavala xaves. A xavala aanabe' a xavala roxo e a fasavat a fanganan xaves. ¹⁷ A mataa aave a ilisai, ‘Ne taa vil a so? Ne pi ta nobina aava fexaxaas xena faxuvulaana maana fanganan xaves aanabe'.”

18 “Nane moxo kuus, ‘Ah! Ne taa ngas tapin a mu lifu ina fawaanaana fanganan siak e ne taa vesan a mu lifu fa'ui aava molava sena. Tuuna ne taa vil malaane e ne taa timin a fanganan e maana mo siak lana.’ 19 E mui ne taa kuus, ‘Naboxo ne toxan a maana mo xaves. Ne taa pife faisok fulaa lana xasano mariaas aava ri taa filimaan. Tuuna, ne taa waan faroxo paaliu; ne taa fangan e num e ne taa faamamaas.”

20 “Taasaxa Piran a xuuse, ‘Nano, no mataa lamavaang paaliu! Monabe' mon la vung i taa yaan ina maatan siim. E nase' taa siak a maana mo no fo faxuvule xaanum?’

21 “I taa savat malaanabe' xe sina saxa aava faxuvul a maana mo ti la xavala xena fafaama-maasaana tana e pife faxuvul a maana mo aava xena fafaamamaasaana Piran.”

Muta Mamaxus

Mt 6:25-33

22 E mui na Yesus a kuus xe sina mu fefeng sina, “Naboxo ne xuus nami, muta mamaxus soxot a maana mo xena toyan simi malaan sena fanganan o maana mo xena xafutaana tami. 23 A toxan a maana mo molava sena fanganan lana toyan simi e maana mo molava sena marapi ina xafutaan nami. 24 Lalamon faagut pana mu maanu: ri pi ri xakaapis la uma o siak faxuvul a fanganan ti lana, ri piau ta bina xena fanei faxuvul a fanganan xe la xasa yaan, piau. A Piran sang mon a fafangan nari. E nami, mi pelalava sena mu maanu la matana Piran! 25 Nase' a fexaxaas sena famodusaana toyan sina pana mamaxusan? 26 Mi pife fexaxaas sena vil a mo modak aanabe' e voxo xenaso mi mamaxus pana xasano mo fulaa?

27 “Lalamon faagut pana malaafaa a mu fur ri boak. Ri pife faisok o bis xena boak, piau. Taasaxa ne xuus nami o a xakaaluman sina mu fur a peraroxo se Solomon layaan a falak a maana marapi ina piran king sina. 28 Lavaxa, a Piran xo a famaas a yi pana fur e a yi aave taxa waan tanin e mafu ri taa farame. Tamo Piran a faxatang faroxoi a yi malaan, mi lamon o i taa pife faxatang faroxoi nami malaan sait, bo? Naak a namkaian simi a modak paaliu. 29 Muta mamaxus pana so ta mo mi taa ngane o nume. 30 A mu rabuna aava ri pife namkai, ri fuuna sei soxot a maana mo aave e na Tamami ti laa'ui la xunavata, nane fo texaas sena vubuxanan simi. 31 Sei soxot a maana mo ina fatataganan sina Piran e mi taa siak a maana mo mi vubuxane sait.

Faxuvul A Maana Mo Roxo La Xunavata

32 “Kamu rafulak modak, na Tamami fo tavai nami pana maana mo aava ri waan la fatataganan sina e voxo muta mataut. 33 Faasot pana maana mo simi e tatavai xe sina mu valagof. Tamo mi usi a salan aanabe' a malaan se' mi taa siak a bi aava i taa pife miit e vaxa a malaan sena fafanaian la xunavata aava i taa pife taxapus. E pave a mataa saat i taa pife laak xena fenouaana e pi ta mo i taa kawaasane. Piau. 34 Faxuvul a maana fafanaian simi la xunavata senaso mi taa lamon fati vulan a nobina aava fafanaian simi i taxa waan lana.

Faxatang Vulai

Mt 25:1-13; Mk 13:33-37

35 “Tamasiak vulai xena faisok e faram a laam simi i taa raam vulai. 36 Tamo mi taa vil malaane mi taa malaan sena rabuna sisiak aava

ri taxa waan bang a ulaian sina mataa tafuri ti la maraanaana tefin. Layaan i taa vipit la matana lifu a mu sisiak sina ri taa kas fatapusan a matana lifu xe sina. ³⁷ Layaan a mataa tafuna mu sisiak i taa savatmaan i taa mo roxo paaliu tamo mu sisiak sina ri taxa waan bange e ri pife matef. Ne xuus tuunei nami o i taa falak a marapi ina sisiak e i taa fanei nari la ivin ina fanganan e i taa faigotan a fanganan xari e taa sisiak siri. ³⁸ A mu sisiak aava ri faxatang vulai, ri taa pife mangil tamo mataa tafuri taa savat la xunavung o laso ta yaan nane savat.” ³⁹ E na Yesus a kuus fulaa, “Famatavas a lamonan simi: tamo mataa tafuna lifu fo texaas sena so ta yaan a mataa ina fenau i taa savat, a mataa tafuna lifu aave i taa faxatang a lifu talo mataa saat i taa pife laak lana. ⁴⁰ Nami sait, mi taa faxatang vulai senaso a Natuna Mataa i taa savat la yaan mi pife texaas sena.”

⁴¹ Na Pita a fia, “Memai, no taxa kuus pana ferawaian paap aanabe¹ xe simaam o xe sina mu rabuna xapiak?”

⁴² A Memai a suie, “A sisiak aava usi a vilaana roxo e faisok faagut vulai, a mataa tafuna i taa tavaie pana ngavuk ina paamuian a xasano sisiak e xena tavai nari pana fanganan la yaan fatak ina fanganan. ⁴³ Tamo sisiak aave taxa lo vil a vubuxanan sina mataa sina, a mataa aave i taa faamamaas pana layaan a ulaamaan. ⁴⁴ Ne kuus tuuna, i taa siak fati a sisiak aave xena paamuian a maana mo xapiak sina. ⁴⁵ Taasaxa tamo sisiak aave a ilisai, ‘A mataa tafuga i taa pife ulaamaan fataapus,’ e voxo nane sip xolan a mu sisiak xapiak, a tomexaan e tefin sait, e fangan

e num temasaatan a raarum tateak, ⁴⁶ a mataa tafuna i taa ulaamaan a saxa yaan a sisiak aave a pife lalamon pana e lana yaan naang a pife tamasiak bange. E a mataa tafuna i taa putuk xapin a sisiak aave e timin faxuvule xuvul pana mu rabuna aava ri pife namkai.

⁴⁷ “A sisiak aava texaas sena vubuxanan sina mataa tafuna taasaxa pife tamasiak xena vile, a mataa sina i taa inis faagutane. ⁴⁸ Taasaxa nane aava pife texaas faroxo sena vubuxanan sina mataa sina e a vil a mo mosaat, a fakasanamaana i taa pife lava, ri taa pife sip faxavesane. Senaso tamo mataa a toxan a texaasan, xasanofuna ri taa lamon o i taa faisok lapaana texaasan aave e i taa pife bilai malaan sena mataa ngong e tamo toxan a ngavuk lava, xasanofuna ri lamon o i taa vil xapin a maana faisok sina e xasliue pana maana faisok fulaa.

Na Yesus A Savat Xena Fepatoxan A Rabuna

Mt 10:34-36

⁴⁹ “Ne fo savatmaan xe lapi la xavala xena lisan a fata ina tiisan e ne vubuk rao i taa raam xo! ⁵⁰ Taasaxa lagafan molava i taxa xafutau e ne taxa maasak faagut fefexaxaas i taa taxapus. ⁵¹ Mi lamon o ne savatmaan xena lisan a luaian, bo? Piau, ne pife lisanmaan a luaian taasaxa ne savat xena fepatoxan nami. ⁵² Tamo saxa matafetama a toxan a rabuna pama ri taa fepatok, taragua xasena talatul. ⁵³ Ri taa fepatok, na tamana lak nare na lak tomexaan re taa ti patak, na ninana lak tefin nare na lak tefin re taa ti patak e mu enana vaxa ri taa ti patak.”

Masamaana Mu Yaan

⁵⁴ Nane kuus xe sina malila, “Layaan mi xalum a vata i taxa falaak pe kol, fataapus mi kuus, ‘I taa raafui’ e a raafui a savat. ⁵⁵ E layaan a reref a savat ti pul mi kuus, ‘A bina i taa lagaf,’ e bina lagaf. ⁵⁶ Nami, mu lalama maranga! Mi texaas faagut sena fakalimaanana ina xavala e tavegof taasaxa maana fakalimaanana ti tanin mi vungut sena, bo?

⁵⁷ “Xenaso nami xa, mi pife tiis a so ta mo a roxo? ⁵⁸ Layaan name ro xaiyaas, me taxa falet xe sina mataa ina tiisan, no taa faisok faagut xena vil faroxoi a fegagelaian sime ulaa mataa aave i tamaa lişan nano xe lana bina ina tiisan lava. E a mataa ina tiisan aave i tamaa tavai a mataa ina faxatangaana mu vipis, pama e nane aave i taa tapin fasivi nano lana bina ina vipisan. ⁵⁹ Ne xuus nami o mi taa pife ta'ulan a bina aave fefexaxaas mi maraan xapin a mamareiai aava ri tavai nano pana.”

13

Na Yesus A Ferawai Pana Puk Tapinaana Vilaana Saat

¹ Saxanofuna la palou ina malila aave ri xuus na Yesus pa Pailat e malaafaa nane punuk a mu rabuna ti Galili e a ria iri fefaxuvul pana ria ina mu tatavai taap siri. ² E na Yesus a sui nari, “Mi lamon o a mu Galili aava ri maat malaan, a vilaana siri a pesasaat sena xasano Galili, bo? ³ Ne xuus nami piau! Taasaxa tamo nami, mi pife puk tapin nami xa xasena vilaana saat simi, nami xapiak, mi taa maat vaxa. ⁴ Lamon sena rabuna sangafilu saxa pana pisiktul aava ri maat layaan

a lifu modus xe laa'ui pe Siloam a poxo punuk nari. Mi lamon o nari, ri vupuno temasaat sena xasanofuna aava ri waan pe Jerusalem, bo? ⁵ Ne xuus nami piau! Taasaxa tamo mi pife puk tapin nami xa xasena vilaana saat simi, nami vaxa, mi taa maat.”

A Ferawaian Paap Sena Falaang Aava Pife Fuua

⁶ E na Yesus a kuus pana saxa ferawaian paap malaan: “Saxa mataa a toxaan a falaang aava waan la uma sina. Nane fe seng a xalana taasaxa seseng maat. Piau ta xalana. ⁷ E a kuus xe sina mataa ina faxatangaana uma, ‘Pana mariaas talatul xo ne fo seng a xalana wai aanabe' taasaxa piau. Tei tapine! Xenaso i taa waan nabe' lana xavala roxo?’ ⁸ A mataa ina faxatangaana uma a kuus, ‘Matalava, mune! I taa waan pana mariaas saxa fulaa e ne taa xaf fakaliuan a funa e ne taa timin a xawa lana. ⁹ Tamo i taa fuua la mariaas mui, a roxo. Tamo piau, lavaxa tei tapine.”

Na Yesus A Vil Faroxoi A Tefin Maalapen La Yaan Ina Fangaafusan

¹⁰ La saxa Yaan ina Fangaafusan na Yesus taxa fepitaa lana saxa lifu ina faxuvulan ¹¹ e a toxaan a tefin aava maalapen senaso a vovau saat fo vawe. Pana mariaas sangafilu saxa pana pisiktul i taxa lo waan malaan e pife fexaxaas sena tigna faroxo. ¹² Layaan na Yesus a xalume, a xelmaane e kuus xe sina, “Tefin, ne fo mulus nano xasena giisan siim.” ¹³ E mui a timin a mana xuluna e monabe' mon a tefin aave a tigna fatak e a kuus fati a Piran.

¹⁴ A paamua ina lifu ina faxuvulan a marala senaso na Yesus a vil faroxoi a tefin la Yaan ina Fangaafusan e nane kuus xe sina rabuna, “A toxan a yaan pisaxa mon xena faisok. Savat xena vil faroxoiaan nami lana mu yaan aave e pife la Yaan ina Fangaafusan.”

¹⁵ A Memai a suie, “Nami xalema maranga! Nami saxa saxa, mi fuuna mulus tapin a ‘donki’ o bulmakau simi la Yaan ina Fangaafusan, bo? E mi lisan fasavate xe lamalej talo i fexaxaas sena num, bo? ¹⁶ Lavaxa, a tefin aanabe' ve a lak tefin si Abraham aava na Setan fo bugute pana mariaas sangafilu saxa pana pisiktul. E nami, mi lamon o pife roxo nane vaxa taa mulusan xasena mo aava fo bugutmaane la Yaan ina Fangaafusan, bo?”

¹⁷ Layaan a kuus malaan nari aava ri gilise, ri mangil taasaxa mu rabuna si, ri faamamaas pana maana mo roxo nane taxa vile.

Ro Ferawaian Paap Sena Fatataganan Sina Piran

A Kam Ina Mastaat

Mt 13:31,32; Mk 4:30-32

¹⁸ E voxo na Yesus a fi ai, “A fatataganan sina Piran a malaan sena so? Ne taa ferawai paap pana malaafaa? ¹⁹ A malaan sena fomirak kam ina mastaat aava mataa fe xapise la uma sina. A boak e femolava e a mu maanu ti la tavegof ri maa vesan a singa siri la raxana.”

A Yiis Ina Fasul A Flaua

Mt 13:33

²⁰ E a fi ai fulaa, “Ne taa ferawai paap pana fatataganan sina Piran malaafaa? ²¹ A malaan

sena yiis aava tefin a timin a kaamodak ina lana flaua xaves e fe fasul xapin a flaua.”

Nase' Taa Waan La Fatataganan Sina Piran

A Fomirak Matana Lifu

²² Na Yesus, la fena faletan sina xe pe Jerusalem, a laak lana mu bina xaves e fepitaa pave. ²³ E saxa mataa fine, “Memai, a mu rabuna talavisan ri taa fakaxupan? Pife xaves, bo?”

²⁴ E nane kuus xe siri, “Tatalai faagut xena laak lana fomirak matana lifu senaso ne xuus nami o a maana rabuna xaves ri taa laak taraa taasaxa ri pife fexaxaas sena. ²⁵ Layaan a mataa tafuna lifu a tamasiak e xawei a matana lifu, mi taa tigina vipit maat lamalei e fenung, ‘Memai, kas a lifu xe simaam.’

“Taasaxa i taa sui nami, ‘Ne ngalngolan nami e ne pife texaas o mi filimaan ti faa!’

²⁶ “E nami, mi taa kuus, ‘Maam fangan e num xuvul pama e no fepitaa la bina simaam.’

²⁷ “Taasaxa i taa suie, ‘Ne ngalngolan nami e ne pife texaas o mi filimaan ti faa? Faapalau sega, nami mu rabuna saat.’

²⁸ “Layaan mi xalum na Abraham, Aisaak nare Yaakop e a mu rabuna ina kuus fatuxai, ri taxa waan la fatataganan sina Piran, mi taa taangiis e mamaxus senaso nami xa mi taxa waan lamalei e mi pife fexaxaas sena laak xe pave. ²⁹ A mu rabuna ti pul, ti kol, ti puua e ti paa ri taa nai la matafanganai sina Piran la fatataganan sina. ³⁰ A tuuna, nari aava ri taxa waan la fataxapiak naboxo ri taa tigina paamua e nari aava ri taxa waan paamua naboxo, ri taa waan la fataxapiak.”

*Na Yesus A Muluk Faagutan A Bina Jerusalem
Mt 23:37-39*

³¹ Lana yaan aave saxano Ferasi ri maa savat si Yesus e ri xuuse, “Ta'ulan a bina aanabe' e no paan patak. Na Herot a vubuk rao i taa punuk nano.”

³² Na Yesus a sui nari, “Fe xuus a mataa ina suaxan aave o ne taa feng tapin a mu vovau saat e vil faroxoi a mu rabuna tanin e mafu e la fatalatulaana yaan ne taa fataxapin a faisok siak.

³³ Ne taa lo falet tanin, mafu e la yaan mui lamina senaso pi ta mataa ina kuus fatuxai aava i taa maat patak xolai xase! Jerusalem.

³⁴ “Nami mu Jerusalem, nami mu Jerusalem, mi punuk a mu rabuna ina kuus fatuxai e mi soxoi a mu fefeng aava ri savat simi pana faat taasaxa ne fuuna vubuk faxuvul a rafulak simi malaan sena pura tefin a faxuvul a mu natuna lapaana xakavena taasaxa mi bai! ³⁵ Kaalum, a bina simi i taa kawaasanan. Ne xuus nami o mi taa pife xalum fulanau fefexaxaas a yaan mi taa kuus, ‘A Piran i taa tavai a mataa aava savat lapaana tateaxan ina Memai pana roxoyan.”

14

*Na Yesus A Vil Faroxoi A Mataa Giis La Lifu
Sina Saxa Ferasi*

¹ La saxa Yaan ina Fangaafusan, layaan na Yesus a laak la lifu sina saxa Ferasi lava xena fangan, a rabuna xaves ri falime. ² Pave la nona, a saxa mataa pana giisan lava taxa nai. ³ Na Yesus a fin a mu Ferasi e mu rabuna aava ri texaas sena vuputkai malaan, “A mu vuputkai sitaara ri turoxo pana vil faroxoiaana mataa la Yaan ina

Fangaafusan, bo?” ⁴ Taasaxa ri nai kasam. E voxo na Yesus a tao a mana mataa aave e a vil faroxoie e feng tapine.

⁵ E mui nane fin nari, “Tamo a lak tomexaan siim o a bulmakau siim i taa poxo la vaa'ul la Yaan ina Fangaafusan no taa yuuf falak fatapusane, bo?” ⁶ Taasaxa ri nai xanakuut.

⁷ A mu rabuna aava ri waan la fenamo aave ri fuuna buk nai la nobina lava e layaan na Yesus a xalume nane ferawai paap xe siri malaan: ⁸ “Layaan a saxa mataa a xel nano xena filimaan xe la fenamaraan tefin sina, muta nai la nobina lava senaso ulaa saxa mataa aava pelalava sema tamaa savat. ⁹ E tamo savat malaan, a mataa aava xelmaan name xapiak xe lana matafanganai, i taa xuus nano ‘Tavai a mataa aanabe' pana nobina siim.’ E nano, no taa mangil e no taa fe nai lumui paaliu. ¹⁰ Taasaxa layaan no laak lana fenamo, nai lumui talo a memai ina fenamo, layaan i taa savat, i taa xuus nano, ‘Ka Fesing, no maa nai la nobina lava.’ E a mu rabuna la fenamo ri taa suai sema. ¹¹ Nase' ta mataa i taa vil falavai nane xa i taa poxo e femangil. E nase' i taa vil fasivi nane xa i taa fa'isinin pana isin lava.”

¹² Na Yesus a xuus a memai ina fenamo aave malaan, “Layaan no faigotan a fenamo muta xel a mu fesing siim o mu tiam o mu tauma o mu piran, xena filimaan, piau. Tamo no vil malaane, mui ri taa xel nano vaxa e no taa siak fa'uli a malangiis ina faisok roxo siim. ¹³ Taasaxa layaan no faigotan a fenamo xel a mu valagof, mu ka tapil, mu mata piif e mu maalapen. ¹⁴ Vil malaane e no taa faamamaas. Nari, ri pife fexaxaas sena maraan fa'uli a roxoyan siim taasaxa no taa siak

a roxoyan ina layaan a mu rabuna fatak ri taa to fa'ulaa.”

A Ferawaian Paap Sena Fenamo Lava

Mt 22:2-14

¹⁵ Layaan a saxa aava waan xuvul pa Yesus la fenamo naang a langaie, a kuus, “A mataa aava i taa nai fangan la fenamo la fatataganan sina Piran i taa faamamaas.”

¹⁶ Na Yesus a suie, “Saxa mataa xo a faigotan a fenamo molava e fin a rabuna xaves xena filimaan. ¹⁷ La yaan ina fenamo xo savat e a mataa aave xo a feng a sisiak sina xena xuus fatexaas a mu rabuna aava ri fo siak a lagasai xena filimaan, pana, ‘Filimaan, senaso a maana mo ina fenamo ri fo faigotanan xo.’

¹⁸ “Taasaxa nari xapiak ri favavof a malitan siri. Saxa a kuus, ‘Monabe' mon ne fo maraan a nexavala e ne taa fe xalume. Kaari, ne pife fexaxaas sena falet.’

¹⁹ “A xasafuna a kuus, ‘Monabe' mon ne maraan a mu bulmakau sangafilu e ne taa fe tafang nari. Kaari, ne pife fexaxaas sena falet.’

²⁰ “A xasafuna fulaa a kuus, ‘Naboxo ne fo maraan a tefin e voxo ne pife fexaxaas sena falet.’

²¹ “A sisiak aave a ulaamaan xo e maa xuus fatexaas a mataa tafuna pana. E a mataa tafuna xo a marala e a xuus faagutan a sisiak sina, ‘Fataapus, falet la maana xasing xapiak ina bina e no lisanmaan a mu valagof, mu maalapen, mu rabuna piif e a mu rabuna kari saat.’

22 “E mui, lamina ulaamaan sina, a sisiak aave a kuus, ‘Matalava, ne fo usi fatak a ferawaiian siim taasaxa toxan a maana vepen lunai ri taxa waan palau.’

23 “A mataa tafuna fenamo xo a xuus a sisiak sina, ‘Falet xe la mu salan lava e mu salan la latan e lisanmaan nari xapiak aava ri waan pave talo lifu siak i taa bas pana rabuna. 24 Ne xuus nano, pi ta saxa la palou iri aava ri siak a lagasai xena filimaan, ri taa fangan famodak la fenamo siak.’ ”

A Mamareiai Ina Usiaan Na Yesus

25 A malila ri taxa sangas xolai xuvul pa Yesus e nane tapuk xe siri e kuus, 26 “Nase! ta mataa a filimaan xe siak xena usi fataxau i taa baiian na ninana e tamana, a tefin e mu rafulak sina, mu tina e mu vasaana e i taa baiian a toyan sina vaxa. Tamo pife vil malaane i taa pife fefeng siak. 27 E tamo i taa pife yaas a bolo sina a pife fexaxaas sena usi fataxau.

28 “Tamo saxa mataa a buk vesan a lifu modux xe laa'ui, paamua i taa lalamon pana mamareiai ina vesanaana tamo nane toxan a faat a fexaxaas sena fataxapine, bo? 29 Tamo i taa timin a fufuna lifu aave taasaxa pife fexaxaas sena fataxapine, a mu rabuna ri taa nangan xuluna 30 e ri taa kuus, ‘A mataa aanabe! a tangpat pana vesanaana lifu e pife fexaxaas sena fataxapine.’

31 “O tamo saxa ‘king’ i taa falet xena fevisan a xasafuna i taa nai lalamon pana kataana mu rabuna ina rawen sina tamo ri fexaxaas sena fa'onam a rabuna sina xasafuna. 32 Tamo pife fexaxaas sena, layaan a xasafuna i taxa lasuun lunai i taa feng a mu matalava sina xena fadaarum

nari. ³³ E a malaanabe', nano, no taa lalamon faagut pana mamareiai ina usiaan nenia, senaso tamo no taa pife puk tapin nano xa xasena maana mo xapiak ti la xavala, no taa pife usi fataxau.

³⁴ “A sol a mo roxo taasaxa tamo a xakaarixan ina i taa malit malaafaa i taa roxo fulaa? ³⁵ I taa pife roxo xena timine la xavala o la xawa; ri taa tapin pataxe.

“Langai, tamo a tangami a talakas.”

15

A Ferawaian Paap Pana Saxa Sipsip Aava Malit Mt 18:12-14

¹ Lana yaan aanabe' a mu rabuna ina siak taakis xuvul pana mu 'rabuna sasaat' ri maa faxuvul la ta Yesus xena langaiaana. ² Taasaxa mu Ferasi e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai ri ferawai kasam e fefinaas malaan, “A mataa aanabe' a fesing xuvul pana mu rabuna saat e fangan xuvul pari.”

³ Na Yesus moxo a xuus nari pana ferawaian paap aanabe': ⁴⁻⁵ “A saxa la palou imi a toxan a mu sipsip sangafilu sangafilu e saxa femalit. Nane ta'ulan nari aava ri taxa waan lunai la nobina matavas xena seng a sipsip aave. I taa seseng fefexaxaas i taa tingine e i taa famasaxe la kolumana e ulaa xe la lifu sina. ⁶ E mui a xel faxuvul a mu fesing sina e kuus, 'Faamamaas xuvul paga; ne fo tingin a sipsip siak aava malit paamua.' ⁷ Ne xuus nami, malaan sena mataa aave a faamamaas sena sipsip sina, a toxan a faamamaasan molava la xunavata pana saxa mataa saat aava puk tapin nane xa xasena vilaana saat

sina. A faamamaasan sena saxa aave a molava sena faamamaasan sena rabuna xaves aava ri roxo e ri pi ta mo xena puk tapin nari xa xasena.”

A Ferawaian Paap Pana Faat Aava Malit

⁸ E fulaa na Yesus a ferawai, “E tamo a tefin a toxan a mu faat ‘silva’ sangafilu e saxa a malit, i taa vil a so? Nane taa faram a laam, gon a lifu e seng faroxo fefexaxaas i taa tingine, bo? ⁹ E layaan a tingine, i taa xel faxuvul a mu fesing sina e kuus, ‘Faamamaas xuvul paga senaso ne fo tingin xo a faat aava malit.’ ¹⁰ E malaan sena faamamaasan sina tefin aanabe’, ne xuus nami o a mu angelo sina Piran ri fuuna faamamaas faagut layaan a saxa mataa saat a puk tapin nane xa xasena vilaana saat sina.”

A Ferawaian Paap Pana Lak Tomexaan Aava Malit

¹¹ Na Yesus a kuus saa fulaa pana, “Saxa mataa toxan a ro lak tomexaan taragua. ¹² A lak ti lumui a xuus na Tamana ‘Fepatoxan a maana mo siim xe simaame rofetinan.’ Lavaxa, na Tamana xo a fepatoxane.

¹³ “A lak ti lumui xo a faxuvul a maana mo sina e fe paan xe la bina lasuun. Layaan i taxa waan pe la bina lasuun aave a fataxapin a faat sina pana maraanaana maana vilaana saat. ¹⁴ Layaan a faat sina fetaxapus, a song molava a savat la bina aave e nane xo lagai. ¹⁵ Nane paan e fesavat sina saxa mataa e fine pana saxa faisok xolai. A mataa aave a tavaie pana faisok xena fafangan a tagaan vio sina. ¹⁶ Layaan nane taxa fafangan a mu vio pana vapak ina ‘biin’ nane lagai fasaat xo e vubuk rao

i taa fangan xuvul pana mu vio. Taasaxa pi ta mataa a tavaie pan' ta fanganan.

¹⁷ “E voxo a nai xo e a lamonan roxo savat fulaa sina e nane lamon malaan, ‘A maana mu sisiak si Tamaang ri toxan a fanganan xaves taasaxa nenia, ne taxa maat pana lagaian. ¹⁸ Naak a roxo ne taa tamasiak naboxo e ne taa ulaa. Layaan ne falet ne taa fe savat si Tamaang e ne taa xuuse, “Tamaang, naboxo ne fo vil a saat la matana Piran e la mataam. ¹⁹ A pife roxo no taa xaliau pana lak siim. A roxo naak no taa xaliau mon pana saxa sisiak siim.”

²⁰ “Lavaxa, layaan i taxa filimaan lasuun lunai na Tamana fo xalume e a vilauna sei soxote e a muluxe. E nane fala xe sina e feyot fatateaxe e nguse.

²¹ “Na natuna xo a xuuse, ‘Tamaang, ne fo vil a saat la matana Piran e la mataam. E pife roxo fulaa no taa xaliau pana lak siim.’

²² “Taasaxa, na Tamana a xuus a mu sisiak sina, ‘Mi siakmaan a saxa ligilot siak e mi siakmaan a saxa maaxui e maa timine la mana. Mi timin a xiut la kolumana. ²³ E mi paan e mi siak a saxa lak bulmakau palak e mi punuxe setaara taa fangan e taara taa faamamaas. ²⁴ Senaso a lak siak fo maat taasaxa nabe' fo to fa'ulaa, a malit e naboxo fo savat fa'ulaa.’ E ri vil a fenamo molava.

²⁵ “Taasaxa, lak tuaan va taxa waan la uma. Layaan nane maa savat faasilak la lifu, a langai a rabuna ri taxa faamamaas e ri taxa merao. ²⁶ E nane xel a saxa sisiak si Tamana e fine, ‘A rabuna aapave ri taxa sou?’ ²⁷ E a sisiak aave a xuuse, ‘Na tiam xo fo ulaa e na Tamaam a punuk a saxa

fomirak bulmakau senaso a lak aave sina fo ulaa faroxo.'

²⁸ "A lak tuaan xo a marala e a vilauna kasal e a bai laak xe lana lifu. E na Tamana xo savatmaan xe lamalei e maa nung faagutane o i taa laak xena faamamaas xuvul pari. ²⁹ Taasaxa, a sui a ferawaian si Tamana e xuuse, 'A mariaas xaves ne tao a maana faisok siim nabe' malaan sena saxa sisiak palau. Ne pife ket sui ta saxa vapaling siim taasaxa no pi vupunuk ta saxa fomirak meme talo ne taa faamamaas xuvul pana saxano fesing siak, piau paaliu. ³⁰ Taasaxa, layaan a lak siim aava tapin palou a maana mo siim xe sina lutefin pana vilaana saat, a ulaamaan fulaa, nano, no muluxe e no punuk a saxa bulmakau xana.'

³¹ "E na Tamana a xuuse, 'Natuk, vulai, vulai taare taxa waan faxuvul. A maana mo xapiak siak ve xanum. ³² Taasaxa, no taa faamamaas. A vilauma i taa roxo vulai. Na tiam aanabe' va fo maat taasaxa naboxo a to fa'ulaa; fo malit taasaxa naboxo a savat fa'ulaa."

16

A Ferawaian Paap Pana Mataa Sisiak Aava Faigot Pana Toyan Sina

¹ Na Yesus a xuus a maana mu fefeng sina, "A toxtan a saxa mataa piran e a rabuna ri maa xuuse o a mataa aava fuuna faisok pana faxatangaana maana mo sina, a pife faisok faroxo. Nane fuuna tapin palou a maana mo. ² E voxo nane a xel a mataa aave e fine, 'A maana ferawaian ne fo langaie pama ve so? Xuus famatavasau pana

faisok siim senaso no pife fexaxaas sena faisok fulaa la lifu siak.'

³ "A mataa faisok aave a ilisai, 'Naboxo ne taa vil a so? A mataa siak naboxo i taa fataxapinau sena faisok siak. Ne pi ta gutan xena kaaf vaa'ul, e ne mangil sena fenung vulai. ⁴ Aa! Ne texaas sena so ta mo ne taa vile talo a rabuna ri taa kas a lifu siri xe siak layaan ne pi ta faisok fulaa.'

⁵ "E nane xel faxuvul a mu rabuna aava ri siak palou a mo sina mataa tafuna. E nane fin a saxa, 'No siak palou a mo talavisan sina paamua siak?'

⁶ "A mataa aave suie, 'A vaan sangafilu saxa pana pama ina wel'.

"E a mataa faisok a xuuse, 'Nai, fataapus, e no xule. Xalei a vaan pisiktul mon.'

⁷ "E a fin a xasafuna, 'No siak palou a mo talavisan sina paamua siak?'

"E nane suie, 'A bi titifai sangafilu sangafilu pana kam ina 'wiit'.'

"E a xuuse, 'Fataapus, no xalei a sangafilu pisiktul mon.'

⁸ "A mataa piran aave a ferawai faroxo sena mataa faisok sina aava bit senaso a faigotan a maana mo xenataagulan sina. A mu rabuna aava ri sangas lana mu salan ti la xavala ri fuuna faigotan a maana mo xena toyan siri. Taasaxa mu rabuna aava ri sangas lana malang, ri pife malaan seri. ⁹ Ne xuus nano, lamon pana toyan siim xe vulai. Nabe' la xavala, tapin a faat e maana mo siim xena xavang a mu rabuna talo ri taa fesing siim e layaan a mu faat aave ri taxapus, a mu rabuna aave ri taa faamamaas pana xalumaan nano la xunavata.

¹⁰ “Nase! fexaxaas sena faxatang faroxoi a mo modak a fexaxaas sena faxatang a mo molava vaxa. E nase! a faisok bit pana faat modak taa vil malaane vaxa pana faat molava. ¹¹ Tamo no pife faxatang faroxoi a maana fafanaian ti la xavala, nase! taa tavai nano pana fafanaian tuuna sina Piran? ¹² E tamo no pife faxatang faroxoi a mo sina xasafuna, nase! taa tavai nano pana maana mo xaanum?”

¹³ “Pi ta mataa faisok a fexaxaas sena faisok lapaana ro piran taragua, piau. I taa baian a saxa e vubuxan xasingit a saxa o i taa suai sena saxa e lamon fasaat sena saxa. No pife fexaxaas sena faisok lapaana Piran e lamon soxot a faat sait.”

¹⁴ A mu Ferasi aava ri vubuxan xasingit a faat, ri langaie e ri suaxan a ferawaian sina. ¹⁵ E nane xuus nari, “Nami, mi kuusan famatavas a maana vilaana simi la matana mu rabuna, taasaxa Piran a texaas sena vubuxanan simi. A maana mo aava rabuna ri vubuxan temasaatane, a Piran a baiane.

A Fepitaian Fulaa

¹⁶ “A mu vuputkai e maana ferawaian sina rabuna ina kuus fatuxai fo kuusan fasavatan fefexaxaas a yaan na Jon a savat. Naboxo, lamina yaan si Jon, a Lagasai Roxo ina fatataganan sina Piran i taxa kuusan fasavatan. E a maana rabuna xaves ri taxa vubuk paaliu o ri taa laak xe lana.

¹⁷ A fexaxaas o a xunavata e xavala re taa malit taasaxa piau ta xavil modak ina xakalayan ina vuputkai i taa malit.

¹⁸ “E nase! ta mataa a ta'ulan a tefin sina xena tamai sina xasa tefin i taxa laxao a vuputkai ina tamaian e a mataa aava tamai sina saxa tefin

aava lavana ta'ulane, i taxa laxao a vuputkai ina tamaian sait.

A Mataa Piran Nare Lasarus

¹⁹ “A toxan a saxa mataa piran aava fuuna falak a maana marapi raf aava roxo e fuuna ngan a maana buk fanganan roxo sang mon.* ²⁰ E faasilak la matana lifu sina a saxa mataa valagof taxa mati, isina na Lasarus. Nane fuuna lamon pana piak a maana xavil ina fanganan aava poxo lapi lapaana ivin sina mataa piran aave e a viis la tana ri xaves. ²¹ E maana piu ri fuuna filimaan e ri maarimit a maana viis sina pana xalemari.

²² “Lumui a mataa valagof a maat e a mu angelo ri yaas falaxe xe laa'ui e ri faneie xuvul pa Abraham. E a mataa piran vaxa a maat e ri xaafane. ²³ E nane xo a waan la bina ina fata aava raam vulai e a toxan a maasaxan vulai. Nane kaalum laak xe laa'ui e xalum na Abraham nare Lasarus re taxa waan lasuun temasaat. ²⁴ A mataa piran xo a kel e kuus, ‘Tamaang Abraham, muluxau e feng na Lasarus i sivimaan xena timin a vipirigum ina mana lana raarum e maa fapi-raus famodak a xalemaak. Ne nasam penganau lana fata aanabe!’

²⁵ “Taasaxa na Abraham a kuus, ‘Natuk, naboxo lamon fa'uli a mo aanabe': lumua lana toyan siim, no siak a maana mo roxo e na Lasarus a siak a maana mo mosaat. Taasaxa naboxo, lana bina aanabe' nane xo a famaluluman e nano, no toxan a maasaxan. ²⁶ E saxa mo vaxa, la palou itaara a Piran a timin a saxa mamata talo rabuna

* **16:19:** A mamareiai ina marapi raf a molava paaliu e mu piran mon ri fuuna mawas pana marapi malaan.

simaam ri pife fexaxaas sena falet xe move e a rabuna simi vaxa ri pife fexaxaas sena filimaan xe nabe!.'

²⁷ "E a mataa piran a kuus, 'Ka Tamaang Abraham, ne fin nano o no taa feng na Lasarus i paan xe la lifu si tamaang. ²⁸ Ne toxan a mu tiak pama e na Lasarus taa lisan a ferawaian tateak xe siri ulaa nari sait ri tamaa filimaan xe la bina ina maasaxan lava aanabe!.'

²⁹ "Taasaxa na Abraham a kuus, 'Ri toxan a ferawaian aava na Moses e mu rabuna ina kuus fatuxai ri fo kuusane e ri taa langaie.'

³⁰ "E a mataa piran a kuus, 'Piau, Tamaang Abraham, a pife fexaxaas, taasaxa tamo saxa mataa aava fo maat e a to fa'ulaa ti lana mamaat i taa falet xe siri voxo ri taa puk a xunus iri.'

³¹ "Na Abraham a xuuse, 'Tamo ri pife langai sena ferawaian si Moses e sena rabuna ina kuus fatuxai, lavaxa naapalaan tamo saxa mataa i taa to fa'ulaa ti la mamaat ri taa pife namkai sena.'

17

A Maana Vilaana Ina Faasaalan Ri Taa Waan

¹ Na Yesus a kuus xe sina mu fefeng sina, "A maana mo xaves xena fafaasaal a mu rabuna ri taa savat, taasaxa muluk a mataa aava fasavate.

² A mataa aave i taa mimilisaat temasaat tamo i taa vil fafaasaal a saxa lak modak. A mo roxo ri taa xiute pana faat matafan e tapine la laman.

³ Faxatang faroxoi nano xa.

"Tamo na tiam a faasaal, barase e tamo a puk tapin nane xa xasena vilaana saat sina, lamon tapine. ⁴ Tamo, lana yaan saxa, i taa bilai fasaat fapisiguak xe siim e i taa ulaa fapisiguak xe siim

e kuus, ‘Ne muluk a vilaana saat siak.’ Lavaxa, no lamon tapine.”

⁵ A mu yaamut ri kuus xe sina Memai, “Memai, falavai a namkaian simaam.”

⁶ Nane sui nari, “Tamo a namkaian simi a molava malaan sena fomirak kam ina mastaat, a fexaxaas mi taa kuus xe sina wai aanabe!, ‘Put tapin nano xa e no fe boak la laman’ e i taa langai nano.

A Faisok Sina Mu Rabuna Sisiak

⁷ “Lalamon faagut! Saxa mataa a toxan a mataa faisok aava fuuna faisok la uma o faxatang a mu sipsip sina. Layaan a mataa faisok aave i taa savat, no lamon o a mataa tafuna taa ferawai xe sina malaan, ‘Filimaan, nai e no fangan.’ Piau! ⁸ I taa ferawai malaan, ‘Faigotan a fanganan xaanak, tamasiak e no lisanmaan a fanganan xe siak e lamina bak no taa fangan e num.’ ⁹ Naak i taa kuus faasiroxo xe sina mataa faisok sina senaso a vil a faisok sina? Piau! ¹⁰ E layaan mi fataxapin a maana faisok aava ri xuus nami pana vesanaana, mi taa kuus, ‘Maam pife mu rabuna faisok roxo temasaat senaso maam fo vil a faisok simaam mon e piau ta mo fulaa.”

A Mataa Sangafilu Pana Tapak Ri Savat Roxo Fulaa

¹¹ Lana sangasan sina xe Jerusalem, na Yesus a falet la itina fafalas la palou i Sameria e Galili. ¹² Layaan i taxa laak la saxa bina, a mu rabuna tomexaan sangafilu a tari tapak, ri maa fesuaiane. Ri tigma lasuun famodak ¹³ e ri taxa xukulai faagut, “Yesus, Memai, muluk nemaam!”

¹⁴ Layaan nane xalum nari, a kuus, “Falet, faxalum a mu priis pana tami.” E lana faletan siri, a tari feroxo.

¹⁵ Saxa la palou iri, layaan a xalum a roxoian sina, a ulaa e maa kuus fati a isina Piran pana ling molava. ¹⁶ A tapiit turung la ka Yesus e kuus faasiroxo xe sina e nane ve a mataa ti Sameria.

¹⁷ Na Yesus a fia, “Ne lamon o a mataa sangafilu ve tari tapak e ri fo roxo. A xasanofuna ri paan xe faa? ¹⁸ A saxa mon a ulaa xena kuus fati a isina Piran e nane ve a mataa topen, bo?” ¹⁹ E a xuuse, “No falet, a namkaian siim fo vil faroxoi nano.”

A Filimaanana Sina Fatataganana Sina Piran

Mt 24:37-39

²⁰ Saxa yaan a mu Ferasi ri fine pana fatataganana sina Piran taa savat laso, e na Yesus a sui nari, “A fatataganana sina Piran i taa pife savat la matavas. I taa pi ta fakalimaanana talo a rabuna ri taa xalume ²¹ senaso a fatataganana sina Piran taxa waan la xunus imi. Pi ta rabuna ri taa kuus o ‘I taxa waan nabe!’ o ‘I taxa waan pave.’”

²² E mui a xuus a mu fefeng sina, “A yaan taa savat layaan mi taa vubuk xalum a filimaanana sina Natuna Mataa taasaxa mi taa pife xalume.

²³ A rabuna taa xuus nami, ‘I taxa waan pave!’ o ‘I taxa waan nabe!’ Muta fala xolai xena xalum nari. ²⁴ A filimaanana sina Natuna Mataa i taa savat malaan sena yaamit. I taa rarapak e famalang a xunavata xapiak, ti paa xe kol.

²⁵ Taasaxa paamua, i taa maasak faagut lapaana maana mo xaves e a mu rabuna ti tanin ri taa tisuie.

²⁶ “A mu yaan sina Natuna Mataa ri malaan sena yaan si Noye'. ²⁷ A mu rabuna lana yaan aave ri pife tamasiak: ri fangan, num e ri tamai. Ri taxa lo fetamai fefexaxaas a yaan na Noye' laak xe lana xaati aava malaan sena lifu. La yaan aave a ulim molava piis a savat e faxarak xapin nari xapiak aava ri taxa waan lamalei.

²⁸ “Lana mu yaan si Lot a malaan vaxa. A mu rabuna ri taxa fangan e num, mamareiai e faasot, kaapis e vavesai. ²⁹ Taasaxa lana yaan na Lot a ta'ulan na Sodom, a fata e salfa* re poxo sivi ti laa'ui malaan sena raafui e kawaasan xapin nari xapiak.

³⁰ “E a mu rabuna ti tanin vaxa ri taa pife tamasiak la yaan a Natuna Mataa taa savat la matavas. ³¹ Lana yaan aave a mataa aava taxa waan laa'ui la putuna lifu sina, i taa pife sivi e laak xe la lifu xena siak faxuvul a maana mo sina. E a mataa aava taxa faisok la uma vaxa i taa pife ulaa xe la bina xena siak faxuvul a maana mo sina. ³² Lamon fa'uli a tefin si Lot. ³³ Nase' ta mataa a vubuk tao fatateak a toyan sina nabe' la xavala, i taa pi ta toyan vulai xe vulai. E nase' ta mataa i taa lamon fepalauan a toyan sina nabe' i taa siak a toyan vulai xe vulai. ³⁴ Ne xuus nami o la vung aave layaan ro mataa taxa matef la ivin saxa; saxa i taa malit e saxa i taa waan. ³⁵ A ro tefin aava re taxa mimit a mu kam; saxa i taa malit e saxa i taa waan.” ³⁶ [A rovaat aava re taxa faisok la uma; saxa i taa malit e saxa i taa waan.]

³⁷ E ri fine, “I taa savat faa, Memai?”

* **17:29:** Salfa a mo malaan sena vebit aava mafiu e nuk a tana rabuna.

E nane sui nari, “Laso ta bina aava toxan a mamaat a mu kor ri taa faxuvul lana.”

18

A Ferawaian Paap Pana Saxa Tefin Nakmaal Nare Na Mataa Ina Tiisan

¹ E mui na Yesus a ferawai paap xena fapiti nari talo ri taa fenung vulai e ri taa pife taxapus.

² Nane kuus, “La saxa bina a toxan a mataa ina tiisan aava pife mataut sena Piran e pife lamon faroxo sena mu rabuna. ³ E lana bina aave toxan a tefin nakmaal aava taxa lo savat xena fenung xe sina malaan, ‘Tiis faroxoiau xasena mu xaiyaas siak.’

⁴ “Pana maana yaan xaves nane pi lalangai sina tefin aave. Taasaxa nane mamaxus pana fenunggan sina e a ilisai, ‘Naapalaan ne pife mataut sena Piran e ne pife lamon faroxo sena mu rabuna ⁵ ne taa xavang a tefin nakmaal aanabe' pana tiisan roxo talo i taa pife fadoraxau.”

⁶ E a Memai a kuus, “Lalamon pana ferawaian sina mataa saat ina tiisan. ⁷ A Piran i taa xavang tuunei a mu rabuna sina layaan ri taangiis e fenung xe sina la maana yaan e vung sait, bo? I taa pife waan, waan, waan, xena xavangaan nari, bo? ⁸ Ne xuus nami o a Piran i taa tavai fatapusan nari pana xakaavangan sina. Taasaxa layaan a Natuna Mataa i taa savat fulaa naak i taa tingin a maana rabuna xaves aava ri taxa namkai o piau, bo?”

A Ferawaian Paap Pana Saxa Ferasi Nare Na Mataa Ina Siak Taakis

⁹ Na Yesus a ferawai paap malaanabe' xe sina saxano rabuna aava ri lamon o a faisok siri a xaradak e ri xalum fasivi a xasano rabuna ¹⁰ e a kuus, "A rovaat tomexaan re laak xe lana tang lifu lotu xena fenung xe sina Piran. A saxa mataa ve a Ferasi e a xasafuna ve a mataa ina siak taakis. ¹¹ A Ferasi aave a ti fenung pana xa malaan, 'Piran ne kuus faasiroxo xe siim senaso nenia, ne pife malaan sena xasanofuna aava ri fenau o ri tamai xolai o ri vivil a saat e vaxa ne pife malaan sena mataa ina siak taakis aamove. ¹² Nenia, ne fuuna falfaal a yaan taragua ti lana yaan pisiguak e ne tatavai xe siim pana fasangafiluaana maana mo xapiak aava ne siaxe.'

¹³ "Taasaxa mataa ina siak taakis a tigina lasuun fadak. Nane tigina pana mangilan e pife kaalum xe laa'ui la xunavata. Nane sip a famarena e a kuus, 'Piran muluxau, ne mataa saat.'

¹⁴ "Lavaxa, ne xuus nami o a mataa aanabe' ina siak taakis, nane sang mon a ta'ulan a lifu lotu pana luaian la xunus ina. Senaso nane aava lamon falavai nane xa, a Piran i taa lamon fasivie e nane aava lamon fasivi nane xa, a Piran i taa fatiginei fataxe."

*Na Yesus Xuvul Pana Mu Rafulak Modak
Mt 19:13-15; Mk 10:13-16*

¹⁵ Saxano rabuna ri taxa lisan a mu rafulak siri xe si Yesus talo i taa tao nari. Layaan a mu fefeng sina ri xalume, ri baras nari. ¹⁶ Taasaxa na Yesus a xel a mu rafulak xe sina e a kuus, "Turoxoian a mu rafulak xena filimaan xe siak e muta ti votan nari senaso a fatataganan sina Piran ve siri. ¹⁷ Ne kuus tuuna, nase' ta mataa a pife namkai malaan

sena lak dak, i taa pife waan lana fatataganan sina Piran.”

A Mataa Piran A Vubuxan A Toyan Xe Vulai

Mt 19:16-29; Mk 10:17-30

¹⁸ A saxa matalava a fine, “Mataa roxo ina fepitaa ne taa vil a so xena siak a toyan xe vulai?”

¹⁹ Na Yesus a suie, “Xenaso no xaliau pana mataa roxo? Pi ta mataa roxo, a Piran sang mon a roxo. ²⁰ No texaas sena mu vuputkai: muta femilungai pana vilaana ina tamaian, muta punuk mataa, muta fenau, muta kuus xakaavang bit e suai faagut se ninaam nare tamaam.”

²¹ E a matalava aave a kuus, “Nenia, ne fo vil malaan maane ti lana modaxan siak.”

²² Layaan na Yesus a langaie, a suie, “Saxa vilaana a malit lunai. Faasot pana maana mo xapiak siim e tavai a mu valagof pana faat ina e nano, no taa toyan a fafanaian xaves paaliu la xunavata. E mui, maa usiau.”

²³ Layaan a mataa aave a langaie, nane kanam-saat senaso nane ve a mataa piran pana fafanaian xaves paaliu. ²⁴ Na Yesus a kaalum xe sina e a kuus, “A mo lagaf paaliu layaan a mataa piran a vubuk waan lana fatataganan sina Piran Tuuna. ²⁵ A tuuna, a ‘kaamel’ aava tiir molava sena ‘hos’, a fexaxaas sena laak xe lana valof ina niil paamuina mataa piran i taa laak xe lana fatataganan sina Piran Tuuna.”

²⁶ Nari aava ri langaie ri fine, “Nase! a fexaxaas sena fakaxupan?”

²⁷ E na Yesus a sui nari, “A so ta mo a matatuuna a pife fexaxaas sena vile a Piran a fexaxaas sena vile.”

²⁸ Na Pita a xuuse, “Maam fo ta'ulan a maana mo simaam xena usiaan nano.”

²⁹ E na Yesus a kuus xe siri, “Ne kuus tuuna, nase! ta mataa a ta'ulan a lifu o tefin o mu tina o mu vasaana o mu rafulak sina xena vil a faisok sina Piran ³⁰ i taa siak a maana mo xaves naboxo lana yaan aanabe! e mui vaxa lana toyan vulai xe vulai.”

*Na Yesus A Ferawai Fulaa Pana Maatan Sina
Mt 20:17-19; Mk 10:32-34*

³¹ Na Yesus a xel patak a mu yaamut sangafilu saxa pana taragua sina e a xuus nari, “Taara taa laak xe Jerusalem e a maana mo aava mu rabuna ina kuus fatuxai fo kala pana sena Natuna Mataa, ri taa savat la matavas. ³² A mu rabuna aava ri pife Juda ri taa tao fatateaxe e ri taa sarak sena; ri taa kuusan pengane; ri taa xanuse; ri taa inise e ri taa punuxe. ³³ E la fatalatulaana yaan i taa to fa'ulaa.”

³⁴ A mu fefeng aave ri pife masam pana ferawai-an aanabe! senaso a malasuf ina a funan xaseri e a lamonan siri a sotuk.

Na Yesus A Vil Faroxoi A Mataa Piif La Salan Xe Jeriko

Mt 20:29-34; Mk 10:46-52

³⁵ Layaan na Yesus taxa savatmaan pe Jeriko, a saxa mataa matana piif taxa nai la xasing ina salan. E i taxa fenung faat o xasano mo. ³⁶ Layaan nane langai a ling ina malila aava ri taxa sangas et, nane fia i ri taxa so. ³⁷ E ri xuuse, “Na Yesus ti Nasaret i taxa filimaan.”

³⁸ E nane xukulai, “Yesus, Lak si Devit, muluxau.”

³⁹ Nari aava ri sangas paamuin a malila, ri barase e ri xuuse o i taa nai kasam. Taasaxa nane xukulai faagut maan, “Lak si Devit, muluxau.”

⁴⁰ Na Yesus a tigina e a xuus faagutan a rabuna o ri taa lisanmaane. Layaan a maa savat faasilak la tana, na Yesus a fine, ⁴¹ “No vubuk rao ne taa vil a so xaanum?”

E nane suie, “Memai, ne buk kaalum.”

⁴² Na Yesus a xuuse, “Monabe' mon kaalum. A namkaian siim fo vil faroxoi nano.” ⁴³ Fataapus nane fexaxaas sena kaalum e a usi na Yesus e i taxa lo kuus fati a isina Piran. Layaan a mu rabuna ri xalume, nari vaxa ri kuus fati a isina Piran sait.

19

Na Sekias A Namkai Se Yesus

¹ Na Yesus a laak la bina Jeriko e i taxa falet vuak lana. ² Saxa mataa piran aava paamua ina mu rabuna ina siak taakis, i taxa waan pave, isina na Sekias. ³ Nane buk xalum na Yesus taasaxa nane ve a mataa xaxaalif e pife fexaxaas sena xalume sena malila. ⁴ Nane texaas sena salan aava na Yesus i taa sangas et lana e voxo nane fala paamu e fe fani a wai sikamo xena xalumaana.

⁵ Layaan na Yesus a savatmaan lapaana wai aave a kaalum xe laa'ui e a kuus xe sina, “Sekias, sivimaan monabe' mon. Ne taa waan xuvul pama tanin.” ⁶ Nane sivimaan fataapus e a kas a lifu sina xe si Yesus pana faamamaasan.

⁷ A mu rabuna xapiak ri xalum a vilaana si Yesus e ri ferawai lilimugai, “Nane fo laak xe lana lifu sina saxa ‘mataa fafasaal’.”

⁸ Taasaxa na Sekias a tigma e a ferawai xe sina Memai, “Kaalum Memai, monabe' mon ne taa tavai a mu valagof pana xavil ina maana mo siak. E tamo ne fo suaxan a mataa e ne siak a maana mo sina, ne taa lisan fa'uli fatalafaatan a mo aave.”

⁹ Na Yesus a xuuse, “Tanin, a mu rabuna lana lifu aanabe' ri fo fakaxupan senaso a mataa aanabe' vaxa a lak si Abraham. ¹⁰ A Natuna Mataa maa savat nabe' xena sengaana mu rabuna aava ri fo milung xena fakaxup nari.”

A Ferawaian Paap Pana Faat Sangafilu

Mt 25:14-30

¹¹ Na Yesus taxa savat faasilak xo la bina Jerusalem e a mu rabuna ri lamon o a fatataganan sina Piran i taa savat monabe' mon. E voxo layaan a malila ri taxa langai faagut lunai na Yesus a ferawai paap xe siri. ¹² Nane kuus, “A saxa mataa piran a falet lasuun xe la xasa bina talo i taa siak a ngavuk ina paamua king. E mui i taa ulaamaan. ¹³ Paamuina paanan sina nane xel faxuvul a mu sisiak sangafilu sina e tavai nari saxa saxa pana K1000 e a xuus nari o ri taa faisok pana e falavaie fefexaxaas a yaan i taa ulaa.

¹⁴ “Taasaxa mu rabuna la fatataganan sina ri baiane e ri feng a mu matalava siri o ri taa usie xe la bina lasuun xena kuus o ri baian nane i taa paamuian nari.

¹⁵ “Taasaxa mataa piran aave a fa'isinin pana paamua king siri e a ulaa xe la bina sina. Layaan nane savat, a xel faxuvul a mu sisiak sina xena texaas o ri fo faisok malaafaa pana mu faat sina.

16 Saxa maa xuuse, ‘Matalava, no tavaiau pana K1000 e naboxo ne fo siak a K10,000 xaanum.’

17 “E a mataa piran aave a xuuse, ‘A faisok roxo paaliu! Nano, no sisiak roxo. No fo faxatang faroxoi a valafaat siak e voxo ne texaas o ne fexaxaas sena tavai tuunei nano pana faisok lava ina paamuian a bina sangafilu.’

18 “A fataraguiaana sisiak maa savat e a xuuse, ‘Matalava, pana K1000 siim ne fo fasavat a K5000 xaanum.’

19 “E a mataa piran aave a kuus, ‘Lavaxa nano, no taa paamuian a bina pama.’

20 “E a xasa sisiak maa savat sina e a kuus, ‘Matalava, ne fo tao fatateak a K1000 siim. Ne fune lana marapi. ²¹Ne mataut sema senaso nano ve no mataa tateak. No siak tapin a mo aava pife siim e no siak faxuvul a mo no pife xapise.’

22 “A mataa piran sina a suie, ‘Ne taa tiis nano pana ferawaian siim! Nano, no sisiak saat. No texaas o ne mataa tateak, bo? Ne fuuna siak tapin a maana mo aava pife siak e ne fuuna siak faxuvul a maana mo ne pife xapise, bo? ²³Xenaso no pife fawaan a faat siak lana lifu ina faat talo layaan ne ulaamaan ne taa siaxe pana mamareiai ina?’

24 “E nane ferawai xe siri aava ri taxa tigina faasilak, ‘Siak tapin a K1000 sina e tavai a sisiak aava toxan a K10,000 pana.’

25 “E nari, ri kuus, ‘Taasaxa Matalava, a sisiak aave xo fo toxan a K10,000.’

26 “E a mataa piran a kuus, ‘Ne xuus nami o nase! ta mataa a toxan a mo i taa siak a xasano mo fulaa. Taasaxa, nane aava piau ta mo, a

mo modak aava nane toxane, i taa siak tapinan xasena. ²⁷ E naboxo, a mu xaiyaas siak aava ri bai o nenia, ne taa paamuian nari, lisanmaan nari e punuk nari la mataak.”

A Mu Rabuna Ri Faamamaas Pana Laaxan Si Yesus Xe Jerusalem

Mt 21:1-9; Mk 11:1-10; Jn 12:12-15

²⁸ Layaan na Yesus fo kuus xapiak malaan nane sangas laak paamua xe la bina Jerusalem.

²⁹ Layaan i taxa savatmaan xe la ro bina, Betfas nare Betani aava re waan la put modak ri xalie pana Put Olif, nane feng a ro fefeng sina e a kuus xe sire, ³⁰ “Falet fatak xe la bina aapave e layaan me laak lana me taa tingin a saxa ‘donki’ aava piau ta mataa fo nai xuluna. Muluse e lisanmaane xe nabe! ³¹ Tamo ta mataa i taa fin name, ‘Xenaso me taxa mulus tapine?’ Me taa xuuse, ‘A Memai a vubuxane.”

³² Nare aava nane fo feng nare, re tingin a maana mo malaan sena kuusan sina. ³³ E layaan re taxa mulus a natuna ‘donki’, a mu mataa tafuna ‘donki’ aave ri fin nare, ‘Xenaso me taxa mulus a ‘donki’?’

³⁴ E re suie, ‘A Memai a vubuxane.’

³⁵ Re ulaamaan pana xe si Yesus e re xafut a mina natuna ‘donki’ pana marapi ina xakaafutan sire e re fanei na Yesus xuluna. ³⁶ Layaan i taxa falet, a mu rabuna ri sului a marapi siri la salan.

³⁷ Layaan nane maa savat faasilak la salan aava sivi xe la Put Olif, a malila ina mu fefeng sina ri tangpat pana kuus fati a isina Piran. Ri xukulai faagut pana faamamaasan sena maana mo fa'ipul ri fo xalume. ³⁸ Ri kuus,

“A Piran King aava savat lapaana isi Memai, a naian sina i taa roxo paaliu.” *Yng 118:26*

“A luaian taxa waan la xunavata e a suaian molava piis xe sina Piran aava waan la xunavata.”

³⁹ Saxano Ferasi la palou ina malila ri xuus na Yesus, “Mataa ina Fepitaa, baras a mu fefeng siim.”

⁴⁰ Taasaxa na Yesus a sui nari, “Ne xuus nami o tamo nari, ri taa kasam a mu faat la xavala ri taa xukulai pana faamamaasan.”

Na Yesus A Muluk Na Jerusalem

⁴¹ Nane taxa sivi xe pe Jerusalem e layaan a xalume, nane tangiis soxote ⁴² e a kuus, “Monabe! mon a luaian xe vulai fo savat la taam. Taasaxa nano, no pife texaas sena. No tisuie e naboxo fo liu nano. ⁴³ Lana yaan xe mui a mu xaiyaas siim ri taa xaf faxuvul a xavala la tana vaabat siim. E ri taa fakaliuan nano e ri taa tivotan a xakaavangan sina xasano rabuna xasema. ⁴⁴ Ri taa kawaasan nano e a mu rabuna aava ri taxa waan lana vaabat siim. Piau ta faat i taa waan xuluna xasa faat senaso no ngalngolan a yaan layaan a Piran a savat xena fakaxup nano.”

Na Yesus A Falet Xe La Tang Lifu Lotu

Mt 21:12-16; Mk 11:15-18; Jn 2:13-16

⁴⁵ E mui nane laak la tang lifu lotu e fe xup tapin a mu rabuna ina faasot lana. ⁴⁶ E a kuus, “Lana Xakalayan Taap a kuus, ‘A lifu siak ve a lifu ina fenungan.’ *Ais 56:7*

taasaxa ‘sena vilaana simi ri xalie pana nobina ina fufunai sina mu rabuna fafenau.’ *Jer 7:11*

⁴⁷ A maana yaan xapiak nane taxa fepitaa lana lifu lotu aave. Taasaxa mu paamua priis, mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai e mu matalava, ri taxa lo seng ta salan xena punuxaana.
⁴⁸ Taasaxa ri pife fexaxaas sena vile senaso a mu rabuna ri buk langai vulan a ferawaian sina.

20

Ri Fiai O A Tateaxan I Yesus A Savat Ti Faa Mt 21:23-27; Mk 11:27-33

¹ Saxa yaan pe la lifu lotu, layaan na Yesus i taxa fapiti a mu rabuna e kuusan famatavas a Lagasai Roxo, a mu paamua priis e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai xuvul pana mu matalava, ri maa savat sina ² e ri xuuse, “Xuus tuunei nemaam, lapaana tateaxan ise¹ no taxa vil a maana mo aanabe!? Nase¹ tuuna a tavai nano pana tateaxan aanabe!?”

³ Nane sui nari, “Nenia vaxa, ne buk fin nami pana saxa mo. Xuusau, ⁴ a fasufan si Jon a savat ti laa'ui la xunavata o sina matatuuna?”

⁵ Ri feferawai la palou iri e ri kuus, “Tamo taara taa kuus o a savat ti laa'ui la xunavata, i taa fin netaara, ‘Xenaso mi pife namkai sena?’ ⁶ Taasaxa tamo taara taa kuus o ‘sina matatuuna’ a mu rabuna ri tamaa soxoi netaara pana faat senaso ri namkai se Jon va mataa ina kuus fatuxai.”

⁷ E voxo ri suie, “Maam pife texaas o a savat ti faa.”

⁸ E na Yesus a kuus, “E nenia vaxa ne taa pife xuus nami o ne taxa vil a maana mo aanabe¹ lapaana tateaxan ise¹.”

A Ferawaian Paap Pana Mu Rabuna Faisok Ina Uma Wain

Mt 21:33-46; Mk 12:1-12

⁹ Na Yesus a xuus a mu rabuna pana ferawaian paap aanabe': "Saxa mataa a xapis a uma wain sina e a turoxoian a xasano rabuna xena faxatange. E nane fe paan xe lasuun la saxa bina e fe waan pana mariaas xaves. ¹⁰ La yaan ina siak faxuvul a mu xalana wain nane feng a saxa sisiak sina xe siri xena siaxaana saxano xalana wain xana. Taasaxa rabuna ina faxatangaana uma aave, ri sipe e ri feng tapin paloue. ¹¹ A mataa aave a feng a xasa sisiak sina fulaa e nane vaxa ri fesipe e ri vil famangile. E ri feng tapin paloue. ¹² A mataa aave a feng a fatalatulaana sisiak sina e ri sip faagutane e ri tapine.

¹³ "E a mataa tafuna uma aave a kuus, 'Ne taa vil a so? Aa! ne taa feng a lak tomexaan siak aava ne vubuxan xasingite. Naak ri taa suai sena.'

¹⁴ "Taasaxa layaan a mu rabuna ina faxatangaana uma ri xalume ri ferawai e ri kuus, 'A lak tomexaan aanabe' ve a lak tuuan. I taa siak a maana mo xapiak si tamana. Taara taa punuxe xena siaxaana maana mo aave.' ¹⁵ E voxo ri tapine xe lamalei e ri ngaapunuxe."

E na Yesus a fin nari, "A mataa tafuna uma aave i taa vil a so xe siri aava ri taxa faxatang a uma? ¹⁶ Ne xuus nami, a mataa tafuna uma aave i taa ngaapunuk nari e i taa tavai a xasano rabuna pana uma wain sina."

Taasaxa layaan a rabuna ri langaie, ri kuus, "Piau, i muta vil malaane!"

¹⁷ Na Yesus a kaalum fatak xe siri e a fiafai, “Lavaxa, lana Xakalayan Taap a so ta malasuf a waan lapaana ferawaian aanabe’:

“A faat aava mu rabuna ina vavesai ri baiane, a faat naang xo fo savat pelalava.” *Yng*

118:22

¹⁸ A mu rabuna sasaxayai aava ri poxo xuluna faat aave ri taa tugurum taasaxa nane aava faat aave a poxo xuluna, i taa tamimit.” ¹⁹ A mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai xuvul pana mu paamua priis, ri seng a salan xena pis fatapusan na Yesus senaso ri texaas o nane fo ferawai seri pana ferawaian paap aanabe’. Taasaxa ri matautan a mu rabuna.

Ri Fiafai Pana Maraanaana Taakis Si Sisaa
Mt 22:15-22; Mk 12:13-17

²⁰ Ri taxa waan bang a yaan fatak xena pisaan na Yesus e voxo ri feng a rabuna xena falet xe sina malaan sena rabuna roxo. Ri vubuk rao ri taa familung na Yesus pana ferawaian sina. Tamo nane taa vil malaane ri fexaxaas sena lisane xe sina paamua siri ti Rom talo i taa waan lapaana gutan sina. ²¹ E voxo ri fin na Yesus, “Mataa ina Fepitaa, maam texaas o no fuuna ferawai e fepitaa pana maana mo aava fatak e no fapiti fatak a rabuna pana salan tuuna sina Piran e no pife lamon o nase’ pana isin lava. ²² Xuus nemaam, a mo roxo taara taa maraan a taakis si Sisaa o piau?”

²³ Na Yesus fo texaas sena bitan siri e a kuus xe siri, ²⁴ “Faxalitau pana saxa faat. A xaxaalua xuvul pana xakalayan sise’ taxa waan xuluna?”

²⁵ Ri suie, “Si Sisaa.”

E nane xuus nari, “Lavaxa, tavai na Sisaa pana maana mo sina e tavai a Piran pana maana mo sina.”

²⁶ Ri pife fexaxaas sena familunge pana ferawaiian sina la matana rabuna. E ri ipul sena susuaa sina e ri fexanakut.

*A Fiaian Pana To Fa'ulaian Ti La Maatan
Mt 22:23-33; Mk 12:18-27*

²⁷ Saxano Sedusi ri maa savat si Yesus. (Nari, ri fuuna kuus o piau ta to fa'ulaian ti la maatan.) E ri kuus, ²⁸ “Mataa ina Fepitaa, na Moses fo xalei a vuputkai aanabe' xataara: tamo mataa a maat tapin a tefin e piau ta rafulak, a tina aava taxa to lunai, i taa tamai sina tefin aave e i taa fasavat a lak xa tina aava fo maat. ²⁹ Lavaxa, a toxan a fetinan pisiguak e saxa a tamai sina saxa tefin. Nane maat tapine pana piau ta lak. ³⁰ A fataraguaiana tina a tamai sina tefin aave e nane vaxa a maat pana piau ta lak. ³¹ A fatalatulaana tina vaxa a maat tapine e malaan seri pisiguak xapiak ri maat e ri piau ta lak. ³² E mui a tefin naang xo a maat. ³³ Lavaxa, lana yaan ina to fa'ulaian ti la maatan a tefin aave i taa naasase! tuuna? Nari pisiguak xapiak aave ri tamai sina.”

³⁴ Na Yesus a sui nari, “A mu rabuna ti tanin ri taxa tamai. ³⁵ Taasaxa nari aava Piran a lamon faroxo pari xena fatatoi fa'uli nari ti la maatan lana yaan i taa savat, ri taa pife tamai. ³⁶ Nari, ri malaan sena mu angelo senaso ri taa pife maat taasaxa ri mu rafulak sina Piran senaso ri fo to fa'ulaa ti la maatan. ³⁷ Na Moses a faxaalit famatavas pana to fa'ulaian ti la maatan. Lana xuuskuus ina latan i taxa raam, nane ferawai

pana Piran malaan: ‘Nane ve a Piran si Abraham, a Piran si Aisaak e a Piran si Yaakop.’ *Tln 3:6*

³⁸ Nane pife Piran sina mu mamaat, piau. Nane ve a Piran sina mu rabuna aava ri taxa to e la matana Piran a mu rabuna xapiak ri taxa to.”

³⁹ Saxano rabuna ina fepitaa pana vuputkai ri kuus, “A susuaa roxo, Mataa ina Fepitaa!” ⁴⁰ E pi ta saxa a fine pan! ta mo fulaa.

A Mataa Failai A Lak Sise!?

Mt 22:41-23:7; Mk 12:35-40

⁴¹ E na Yesus a kuus xe siri, “Malaafaa a rabuna ri kuus o a Mataa Failai a lak si Devit? ⁴² Senaso lana mu Yanganan, na Devit xa a kuus:

‘A Memai a kuus xe sina Memai siak,
“Nai su! la pamuaan siak ⁴³ fefexaas
a yaan ne timin a mu xaiyaas siim
lapaana kaam malaan sena vena vaa-
paas.” ’ *Yng*

110:1

⁴⁴ Na Devit a xalie pana ‘Memai’. Malaafaa nane a lak si Devit?”

⁴⁵ Layaan a mu rabuna taxa langai, na Yesus a xuus a mu yaamut sina, ⁴⁶ “Faxatang sena mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai. Ri fuuna famaas a tari pana marapi modus xena sangas xolai e ri vubuk o a mu rabuna ri taa suai seri. E vaxa ri buk nai la vepen lava lana lifu ina faxuvulan e lana mu fenamo. ⁴⁷ Ri pife lamon faroxo pana lutefin nakmaal e ri kawaasan a waanan siri e mui ri ti fenung faxaarus talo a rabuna ri taa xalum nari. A mu rabuna malaan, a Piran i taa fakasanam faagutan nari.”

21

A Tatavai Sina Saxa Tefin Nakmaal

Mk 12:41-44

¹ Layaan nane kaalum xolai, nane xalum a mu mataa piran aava ri taxa timin a tatavai siri lana mo ina tifaana maana tatavaian la lifu lotu. ² Nane xalum a saxa tefin nakmaal vaxa i taxa tatavai pana ro faat modak paaliu. ³ Na Yesus a kuus, “Ne xuus tuunei nami, a tefin nakmaal aanabe' a tatavai pana mo molava paaliu sena xasanofuna xapiak. ⁴ Senaso nari mu piran, ri tatavai pana xavil mon ti lana fafanaian siri. Taasaxa nane ve a tefin valagof e a tatavai pana maana mo xapiak sina.”

Na Yesus A Ferawai Pana Maana Mo I Taa Savat La Fataxapiak Ina Yaan

Mt 24; Mk 13; Mt 10:17-22

⁵ Saxano fefeng si Yesus ri taxa lo ferawai pana xakaaluman aava magaaf faroxo ina lifu lotu. A lifu aave ri famaus faroxoi paaliuane pana maana faat roxo e pana maana tatavaian roxo malaan sena 'gol'. ⁶ Taasaxa na Yesus a kuus, “A mo mi taxa xalume naboxo, saxa yaan i taa filimaan e mi taa pife xalum ta saxa faat ina i taa mati laa'ui xulun' ta xasa faat, nari xapiak ri taa tagalas xe lapia.”

⁷ E ri fine, “Mataa ina Fepitaa, laso ta yaan tuuna a maana mo aanabe' ri taa savat? E a so ta mo i taa fakalimaan a yaan layaan a maana mo aanabe' ri taa savat?”

⁸ E nane sui nari, “Faxatang faroxo ulaa ri tamaa bit nami. Senaso a maana rabuna xaves ri taa filimaan lapaana isaak e ri taa kuus o 'Nenia

ve ne Mataa Failai', e 'A yaan ina kawaasanan ve i taxa faasilak.' Ai, taasaxa muta usi nari. ⁹ E layaan mi taa langai pana maana fevisan, muta mataut. A maana mo aanabe' ri taa savat paamua taasaxa fataxapiak ina yaan i taa pife savat monabe' mon."

¹⁰⁻¹¹ E mui nane kuus xe siri, "A maana mu bina ri taa fevisan nari. Ri taa toxan a maana mara'ulia molava, a song molava e a maana buk giisan lava ri taa savat la maana mu bina. E ti laa'ui la xunavata a maana mo famataut e maana fakalimaan molava ri taa savat.

¹² "Paamuina yaan aave ri taa yot nami e ri taa vil pangan nami. Ri taa lisan nami xe lana mu lifu ina faxuvulan e lana bina ina vipisan. Ri taa fatiginei nami la nona mu king e mu paamua ina gavamen sena isaak mon. ¹³ E voxo mi fexaxaas sena xuus nari pana maana faisok sina Piran. ¹⁴ Taasaxa, lana lamonan simi mi muta lamon faaxaves pana so ta mo mi taa kuusane. ¹⁵ Senaso ne taa tavai nami pana ferawaian e texaasan aava mu xaiyaas simi ri taa pife faaxolusane. ¹⁶ A mu tamami e mu ninami, mu timi e mu fesing simi ri taa pet lisan nami e saxanofuna imi ri taa punuk nami. ¹⁷ A mu rabuna xapiak ri taa baian nami senaso mi namkai sega. ¹⁸ Taasaxa mi taa waan faroxo; piau ta fui la putumi i taa malit. ¹⁹ Tamo mi taa tigma fatateak vulai lana namkaian simi, mi taa siak a toyan xe vulai."

Na Yesus A Ferawai Pana Kawaasanaan Na Jerusalem

²⁰ "Layaan mi xalum a mu rabuna ina rawen, ri taxa kaliuan na Jerusalem, mi taa texaas o a

yaan ina kawaasanaana fo faasilak. ²¹ Lana yaan aave a mu rabuna ti la maana mu bina pe Judia aava ri taxa fakaliuan na Jerusalem, ri taa sinuf xe xuluna maana mu put e nari aava ri waan pe Jerusalem, ri taa ta'ulan a bina aave. Nari aava ri taxa waan lamalei se Jerusalem ri taa pife laak xe lana. ²² Senaso a yaan ina fakasanaman aanabe' a yaan aava mu rabuna ina kuus fatuxai, ri fo ferawai pana. ²³ A lagafan molava paaliu i taa savat sina lutefin ri tiva e nari aava ri taxa fasmus a rafulak siri. Sena maraleian sina Piran xe siri mu Juda i taa toxan a maana lagafan molava paaliu ri taa savat. ²⁴ Ri taa punuk nari lana fevisan. E ri taa yot nari e lisan nari xe la bina ina vipisan la maana bina xapiak. A rabuna aava ri pife Juda, ri taa paasan xolan na Jerusalem fefexaxaas a yaan aava Piran fo kuusane.

²⁵ “I taa toxan a maana fakalimaanana lana ngaas, fulun e la maana vapara. Xuluna xavala a mu rabuna ri taa mataut e ri taa pife texaas o malaafaa a xaing i taxa tibur falava. ²⁶ A mu rabuna xapiak ri taa maat faxavil pana matautan layaan ri xalum a maana mo ti laa'ui la vata ri taxa radakui senaso ri pife texaas sena so ta mo i taa savat la xavala. ²⁷ Lana yaan aave ri taa xalum a Natuna Mataa i taxa filimaanana lana vata pana gutan e pana malang molava paaliu. ²⁸ Layaan a maana mo aanabe' ri taxa savat, tigina fatateak lana namkaian simi senaso a fakaxupaan nami i taxa filimaanana faasilak.”

²⁹⁻³⁰ Nane xuus nari pana ferawaiian paap aanabe': “Layaan mi xalum a novala taxa rul mi texaas o a yaan ina fenamo i taa savat. ³¹ E layaan

mi xalum a maana mo aave ri taxa savat, mi taa texaas o a fatataganan sina Piran fo faasilak.

³² “Ne kuus tuuna xe simi o a mu rabuna xapiak aanabe' ri taa pife malit xapiak paamuina yaan a maana mo aanabe' ri taa savat. ³³ A xunavata e xavala re taa taxapus, taasaxa maana ferawaian siak ri taa waan vulai.

³⁴ “Faxatang faroxo! A pife roxo tamo no taa lalamon faagut sena maana mo ti la xavala malaan sena mu fenamo, numaana raarum tateak e a maana lagafan ina toyan nabe' e a yaan aave i taa savat fa'ipulan nano malaan sena vio aava sangas vaang laak marasaxa lana filung. ³⁵ A maana mo aanabe' i taa savat e piau paaliu ta mataa i taa sinufane. ³⁶ E voxo, faxatang faroxo vulai e fenung talo no fexaxaas sena sinufan a maana mo aava i taa savat e no taa tigena la nona Natuna Mataa.”

³⁷ Maana yaan xapiak na Yesus taxa fepitaa la lifu lotu e maana vung nane ta'ulai xena falet xe xuluna Put Olif. ³⁸ E la paanen lolof a maana rabuna xaves ri fuuna savat soxote xena langaiaana fepitaian sina pe lana lifu lotu.

22

¹ Faasilak naboxo a yaan ina Fenamo ina Bret A Piau Ta Yiis aava ri xalie pana Paaliuan, i taa savat. ² A mu paamua priis e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai, nari xapiak ri mataut sena malila e voxo ri vubuk rao ri taa punuk fun na Yesus.

*Na Judas A Turoxo Pana Pet Lisanaan Na Yesus
Mt 26:2-5; Mk 14:1,2,10,11*

³ E mui na Judas aava ri xalie pa Iskeriot, a saxa ti la palou ina mu yaamut sangafilu saxa pana taragua, na Setan a lam la xunus ina. ⁴ E voxo na Judas a falet e fe ferawai xuvul pana mu paamua priis e mu matalava aava ri faxatang a lifu lotu. Ri ferawai pana malaafaa i taa pet lisan na Yesus xe siri. ⁵ Nari, ri faamamaas e ri kuus o ri taa tatavai xe sina pana faat. ⁶ Na Judas a turoxo pana e seng xo ta salan xena pet lisanaan na Yesus xe siri talo rabuna ri taa vungut sena.

Na Yesus A Faigot Pana Nganaana Fenamo Ina Paaliuan

Mt 26:17-35; 20:25-28; Mk 10:42-45; 14:12-31; 1 Kr 11:23-25; Jn 13:21-30,37,38

⁷ La fena Paaliuan a yaan ina punuk a sipsip xena fenamo a savat. ⁸ E na Yesus a feng na Pita nare Jon pana fefasaian aanabe', "Falet e fe faigotan a fenamo ina Paaliuan talo taara fexaxaas sena fangan."

⁹ E re fine, "Maame taa faigotane faa?"

¹⁰ E nane sui nare, "Layaan me taxa laak la bina, saxa mataa aava i taxa yaas a mo ina raarum, i taa fasusui name, usie e laak lana lifu aava i taa laak lana ¹¹ e xuus a mataa tafuna lifu, 'A Mataa ina Fepitaa i taxa fia i pana faa ta nobina ina nganaana Paaliuan xuvul pana mu yaamut siak?' ¹² E nane taa faxalit name pana nobina roxo e pave me taa faigotan a maana mo."

¹³ Re falet e a maana mo a savat fexaxaas malaan se Yesus fo xuus nare pana e re faigotan a fenamo ina Paaliuan.

¹⁴ A yaan fatak xo a savat e na Yesus a nai la vepen sina la ivin xuvul pana mu yaamut.

¹⁵ Nane xuus nari, “Ne vubuk temasaat o ne taa fangan lana fenamo ina Paaliuan aanabe' xuvul pami paamuina maasaxan siak. ¹⁶ Senaso ne xuus nami, ne taa pife ngan fulan a fanganan malaan fefexaxaas taara taa fangan faxuvul fulaa la fatataganan sina Piran.”

¹⁷ E mui na Yesus a siak a lisa e fenung xe sina Piran pana e a kuus, “Siak a lisa ina wain aanabe' e fepatoxane la palou imi. ¹⁸ Ne xuus nami o ne taa pife num fulan a wain aanabe' fefexaxaas a yaan a fatataganan sina Piran i taa savat la matavas.”

¹⁹ E mui nane siak a nebret e fenung xe sina Piran pana e viaxe e tavai nari pana e a kuus, “Nabe' ve a vipin siak aava ne taxa tatavai pana xami. Usi a vilaana aanabe' xena lamon fa'uliau.”

²⁰ E lamina fanganan, nane tao a lisa ina wain e a kuus, “A lisa ina wain aanabe' a kuus turoxoian fa'ui sina Piran e ne taxa kuus turoxo sena pana ria iga aava i taa talatiu xami. ²¹ Taasaxa kaalum, a saxa aava i taa pet lisanau naboxo i taxa waan nabe' la palou itaara. ²² A Natuna Mataa i taa maat senaso a Piran xa fo lamon faati pana, taasaxa ne taxa muluk marasaxain a saxa aava i taa pet lisanau.” ²³ E mui ri fefiai xolai nase' tuuna ti la palou iri i taa vil a mo aanabe'.

A Fegelaian Pana Nase' A Matalava

²⁴ A mu yaamut ri fegagelai o nase' ti la palou iri i taa matalava siri. ²⁵ E na Yesus a xuus nari, “A mu piran sina rabuna ri fuuna paamuian a rabuna pana gutan e a mu paamua pana tateaxan ri xalian pana ‘Fesing sina Rabuna’.” ²⁶ Taasaxa

vilaana aanabe¹ pife vilaana simi, piau! A mata-lava simi i taa malaan sena lak e a paamua simi i taa xakaavang malaan sena sisiak. ²⁷ Nase¹ a matalava? A saxa aava nai fangan o a saxa aava tigina faasilak xena sisiak xe sina? A mataa aava taxa nai fangan, bo? Taasaxa nenia, ne waan la palou imi malaan sena sisiak mon. ²⁸ Nami, mi fo waan xuvul paga lana matafanan siak. ²⁹ Na Tamaang a tavaiau pana ngavuk ina Memai e voxo ne fexaxaas ne taa tavai nami pana sait. ³⁰ E mi taa fangan e num la ivin lana fatataganan siak e vaxa mi taa nai la vena Memai xena tiisaana pabung sangafilu saxa pana taragua sina mu Israel.

Na Yesus A Kuus Famatavas Pana Faaxolusan Si Pita

Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jn 13:36-38

³¹ “Saimon, Saimon, langai! Na Setan a vubuk rao i taa valam nano; i taa fepatoxan nano malaan sena kam e a xawa, a xavil ina i taa waan e a xavil ina no taa tapine. ³² Taasaxa ne fo fenung pama, Saimon, talo a namkaian siim i taa pife poxo. E layaan no ulaa xe siak, fagut a mu tiam.”

³³ Taasaxa na Pita a suie, “Memai, ne taa vipis e maat xuvul pama.”

³⁴ Na Yesus a suie, “Ne xuus nano, Pita, a pura taa pife taliskukuk lunai e no taa faaxolusanau faatalatul.”

³⁵ E na Yesus a fin nari, “Layaan ne feng nami xe la nu bina e mi piau ta faat o marapi o ‘slipa’, a maana mo simi a fexaxaas o piau?”

E ri suie, “A fexaxaas.”

³⁶ E nane xuus nari, “Taasaxa naboxo, tamo no toxan ta faat, siaxe e taaxanum ta bi, e tamo no piau ta pinis, faasot pana marapi siim xena maraan taaxanum. ³⁷ A Xakalayan Taap a kuus, ‘Ri xalie pana mataa fafaasaal.’ *Ais 53:12*
A mo aanabe' i taa savat la matavas sega. Aang, a lagasai sega i taxa savat la matavas monabe' mon.”

³⁸ E a mu yaamut ri kuus, “Kaalum Memai, a toxan a pinis taragua.”

E nane sui nari, “A fexaxaas.”

Na Yesus A Fenung Xuluna Put Olif
Mt 26:36-46; Mk 14:32-42

³⁹ Na Yesus a ta'ulan a bina e falet xe la Put Olif malaan sena vilaana sina e a mu yaamut sina ri usie. ⁴⁰ Layaan ri savat pave a xuus nari, “Fenung talo mi taa pife poxo lana tatafangan.” ⁴¹ Nane ta'ulan nari, taasaxa pife lasuun temasaat, e fe bukaak e fenung, ⁴² “Tamaang, tamo no vubuxane, siak tapin a lisa ina maasaxan aanabe' i taa savat xulok. Taasaxa pife vubuxanan siak i taa savat, a vubuxanan siim.” ⁴³ A angelo ti laa'ui la xunavata a savat xe sina e fagute. ⁴⁴ E lana mimilisaatan molava paaliu sina nane fenung faagut fulaa e a maxarafan sina, malaan sena ria, taxa poxo xe lapia.

⁴⁵ Nane fataxapin a fenungan sina e tamasiak e ulaa xe sina mu yaamut e fe tingin nari ri taxa matef senaso ri maagus pana mimilisaatan siri. ⁴⁶ Nane fin nari, “Senasou mi taxa matef? Para e mi fenung talo mi taa pife poxo lana tatafangan.”

A Pisaan Na Yesus

Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11

⁴⁷ La fena ferawaian sina a malila ri savat xuvul pa Judas, a saxa ti la palou ina mu yaamut sangafilu saxa pana taragua, e i taxa paamuianmaan nari. Nane sangasmaan xe si Yesus xena ngusaana. ⁴⁸ Taasaxa na Yesus a fine, “Judas, no taxa pet lisan a Natuna Mataa pana fengusan, bo?”

⁴⁹ Layaan a fefeng si Yesus ri xalum a so ta mo i taxa savat, ri kuus, “Memai, taara taa fevis pana pinis sitaara?” ⁵⁰ E a saxa a sip a sisiak sina priis lava e patal a tangana la pamuaan.

⁵¹ Taasaxa na Yesus a suie, “Mune.” E nane tao faroxoi a tangana sisiak aave.

⁵² E mui na Yesus a ferawai xe sina mu paamua priis, mu paamua sina rabuna ina faxatang a lifu lotu e mu matalava, nari xapiak aava ri savat xena pisaana e a kuus, “Mi filimaan pana tol e vam xena pisaan nenia malaan sena paamua ina rabuna mosaat paaliu, bo? ⁵³ La maana yaan xapiak ne waan xuvul pami la maana nobina pe la lifu lotu e mi pife pisau. Taasaxa yaan aanabe' a yaan simi, a yaan si Setan.”

Na Pita A Faaxolusan Na Yesus

Mt 26:69-75; Mk 14:66-72; Jn 18:16-18,25-27

⁵⁴ Ri pis na Yesus e ri lisan falaxe xe la lifu sina priis lava. Na Pita xo usi saa taasaxa waan lasuun famodak. ⁵⁵ A fata taxa raam la xunamalei e na Pita maa nai xuvul pari aava ri taxa nai maari. ⁵⁶ Layaan a saxa tefin sisiak a xalume taxa nai maari nane kaalum fatak xe sina e kuus, “A mataa aanabe' sait fuuna waan xuvul pana.”

⁵⁷ Taasaxa na Pita a faaxolus, “Tefin, ne vungut sena.”

⁵⁸ E mui fadak a xasafuna a xalume e fine, “Nano sait, no saxa siri, bo?”

E na Pita a suie, “Au, nenia ve, ne piau.”

⁵⁹ A awa saxa a falet e xasafuna a kuusan faagutane, “A mataa aanabe' fuuna waan xuvul pana senaso nane ti Galili.”

⁶⁰ E na Pita a suie, “Au, ne vungut paaliu sena so ta mo no taxa ferawai pana.” La fatalatulaana faaxolusan sina a pura rawei. ⁶¹ A Memai a gilim e kaalum fatak xe si Pita. E mui na Pita a lamon fa'uli a ferawaian sina Memai sena: “A pura i taa pife rawei lunai e no taa faaxolusanau faatalatul.” ⁶² E na Pita a savat xe lamalei e taangiis faagut.

*A Mu Rabuna Ina Fevis Ri Suaxan Na Yesus
Mt 26:67,68; Mk 14:65; Jn 18:22,23*

⁶³ A rabuna ina fevis aava ri faxatang na Yesus, ri suaxane e ri sipe. ⁶⁴ Ri pis votan a matana pana marapi e ri kuus, “Mataa ina kuus fatuxai, xuus nemaam; nase' sip nano?” ⁶⁵ E ri suaxane pana xasano mo fulaa.

*Na Yesus La Mata Pailat Nare Herot
Mt 26:63–27:26; Mk 14:61–15:15; Jn 18:19–19:16*

⁶⁶ La paanen paaliu a mu matalava sina mu Juda e mu paamua priis e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai ri filimaan faxuvul e ri xel na Yesus xe siri. ⁶⁷ E ri kuus, “Tamo nano, no Kraais, no Mataa Failai sina Piran, xuus fatexaas nemaam.”

E na Yesus a sui nari, “Tamo ne xuus nami, mi taa pife namkai sega ⁶⁸ e tamo ne fin nami, mi taa pife suiau. ⁶⁹ Taasaxa ti la yaan aanabe! a Natuna Mataa i taa nai la pamuaan sina Piran pana Gutan Xapiak.”

⁷⁰ E nari xapiak ri fine, “Nano, no Natuna Piran?”

E nane sui nari, “Mi kuus fatak layaan mi ferawai malaan.”

⁷¹ E mui nari, ri kuus, “Xenaso maam taa seng ta rabuna xena kuus fulaa? Maam fatak, maam fo langai a ferawaian sina.”

23

¹ E mui a faxuvulan ina rabuna aave ri tamasiak e ri lisan na Yesus xe si Pailat. ² Ri gel tife e ri kuus, “Maam texaas o a mataa aanabe! i taxa yuuf a mu rabuna simaam. Nane xuus nari o ri muta mamareiai xe si Sisaa e nane kuus o nane ve a Mataa Failai e a piran.”

³ E voxo na Pailat a fin na Yesus, “Nano, no piran sina mu Juda, bo?”

E na Yesus a suie, “Aang, a malaan sena ferawaian siim.”

⁴ E mui na Pailat a xuus a mu paamua priis e malila, “Ne pife tingin ta saxa mo xena pisaana mataa aanabe!”

⁵ Taasaxa, ri kuus fulaa, “Nane taxa vil faraaak a rabuna lana maana nobina pe Judia pana fepitaian sina. Nane tangpat pe Galili e naboxo a savat iau.”

⁶ Layaan na Pailat a langai a mo aanabe! nane fia i tamo a mataa aave ti Galili. ⁷ E layaan nane langai o na Yesus a filimaan ti la fatataganan si

Herot, nane feng na Yesus xe si Herot aava taxa waan pe Jerusalem la yaan aapave.

⁸ Layaan na Herot a xalum na Yesus nane faamamaas paaliu senaso la maana yaan xaves nane vubuk xalume. Na Herot fo langai a maana mo se Yesus e nane buk xalume i taa vil a mo fa'ipul. ⁹ Nane fin na Yesus pana fiaian xaves taasaxa na Yesus a pife suie. ¹⁰ A mu paamua priis e mu rabuna ina fepitaa pana vuputkai ri taxa tigma pave e ri gel tifi faagutane. ¹¹ E mui na Herot e mu rabuna ina fevis, ri suaxan na Yesus. Ri fafalaxe pana marapi ina piran e ri feng fa'ulie xe si Pailat. ¹² Lana yaan aapave xo, na Herot nare Pailat re fesing fa'ulaa senaso paamuina mo aanabe' re fuuna femaraleiai.

¹³ Na Pailat a xel faxuvul a mu paamua priis, mu matalava e mu rabuna ¹⁴ e a xuus nari, “Mi lisanmaan a mataa aanabe' e mi kuus o nane taxa yuuf a mu rabuna. Nenia, ne fine pana maana fiaian xaves la matami e ne pife tingin ta mo xena pisaana. ¹⁵ E na Herot vaxa malaan, senaso nane feng fa'uli a mataa aanabe' xe sitaara. A matavas o na Yesus a pife vil ta mo xena punuxaana. ¹⁶ E voxo ne taa sipe e mui ne taa mulus tapine.” ¹⁷ [Na Pailat a toxan a toxolan xena mulus tapinaana mataa la fenamo ina Paaliuan.]

¹⁸ Pana ling saxa a malila ri xukulai, “Siak tapin a mataa aanabe' e punuxe e mulus tapin na Baraabas xe simaam!” ¹⁹ (Na Baraabas a vipis sena fevisan e ngaapunuk.)

²⁰ Na Pailat a vubuk rao i taa mulus tapin na Yesus e nane ferawai fulaa. ²¹ Taasaxa ri taxa

xukulai lunai, “Niil fataxutane, niil fataxutane.”

²² A fatalatulaana yaan nane ferawai xe siri, “Xenaso? Nane fo vil a so ta vilaana saat? Ne pife tingin ta mo xena punuxaana. E voxo ne taa sipe mon e ne taa mulus tapine.”

²³ Taasaxa, pana xukulaian molava ri kuus faagut o i taa niil fataxutanan. E a xukulaian siri a molava temasaat sena ferawaian si Pailat. ²⁴ E voxo na Pailat a lamon o i taa tavai nari pana vubuxanan siri. ²⁵ Nane mulus tapin a saxa aava waan la vipis sena fevisan e ngaapunuk, a saxa aava ri vubuxane e nane tavai nari pa Yesus xena faxesi a lamonan siri.

Ri Niil Fataxutan Na Yesus

Mt 27:33-44; Mk 15:22-32; Jn 19:17-24

²⁶ Ri taxa paamuian et na Yesus e ri fe saxam na Simon ti Sairiin aava filimaan ti la bina ina uma e ri timin a bolo si Yesus la mina xena yaasaana. E nane usi na Yesus pana. ²⁷ A malila ri usie e la palou iri a toxan a saxano lutefin aava ri muluk na Yesus. ²⁸ Na Yesus a gilim xe siri e a kuus, “Lutefin ti Jerusalem, muta muluxau taasaxa muluk nami xa e mu rafulak simi. ²⁹ Senaso a yaan saat taa savat layaan a rabuna ri taa kuus, ‘A lutefin aava ri pi luluk o pi fasmus ta lak, ri taa faamamaas.’ ³⁰ E mui lana yaan saat naang a rabuna ri taa kuus xe sina mu put, ‘Poxoi nemaam’ e xe sina put modak ‘xafut nemaam.’ ³¹ Senaso tamo rabuna ri taa vil a mo mosaat xe siak a so ta mo ri taa vile xe simi?”

³² Ri lisanmaan vaxa a rovaat ina fenau xena punuxaan nare xuvul pa Yesus. ³³ Layaan ri savat la bina aava ri xalie pana veng, ri niil fataxutan

na Yesus xuluna bolo e a ro mataa saat la nu itina, saxa la pamuaan e saxa la paxaiya. ³⁴ E na Yesus a kuus, “Tamaang, lamon tapin a vilaana saat siri senaso ri vungut sena so ta mo ri taxa vile.” Saxano rabuna ina fevisan ri tapin a faat xena siak a marapi si Yesus.

³⁵ Maana rabuna ri taxa ti falime. E a mu paamua ri suaxane e ri kuus, “Nane fakaxup a xasanofuna, tamo nane a Mataa Failai, a saxa aava Piran fo bure, naak nane taa fakaxup fatak nane xa.”

³⁶ A mu rabuna ina fevis, ri tavaie pana wain mopaak xena num. E ri filimaan faasilak xena suaxane e ri kuus, ³⁷ “Tamo nano, no piran sina mu Juda fakaxup fatak nano xa.”

³⁸ A toxan a lagasai laa'ui xuluna bolo aava kuus, “Nabe' ve a piran sina mu Juda.”

³⁹ A saxa mataa saat a kuus pengan a isina Piran e a kuus, “Nano, no Mataa Failai, bo? Fakaxup fatak nano xa e nemaame sait.”

⁴⁰ Taasaxa xasa mataa saat a barase, “Nano, no pife mataut sena Piran, bo? A fakasanaman siim a fexaxaas sena fakasanaman si Yesus. ⁴¹ Ri vil fakasanam netaare senaso taare vil a maana mo mosaat. Taasaxa mataa aanabe' a pife vil ta mo mosaat.”

⁴² E mui nane kuus, “Yesus, layaan no siak a vepen ina piran siim, lamon fa'uliau.”

⁴³ E na Yesus a suie, “Ne xuus tuunei nano, tanin mon no taa waan xuvul paga la bina roxo, Paradais.”

A Maatan Si Yesus
Mt 27:45-56; Mk 15:33-41

⁴⁴ A faasilak la belo la paanaas e a malang ina ngaas a malit e a bina fe suk fefexaxaas leaaf.

⁴⁵ A marapi aava fuuna tofai lana tang lifu lotu a tiririk la palou ina ti laa'ui xe lapia. ⁴⁶ E na Yesus a xukulai faagut, “Tamaang, ne tavai nano pana vovau iga.” Nane ferawai malaan e a maat.

⁴⁷ A saxa paamua sina rabuna ina fevisan a xalum a maana mo ri fo savat e a kuus fararoxo xe sina Piran e a kuus, “A tuuna paaliu, a mataa aanabe' a mataa xaradak.” ⁴⁸ Layaan a rabuna aava ri faxuvul xena falime, ri xalum a so ta mo fo savat, ri ulaa xe la lifu siri pana matafanan molava. ⁴⁹ Taasaxa lutefin aava ri usi na Yesus ti Galili, xuvul pana xasano fesing fulaa sina, ri tigina lasuun famodak e ri falim a maana mo aanabe'.

A Xaafanaan Na Yesus

Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jn 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ A saxa mataa, isina na Yosep, a filimaan ti la saxa bina lana Judia ri xalie pa Erimatia. Nane a mataa pana vilaana roxo aava rabuna ri suai sena. E nane taxa waan bang a savatan ina fatataganan sina Piran. Nane waan la palou ina mu paamua sina mu Juda taasaxa nane pife turoxo pana lamonan e vilaana siri. ⁵² Nane falet xe si Pailat e fe fine pana mamaat i Yesus. ⁵³ E mui nane siak faduie e pise pana marapi fa'ui e famatie lana liing aava ri taxe lana faat. A nobina aanabe' a fa'ui paaliu e ri pife timin a saxa mamaat lana lunai. ⁵⁴ A yaan aanabe' a yaan ina faigotan a maana mo xena Yaan ina Fangaafusan aava i taa tangpat faasilak.

⁵⁵ A lutefin aava ri fo usi na Yesus ti Galili, ri usi na Yosep e ri xalum a liing ina mamaat e malaafaa nane famati a mamaat i Yesus lana. ⁵⁶ E mui ri falet xe la lifu siri xena faigotan a mo lalas ina xaxaafai. Ri usi a vuputkai siri e lana Yaan ina Fangaafusan aave ri nai palau mon.

24

A Fatatoi Fa'uliaan Na Yesus

Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Jn 20:1-8

¹ Taasaxa la yaan mata ina 'wiik', la paanen lolof, a lutefin ri falet xe la liing ina mamaat pana maana mo lalas aava ri fo faigotane. ² Ri xalum a faat molava a pife ti votan fulan a liing ina mamaat. ³ Ri laak lana taasaxa ri pife tingin a mamaat i Memai Yesus. ⁴ Layaan ri taxa lalamon pana mo aanabe', fataapus paaliu, a rovaat tomexaan lana marapi aava rarapak malaan sena yaamit re maa tigina la tana lutefin aave. ⁵ Nari, ri mataut faagut e ri bukaak xe lapia, taasaxa a rovaat aave re xuus nari, "Xenaso mi taxa seng a saxa aava fo to fa'ulaa nabe', la palou ina mu mamaat? ⁶ Nane pife waan iau, i taxa to! Lamon fa'uli a ferawaian sina. Layaan i taxa waan xuvul pami pe Galili nane xuus nami o ⁷ a Natuna Mataa, ri taa tavai a mu rabuna saat pana e ri taa niil fataxutane e lamina, la fatalatulaana yaan i taa to fa'ulaa." ⁸ E mui ri lamon fa'uli a ferawaian sina.

⁹ Layaan ri ulaa ti la liing ina mamaat ri xuus fatexaas a mu yaamut sangafilu saxa pana saxa xuvul pana xasanofuna. ¹⁰ Na Maria Mekdala, na Joana e na Maria na nina Jems, rutul xuvul pana

xasano lutefin, ri xuus fatexaas a mu yaamut pana maana mo aanabe'. ¹¹ Nari, ri lamon o a ferawaian sina lutefin a ferawaian palau mon. ¹² Taasaxa na Pita xo a tamasiak e fala xe la liing ina mamaat. Nane xewai e xalum a marapi ina mamaat mon taxa waan e nane ulaa e lalamon pana so ta mo fo savat.

A Rovaat Re Sangas Xe Imeas

¹³ Lana yaan aanabe' a rovaat aava re fuuna usi na Yesus, re taxa sangas sivi xe la bina Imeas, pife lasuun se Jerusalem, faasilak 12 kilomita mon, ¹⁴ e re taxa ferawai pana maana mo aava fo savat. ¹⁵ La fena sangasan sire na Yesus fatak xa maa savat e sangas xuvul pare. ¹⁶ A saxa mo tivotan a masaman sire e re ngalngolane.

¹⁷ Nane fin nare, “A so ta mo me taxa paa fexuusane?”

Re tigina kasam, a nonau ire a nanosaat. ¹⁸ A saxa sire, isina na Kiapas, a fine, “Nano, no taxa waan pe Jerusalem e no pife texaas sena maana mo aava fo savat iau lana mu yaan aanabe', bo?”

¹⁹ E na Yesus a fia'i, “A so ta mo?”

Nare, re suie, “A maana mo se Yesus ti Nasaret. Nane ve a mataa ina kuus fatuxai aava toxan a gutan lana ferawaian e vilaana sina la matana Piran e mu rabuna xapiak. ²⁰ E mu paamua priis e mu matalava sitaara ri yot lisane xe sina paamua ti Rom xena punuxaana e nari, ri niil fataxutane. ²¹ Taasaxa maam fo lamon o nane a saxa aava i taa maraan fa'uli na Israel. E naboxo a yaan talatul fo falet xo. ²² E vaxa, saxano lutefin simaam ri fa'ipul nemaam. La paanen lolof ri falet xe la liing ina mamaat, ²³ taasaxa ri pife

xalum a vipin ina. Ri maa xuus nemaam o ri fo xalum a ro angelo aava kuus o nane fo to fa'ulaa. ²⁴ Saxanofuna imaam, ri falet xe la liing ina mamaat e ri tingin a maana mo malaan sena lutefin ri fo kuusane taasaxa ri pife xalum nane.”

²⁵ E na Yesus a ferawai xe sire, “A lamonan sime a tavanat, me pife matavas sena maana mo a mu rabuna ina kuus fatuxai ti kavai ri fo kuusane. Me pife masam lunaiane, bo? ²⁶ A mu rabuna ina kuus fatuxai ri fo kuus o a Mataa Failai i taa maasak pana maana mo aanabe' e mui i taa laak lana malang molava sina, tuuna?”

²⁷ E nane tangpat pana xakalayan si Moses e maana rabuna ina kuus fatuxai xapiak e a xuus famatavas nare pana maana mu palagasai aava waan lana Ferawaian sina Piran sena.

²⁸ Rutul fe savat faasilak la bina sire e na Yesus a sangas ludalet e bilai malaan sena i taxa falet xe lasuun. ²⁹ Taasaxa re bukane o i taa waan xuvul pare e re kuus, “Faasilak a ngaas i rul e a bina taxa rao i suk, no waan xuvul pamaame xalak.” E voxo nane fe laak la lifu sire xena waan xuvul pare.

³⁰ Layaan nane taxa nai xo xuvul pare la ivin, nane siak a bret e fenung pana e viaxe e a tavai nare pana. ³¹ E mui a matare talakas e re kaalum pana masaman e re taraxalie. Taasaxa nane malit palau la matare. ³² E re fefiaian nare, “A tuuna, a malaan sena fata taxa raam la xunus itaare layaan nane taxa kuusan famatavas a ferawaian sina Piran xe sitaare la fena sangasmaanan sitaare.”

³³ Re tamasiak fataapus e re ulaa xe Jerusalem. Pave re tingin a mu yaamut sangafilu saxa pana

saxa e saxanofuna ri taxa faxuvul ³⁴ e nari, ri taxa kuus, “A tuuna, a Memai fo to fa'ulaa. Nane fo savat si Saimon.” ³⁵ E mui a rovaat aave re xuus nari pana so ta mo fo savat la fena sangasan sire e malaafaa re taraxali na Yesus layaan nane viak a bret.

*Na Yesus A Savat Sina Mu Rabuna Sina
Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-23*

³⁶ Layaan ri taxa ferawai pana maana mo aanabe' na Yesus fatak xa maa tigina la palou iri e a kuus, “A luaian xe xulumi.”

³⁷ Nari, ri ipul e ri mataut senaso ri lamon o a rongan. ³⁸ E nane xuus nari, “Xenaso mi ipul e xenaso sait mi taxa lamon xolai? ³⁹ Xalum a maak e a kaak. Nenia move. Tao nenia e mi taa texaas, a rongan piau ta meska e tun malaan sega.”

⁴⁰ Nane kuus malaan e mui nane faxalit nari pana mana e kana. ⁴¹ Ri pife fexaxaas sena lamon fatak senaso ri faamamaas fasaat paaliu e nane fia, “Mi toxan ta fanganan ve taxa waan?” ⁴² Ri tavaie pana nedin aava ri fo suluxe ⁴³ e nane ngane la matari.

⁴⁴ E mui nane xuus nari, “Ne fo xuus fatexaas nami pana maana mo aanabe' layaan ne taxa waan xuvul pami lunai; a maana mo aava ri xaleie lana vuputkai si Moses sega e lana xakalayan sina mu rabuna ina kuus fatuxai e lana mu yanganan sega, ri fo savat la matavas.”

⁴⁵ E mui nane ferawai fatalakas a lamonan siri talo ri taa masam faroxo pana Ferawaian sina Piran. ⁴⁶ Nane xuus nari, “Ri fo kala malaan: A Mataa Failai i taa maasak e taa to fa'ulaa ti la maatan la fatalatulaana yaan, ⁴⁷ e lana isina, a

rabuna ri taa kuusan a lagasai o a Piran i taa lamon tapin a vilaana saat tamo ri taa puk tapin nari xa xasena vilaana saat siri e ri usi na Yesu. A lagasai aanabe' ri taa fapiti a mu rabuna xapiak pana e ri taa tangpat nabe' Jerusalem. ⁴⁸ Nami, mi fo xalum a maana mo aanabe'. ⁴⁹ E ne taa feng a so ta mo na Tamaang fo kuus fanai pana xe simi. Taasaxa mi taa waan la bina fefexaxaas a gutan ti laa'ui i taa sivimaan xulumi.”

A Xel Falaxaan Na Yesus

⁵⁰ Layaan nane paamuian nari xe pe Betani, nane talangai xe laa'ui e kuus fararoxo xuluri.

⁵¹ Layaan i taxa ferawai malaan nane ta'ulan nari e a xel falaxan xe laa'ui la xunavata. ⁵² E ri nanguse e mui ri fe ulaa xe Jerusalem pana faamamaasan molava paaliu marasaxa. ⁵³ E ri waan vulai lana lifu lotu e ri fuuna kuus faasiroxo vulai xe sina Piran.

Kara New Testament
The New Testament in the Kara Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kara long Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

4e66a963-7eeb-5dca-b3f8-b1ef6c7ee59d